

การวิเคราะห์อรรถลักษณะของคำลักษณนามในภาษาเวียดนาม

3.1 การกำหนดอรรถลักษณะ

ในการกำหนดอรรถลักษณะของคำลักษณนามในภาษาเวียดนาม ผู้วิจัยจะกำหนดอรรถลักษณะของคำลักษณนามแบบเดียวกับภาษาไทย กล่าวคือ กำหนดตามแนวทางของ อัลดัน และ โย อย่างไรก็ตาม อรรถลักษณะที่กำหนดขึ้นนี้อาจจะมีบางส่วนที่กำหนดขึ้นเพิ่มเติม ซึ่งอาจจะแตกต่างจากอรรถลักษณะของคำลักษณนามในภาษาไทย ดังนั้นในการกำหนดอรรถลักษณะของคำลักษณนามในภาษาเวียดนาม ผู้วิจัยจะอธิบายเฉพาะส่วนที่แตกต่างจากอรรถลักษณะของคำลักษณนามในภาษาไทยเท่านั้น

อรรถลักษณะของคำลักษณนามในภาษาเวียดนาม แบ่งเป็น 3 ประเภทใหญ่ ๆ ดังนี้

3.1.1 อรรถลักษณะของสิ่งที่มีมาแต่เดิม อรรถลักษณะประเภทนี้มี 2 ชนิด ได้แก่

3.1.1.1 อรรถลักษณะที่แสดงลักษณะของวัตถุ มีทั้งหมด 4 อรรถลักษณะ คือ

ก. อรรถลักษณะความเป็นสิ่งมีชีวิต หมายถึง อรรถลักษณะที่ใช้กับสิ่งมีชีวิตประเภทมนุษย์ อมนุษย์ และสัตว์ ใช้อรรถลักษณะว่า [+ มีชีวิต]

ข. อรรถลักษณะความเป็นสิ่งไม่มีชีวิต หมายถึง อรรถลักษณะที่ใช้กับสิ่งไม่มีชีวิตประเภทพืช และสิ่งของ อย่างไรก็ตาม เนื่องจากพืช และสิ่งของไม่มีความเด่นในเรื่องความเป็นสิ่งไม่มีชีวิต แต่มีความเด่นอยู่ที่รูปทรง ดังนั้นในการวิเคราะห์อรรถลักษณะ

ของคำลักษณนาม ผู้วิจัยจะไม่ใช้อรรถลักษณะ [- มีชีวิต] กับสิ่งดังกล่าว เช่นเดียวกับที่การวิเคราะห์อรรถลักษณะของคำลักษณนามในภาษาไทย

นอกจากอรรถลักษณะที่แสดงความเป็นสิ่งมีชีวิตและความเป็นสิ่งไม่มีชีวิตแล้ว ในภาษาเวียดนามยังมีอรรถลักษณะที่ใช้ในการเปรียบเทียบระหว่างสิ่งมีชีวิตกับสิ่งไม่มีชีวิต สิ่งไม่มีชีวิตกับสิ่งมีชีวิต หรือสิ่งไม่มีชีวิตด้วยกันอีก 2 อรรถลักษณะ ได้แก่

ค. อรรถลักษณะที่เปรียบเหมือนสิ่งมีชีวิต หมายถึงอรรถลักษณะที่ใช้ในการเปรียบเทียบลักษณะเด่นบางอย่างของสิ่งมีชีวิตหรือสิ่งไม่มีชีวิตว่า มีลักษณะบางอย่างเหมือนกับสิ่งมีชีวิต ในการเปรียบเทียบนี้ผู้วิจัยจะวงเล็บกำกับด้วยว่าเปรียบอะไรของสิ่งมีชีวิต ตัวอย่างเช่น คำลักษณนาม con นอกจากจะใช้กับคำนามประเภทมนุษย์ อมนุษย์ และสัตว์ได้แล้ว ยังสามารถใช้กับสิ่งของทั้งสิ่งที่มีอยู่ตามธรรมชาติ เช่น แม่น้ำ และสิ่งของที่มนุษย์สร้างขึ้น เช่น รถมอเตอร์ไซด์ ได้อีกด้วย การนำคำลักษณนาม con ที่ใช้กับสัตว์ มาใช้กับแม่น้ำ และรถมอเตอร์ไซด์ เนื่องจากผู้บอกภาษาเปรียบเทียบว่า แม่น้ำ และรถมอเตอร์ไซด์เปรียบเหมือนสิ่งมีชีวิตประเภทสัตว์ กล่าวคือ ผู้บอกภาษาอธิบายว่า แม่น้ำสามารถลดเลี้ยวและเคลื่อนไหวไปมาได้เหมือนสัตว์ ดังนั้นจึงถือว่าแม่น้ำเปรียบเหมือนสัตว์ ส่วนรถมอเตอร์ไซด์สามารถเคลื่อนไหวได้เหมือนสัตว์และถือว่าเป็นสัตว์พาหนะ ดังนั้นจึงถือว่ารถมอเตอร์ไซด์เปรียบเหมือนสัตว์เช่นเดียวกับแม่น้ำลักษณะดังกล่าวนี้ถือว่า แม่น้ำ และรถมอเตอร์ไซด์ มีลักษณะบางอย่าง

ยังมีคำลักษณนามที่ใช้กับแม่น้ำได้อีก นอกเหนือจาก con กล่าวคือ แม่น้ำมีคำลักษณนามใช้อีก 2 คำ คือ dòng 'สาย' และ nhánh 'สาย' แต่ใช้แตกต่างกัน คือ dòng ใช้กับแม่น้ำที่ก้ำกั้วไหลเป็นสาย nhánh ใช้กับแม่น้ำที่แบ่งแยกจากแม่น้ำส่วนหลัก แต่ยังคงติดกับแม่น้ำส่วนหลัก และมีขนาดเล็กกว่าแม่น้ำส่วนหลัก โดยแบ่งเป็นสาขาของแม่น้ำ เช่น สาขาที่ 1, สาขาที่ 2 เป็นต้น การใช้คำลักษณนามดังกล่าวกับแม่น้ำแตกต่างจาก con เพราะ con จะให้อารมณ์และความรู้สึกมากกว่า มีขนาดใหญ่และยาวมากกว่า เนื่องจากถูกเปรียบว่าเหมือนสัตว์ เพราะสามารถเคลื่อนไหว ลดเลี้ยวไปมาได้เหมือนสัตว์

เหมือนสัตว์ จึงใช้คำลักษณนามร่วมกัน การเปรียบเทียบว่าแม่น้ำและรถมอเตอร์ไซด์เหมือนสัตว์
จึงใช้คำลักษณนาม con ร่วมกับสัตว์ในลักษณะดังกล่าว ผู้วิจัยจะใช้สรรณลักษณะว่า [+ เปรียบสัตว์
(การกระทำ)]

นอกจากนั้นยังมีสรรณลักษณะอื่นที่ใช้ในการเปรียบเทียบระหว่าง
สิ่งมีชีวิตกับสิ่งมีชีวิตด้วยกัน และสิ่งมีชีวิตกับสิ่งไม่มีชีวิตอีก คือ

[+ เปรียบสัตว์โลก] หมายถึง สรรณลักษณะที่ใช้ในการ
เปรียบเทียบว่า มนุษย์และอมมนุษย์เป็นสัตว์โลกหรือสัตว์ร่วมโลกเดียวกันกับสัตว์

[+ เปรียบมนุษย์ (สูงส่ง)] หมายถึง สรรณลักษณะที่ใช้
ในการเปรียบเทียบสิ่งมีชีวิตประเภทสิ่งของที่เกิดขึ้นเองตามธรรมชาติว่า มีความสูงส่งเหมือน
สิ่งมีชีวิตประเภทมนุษย์ (หมายถึงกษัตริย์)

[+ เปรียบมนุษย์ (การกระทำ)] หมายถึง สรรณลักษณะ
ที่ใช้ในการเปรียบเทียบสิ่งมีชีวิตประเภทสัตว์ว่า มีลักษณะท่าทางหรือแสดงอาการได้เหมือนสิ่งมี
ชีวิตประเภทมนุษย์

[+ เปรียบมนุษย์และอมมนุษย์ (อกส์อง)] สรรณลักษณะ
ที่ใช้ในการเปรียบเทียบสิ่งมีชีวิตประเภทสัตว์ว่า เป็นสัตว์ที่น่ายกย่อง น่าเคารพบูชาเหมือนสิ่งมี
ชีวิตประเภทมนุษย์ (หมายถึงกษัตริย์) และอมมนุษย์ (หมายถึงเทวดา)

ง. สรรณลักษณะที่เปรียบเหมือนสิ่งไม่มีชีวิต หมายถึง
สรรณลักษณะที่ใช้ในการเปรียบเทียบลักษณะเด่นบางอย่างของสิ่งมีชีวิตกับสิ่งไม่มีชีวิต หรือ
เปรียบสิ่งไม่มีชีวิตด้วยกันว่ามีลักษณะบางอย่างเหมือนสิ่งไม่มีชีวิต สรรณลักษณะชนิดนี้มี
ประเภท ดังนี้

(1) อรรถลักษณะ [+ เปรียบนุษ (ความโดดเด่น)]

หมายถึงอรรถลักษณะที่เปรียบเทียบความโดดเด่นของของสิ่งมีชีวิตประเภทมนุษย์ว่า มีความโดดเด่นเหมือนสิ่งไม่มีชีวิตประเภทพืช อรรถลักษณะนี้เป็นอรรถลักษณะที่เปรียบเทียบกับลักษณะเด่นบางอย่างซึ่งไม่ใช่การเปรียบเทียบลักษณะเด่นประจำตัว เช่น ความเป็นสิ่งมีชีวิต, ความเป็นสิ่งไม่มีชีวิต, รูปทรง, ความคงตัว และขนาด เป็นต้น ของวัตถุหรือสิ่งต่าง ๆ แต่เป็นการเปรียบเทียบกับความโดดเด่นของสิ่งที่เปรียบว่า สิ่งที่เปรียบนั้นมีความโดดเด่นบางอย่างมากที่สุดในการบรณาสมาชิกที่อยู่ในกลุ่มเดียวกัน เช่น คำลักษณนาม clay 'ดิน' ที่ใช้กับคำนามประเภทพืช สามารถนำมาใช้กับคำนามประเภทมนุษย์ที่ให้ความหมายว่าเป็นบุคคลที่เก่งและมีความสามารถเฉพาะตัว โดยเฉพาะคนที่มีความสามารถในด้านการกีฬา และการแสดง เนื่องจากการเปรียบเทียบกับคำนามประเภทพืช เช่น ดินไม้ทุกชนิดว่า ในบรรดาดินไม้ชนิดต่าง ๆ ที่ปลูกอยู่ในบริเวณเดียวกันนั้น จะมีดินไม้ที่โดดเด่นเพียง 1 ต้น ที่งอกขึ้นก่อนต้นอื่น ๆ และเจริญงอกงามมากที่สุดเปรียบเหมือนกับคนที่มีความสามารถในด้านการกีฬาและการแสดง เช่น ร้องเพลงเก่ง, แสดงละครเก่ง, เล่นฟุตบอลเก่ง เป็นต้น เป็นคนที่มีความสามารถเหนือกว่าคนอื่น และมีความโดดเด่นมากกว่าคนอื่น ๆ ในสังคม คือ เป็นคนมีชื่อเสียงเป็นที่รู้จักของบุคคลอื่น ๆ ดังนั้นอรรถลักษณะดังกล่าวนี้ จึงไม่ได้เปรียบเทียบว่ารูปทรงของมนุษย์เหมือนพืช แต่เปรียบกับความโดดเด่นของพืชเท่านั้น

(2) อรรถลักษณะ [+ เปรียบพืช (รูปทรง)] หมายถึง

อรรถลักษณะที่เปรียบเทียบลักษณะเด่นเรื่องรูปทรงของสิ่งไม่มีชีวิตประเภทสิ่งของว่า มีลักษณะเหมือนรูปทรงของสิ่งไม่มีชีวิตประเภทพืช ซึ่งในที่นี้หมายถึงส่วนประกอบที่สำคัญของพืช คือ ลำต้น, ใบ, ดอก, ผล และเมล็ด เป็นต้น.

3.1.1.2 อรรถลักษณะที่แสดงลักษณะคามธรรมชาติ มี 2 อรรถลักษณะ คือ

ก. อรรถลักษณะของวัตถุส่วนหัว ได้แก่ อรรถลักษณะ [+ หัว]

ในที่นี้รวมทั้งส่วนยอดของหัวชู้กัน, ปลาอปากกา, เป็ดวเทือน, ตะเกียง และภูเขาหัว

ข. อรรถลักษณะของวัตถุส่วนท้าย ได้แก่ อรรถลักษณะ [- ห้า]

3.1.2 อรรถลักษณะที่แสดงการรับรู้โดยประสาทสัมผัส อรรถลักษณะประเภทนี้มี 4 ชนิด
ได้แก่

3.1.2.1 อรรถลักษณะที่แสดงรูปทรง แบ่งเป็น 2 อรรถลักษณะใหญ่ ๆ คือ

ก. อรรถลักษณะรูปทรงแบบมีมิติ ได้แก่ อรรถลักษณะ [+ ฮาว],
[+ แบน] และ [+ กลม]

ข. อรรถลักษณะรูปทรงแบบไม่มีมิติ ได้แก่ อรรถลักษณะ [+ ไค้ง],
[+ กลาง], [+ วงแหวน], [+ ฐานสี่เหลี่ยม] และ [+ แหวม]

นอกจากนั้นยังมีอรรถลักษณะที่แสดงรูปทรงแบบไม่มีมิติแบบอื่นที่ผู้วิจัย
กำหนดเพิ่มขึ้นอีก 1 อรรถลักษณะ คือ

[+ ลูกบาศก์] หมายถึง อรรถลักษณะที่แสดงรูปทรงแบบลูกบาศก์

3.1.2.2 อรรถลักษณะที่แสดงความคงตัวของวัตถุมี 2 อรรถลักษณะ ได้แก่
อรรถลักษณะ [+ ฮึดหยุ่น] และ [- ฮึดหยุ่น]

3.1.2.3 อรรถลักษณะที่แสดงขนาด แบ่งเป็น 2 อรรถลักษณะใหญ่ ๆ คือ

ก. อรรถลักษณะที่แสดงขนาดใหญ่ รวมทั้งมีความกว้าง และ
ความหนา ได้แก่ อรรถลักษณะ [+ ใหญ่]

ข. อรรถลักษณะที่แสดงขนาดเล็ก รวมทั้งไม่มีความกว้าง และความหนา เนื่องจากคำลักษณนามที่แสดงขนาดเล็กในภาษาเวียดนาม ยังจำแนกขนาดเล็กที่ไม่เท่ากันออกอีก 2 กลุ่ม คือ ขนาดเล็ก และเล็กมาก ๆ ดังนั้นผู้วิจัยจึงกำหนดอรรถลักษณะที่แสดงขนาดเล็กออกเป็น 2 อรรถลักษณะ คือ

อรรถลักษณะ [- ใหญ่ (เล็ก)] หมายถึง อรรถลักษณะที่แสดงขนาดเล็กธรรมดา

อรรถลักษณะ [- ใหญ่ (จิ๋ว)] หมายถึง อรรถลักษณะที่แสดงขนาดเล็กมาก ๆ

3.1.2.4 อรรถลักษณะที่แสดงตำแหน่งของวัตถุ อรรถลักษณะนี้เป็นอรรถลักษณะที่ผู้วิจัยกำหนดขึ้น เนื่องจากวัตถุบางอย่างในภาษาเวียดนามมีลักษณะพิเศษในเรื่องตำแหน่งของวัตถุด้วย นอกจากนั้นตำแหน่งของวัตถุยังใช้เป็นเกณฑ์ในการเลือกใช้คำลักษณนาม เพื่อแสดงความแตกต่างของวัตถุด้วย โดยเฉพาะวัตถุที่มีความแบนและความแข็ง เช่น ประตูและหน้าต่าง เป็นต้น หรือวัตถุบางอย่างที่ต้องมีการขวนหรือห้อย เช่น รูปถ่ายและกระดาษ เป็นต้น วัตถุดังกล่าวเมื่อวางในตำแหน่งต่างกันก็จะใช้คำลักษณนามแตกต่างกันไปด้วย อรรถลักษณะนี้แบ่งเป็น 2 อรรถลักษณะ คือ

ก. อรรถลักษณะ [+ ตั้งฉาก] หมายถึง อรรถลักษณะที่แสดงตำแหน่งของวัตถุในแนวตั้ง เพื่อแสดงความหมายว่าวัตถุนั้นถูกขวนหรือห้อยระดับผามานิ่งหรือนำไปติดตั้งแล้ว

ข. อรรถลักษณะ [- ตั้งฉาก] หมายถึง อรรถลักษณะที่แสดงตำแหน่งของวัตถุในแนวนอน เพื่อแสดงความหมายว่าวัตถุนั้นยังไม่ได้นำไปขวนหรือห้อย หรือยังไม่ได้ติดตั้ง

3.1.3 อรรถลักษณะที่แสดงหน้าที่ อรรถลักษณะประเภทนี้มี 2 ชนิด ได้แก่

3.1.3.1 อรรถลักษณะที่แสดงหน้าที่ทางสังคม แบ่งเป็น 11 อรรถลักษณะใหญ่ ๆ

คือ

ก. อรรถลักษณะที่แสดงความรู้สึก นอกเหนือจากคำที่ใช้กับ เชื้อพระวงศ์ พระสงฆ์ แม่ชี และ สามเณรแล้ว ถึงรวมถึงคำที่ใช้กับสิ่งศักดิ์สิทธิ์ เช่น เทพเจ้า เป็นต้น รวมทั้งพระสังฆราช พระพุทธเจ้า และนักบวชในศาสนาคริสต์ด้วย ใช้ อรรถลักษณะว่า [+ สุภาพ]

ข. อรรถลักษณะที่แสดงสถานภาพทางสังคม ได้แก่ อรรถลักษณะ [+ นับถือ] หมายถึง บุคคลที่มีสถานภาพทางสังคมสูง และคนในสังคมให้ความเคารพนับถือ และ [- นับถือ] หมายถึง บุคคลที่มีสถานภาพทางสังคมต่ำ และคนที่ทั่วไปไม่ได้ให้ความเคารพนับถือ

ค. อรรถลักษณะที่แสดงเพศ ได้แก่ อรรถลักษณะ [+ ชาย] และ [- ชาย]

ง. อรรถลักษณะที่แสดงวัย การกำหนดอรรถลักษณะที่แสดงวัยใน ภาษาเวียดนามแตกต่างจากภาษาไทย กล่าวคือ ภาษาไทยแยกวัยในภาพรวมคือวัยผู้ใหญ่และวัยเด็ก แต่ก็ไม่ได้มีคำลักษณนามใช้กับวัยใดวัยหนึ่งโดยเฉพาะ ในขณะที่ภาษาเวียดนามมีคำลักษณนามใช้เฉพาะวัย และแยกวัยออกเป็น 5 กลุ่ม* คือ

*ผู้วิจัยกำหนดตามข้อมูลที่ได้จากผู้ออกภาษาเวียดนาม เพื่อสะดวกในการวิเคราะห์ อรรถลักษณะ เนื่องจากคำลักษณนามที่ใช้กับมนุษย์ในภาษาเวียดนามมีความแตกต่างในเรื่องวัย มากกว่าภาษาไทย

1) Nhi đông 'อนุชน' หมายถึง เด็กเล็ก อายุตั้งแต่

4 / 5 ขวบ ถึง 8 / 9 ขวบ

2) Thiếu niên 'ฮฺวชน' หมายถึง เด็กโตหรือวัยรุ่น

ที่กำลังจะย่างเข้าสู่วัยรุ่น อายุตั้งแต่ 10 / 11 ขวบ ถึง 14 / 15 ปี

188

3) Thanh niên 'เฮวชน' หมายถึง หนุ่มสาวหรือวัยรุ่น

อายุตั้งแต่ 16 - 25 ปี

4) Trung niên 'วัยผู้ใหญ่ / วัยกลางคน' หมายถึง คน

ที่พ้นวัยหนุ่มสาว แต่ยังไม่ถึงวัยชรา รวมทั้งวัยกลางคนที่อายุตั้งแต่ 40 ปีขึ้นไป

5) Phụ lão 'วัยชรา' หมายถึง ผู้สูงอายุที่มีอายุตั้งแต่

50 - 55 ปี และผู้ชราภาพ เช่น bô lão 'พ่อเฒ่า' อายุตั้งแต่ 60 ปีขึ้นไป

ดังนั้น ในการกำหนดอรรถลักษณะที่แสดงวัยในภาษาเวียดนาม

ผู้วิจัยจึงกำหนดอรรถลักษณะ 5 อรรถลักษณะ ได้แก่

อรรถลักษณะ [- ผู้ใหญ่ (เด็ก)] หมายถึง อนุชนหรือ

เด็กเล็ก

อรรถลักษณะ [- ผู้ใหญ่ (วัยรุ่น)] หมายถึง ฮฺวชน

หรือเด็กโต

อรรถลักษณะ [- ผู้ใหญ่ (วัยรุ่น)] หมายถึง เฮวชน

หรือวัยหนุ่มสาว

อรรถลักษณะ [+ ผู้ใหญ่] หมายถึง วัยผู้ใหญ่หรือวัยกลางคน

อรรถลักษณะ [+ ผู้ใหญ่ (ชรา)] หมายถึง วัยชรา

แต่ถ้าคำลักษณะนามคำใดใช้กับคนได้ทุกวัย จะใช้อรรถลักษณะว่า [+ ผู้ใหญ่] อย่างไรก็ตาม อรรถลักษณะ [+ ผู้ใหญ่] อาจจะไม่ได้อาษถึงบุคคลทั้ง 4 วัยก็ได้ กล่าวคือ อาจจะทำหมายถึงเพียง 2 วัย หรือ 3 วัยก็ได้ เช่น วัยรุ่นและวัยผู้ใหญ่เท่านั้น นอกจากนั้น อาจมีคำลักษณะนามบางคำที่อาจจะไม่ได้รวมวัยชราและวัยเด็กด้วย ดังนั้น หลังจากการวิเคราะห์อรรถลักษณะของคำลักษณะนามที่ใช้กับมนุษย์ครบทุกคำแล้ว ผู้วิจัยจะอภิปรายคำลักษณะนามที่มีอรรถลักษณะที่แสดงวัยคล้ายกันด้วยว่าใช้แตกต่างกันอย่างไร

จ. อรรถลักษณะที่แสดงความประพฤติ อรรถลักษณะนี้ผู้วิจัยกำหนดขึ้นเพื่อแสดงให้เห็นความแตกต่างระหว่างความประพฤติของบุคคลในสังคม โดยเฉพาะบุคคลที่มีความประพฤติไม่ดี เช่น หลอกลวง ฉ้อฉล คดโกง เป็นต้น รวมทั้งบุคคลที่ทำตัวเหมือนขโมยหรือนักปล้นมืออาชีพ ในภาษาเวียตนามมีคำลักษณะนามใช้สำหรับบุคคลที่มีความประพฤติดังกล่าวด้วย อรรถลักษณะที่แสดงความประพฤติของบุคคลที่เป็นคนไม่ดี จะใช้อรรถลักษณะว่า [- คนดี]

ฉ. อรรถลักษณะที่แสดงความสามารถ หมายถึง อรรถลักษณะที่แสดงความสามารถทางสติปัญญาของบุคคลในสังคมโดยเฉพาะบุคคลที่ได้รับปริญญาคุณวุฒิทางการแพทย์หรือนิติศาสตร์ บุคคลที่มีความเก่งกล้าสามารถมากจนผู้คนยกย่องให้เป็นวีรบุรุษ หรือบุคคลที่เป็นอาจารย์ หรือทนายความ เป็นต้น เป็นบุคคลที่ได้รับการยกย่องในสังคม นอกจากนั้นยังรวมทั้งบุคคลที่มีความสามารถโดดเด่นเหนือบุคคลอื่น ในด้านการกีฬา และการแสดงด้วย จะใช้อรรถลักษณะว่า [+ มีความสามารถ]

ช. อรรถลักษณะที่แสดงความเชื่อวชาต หมายถึง อรรถลักษณะที่แสดงความเชื่อวชาตของบุคคลในสังคม เพื่อแสดงว่าบุคคลนั้นเป็นผู้มีความเชื่อวชาต หรือมีความถนัดในด้านต่าง ๆ ตามสาขาวิชาชีพ เช่น ผู้มีความเชื่อวชาตด้านสถาปัตยกรรม เรียกว่า นักสถาปนิก ผู้มีความเชื่อวชาตด้านวิทยาศาสตร์ เรียกว่า นักวิทยาศาสตร์ และผู้มีความเชื่อวชาตในการทำนา เรียกว่า ชาวนา เป็นต้น จะใช้อรรถลักษณะว่า [+ เชื่อวชาต]

๕. อรรถลักษณะที่แสดงความสัมพันธ์ของบุคคล หมายถึง อรรถลักษณะที่แสดงความสัมพันธ์ของบุคคลในสังคม โดยเฉพาะคำลักษณะนามที่ใช้ระหว่างเพื่อน หรือ ผู้ใหญ่ใช้กับเด็ก เพื่อแสดงให้เห็นว่ามีความสัมพันธ์แบบสนิทสนมกัน จะใช้อรรถลักษณะว่า [+ สนิทสนม]

๖. อรรถลักษณะที่แสดงความน่าเกรงขาม หมายถึง อรรถลักษณะที่แสดงอำนาจ หรือความน่าเกรงขามของบุคคลกลุ่มหนึ่งในสังคม ที่ทำให้คนอื่นกลุ่มหนึ่งยกย่อง และยำเกรง จะใช้อรรถลักษณะว่า [+ น่าเกรงขาม]

๗. อรรถลักษณะที่แสดงตำแหน่ง หมายถึง อรรถลักษณะที่แสดงตำแหน่งหน้าที่การงานของบุคคลในสังคม โดยเฉพาะบุคคลที่มีสถานภาพทางสังคมสูง

3.1.3.2 อรรถลักษณะที่แสดงหน้าที่ทางวัฒนธรรม แบ่งเป็น 4 อรรถลักษณะใหญ่ ๆ คือ

ก. อรรถลักษณะที่แสดงการทำอาหาร ได้แก่ อรรถลักษณะ [+ ทำอาหาร]

ข. อรรถลักษณะที่แสดงการแต่งกาย ได้แก่ อรรถลักษณะ [+ เครื่องแต่งกาย]

ค. อรรถลักษณะที่แสดงเครื่องมือ ได้แก่ อรรถลักษณะ [+ เครื่องมือ]

ง. อรรถลักษณะที่แสดงเครื่องดนตรี ได้แก่ อรรถลักษณะ [+ เครื่องดนตรี] ในที่นี้ยกเว้นคำนามประเภทเครื่องดนตรีที่ใช้กับคำลักษณะนามไม้เท้า คือ cái และ chiếc

3.1.4 อรรถลักษณะที่แสดงลักษณะพิเศษ แบ่งเป็น 7 อรรถลักษณะใหญ่ ๆ คือ

ก. อรรถลักษณะที่แสดงความคม คำลักษณะนามที่แสดงเครื่องมือในภาษาเวีศนามบางคำ ไม่ได้อ้างถึงส่วนประกอบของเครื่องมือนั้นทุกส่วน แต่จะอ้างเพียงส่วนใดส่วนหนึ่งเพียงส่วนเดียว เช่น การอ้างถึงเฉพาะส่วนที่มีคมของเครื่องมือพวก มีด, คาน, เลื่อย, ฝอย เป็นต้น จะไม่อ้างถึงส่วนด้ามจับ ดังนั้น ผู้วิจัยจึงกำหนดอรรถลักษณะ [+ คม] เพื่อแสดงความหมายว่าอ้างถึงเฉพาะส่วนที่มีคมเท่านั้น ไม่ได้รวมด้ามจับของเครื่องมือประเภทดังกล่าว

ข. อรรถลักษณะที่แสดงการเคลื่อนที่ ได้แก่ อรรถลักษณะ [+ เคลื่อนที่]

ค. อรรถลักษณะที่แสดงความสว่าง ได้แก่ อรรถลักษณะ [+ มีแสงสว่าง]

ง. อรรถลักษณะที่แสดงเส้นทาง ได้แก่ อรรถลักษณะ [+ เส้นทาง]

จ. อรรถลักษณะที่แสดงความเป็นของเหลว ได้แก่ อรรถลักษณะ [+ ของเหลว]

ฉ. อรรถลักษณะที่แสดงสิ่งที่ปกคลุม ได้แก่ อรรถลักษณะ [+ มีหลังคา]

ช. อรรถลักษณะที่แสดงความโดดเด่น หมายถึง อรรถลักษณะที่แสดงตำแหน่งหรือที่ตั้งของสิ่งของที่แยกออกมาโดดเด่น ไม่ได้อยู่รวมหรืออยู่ติดกันกับสิ่งของสิ่งเดียวกัน ใช้อรรถลักษณะว่า [+ โดดเด่น]

ในการวิเคราะห์อรรถลักษณะของคำลักษณนามในภาษาเวียดนาม ผู้วิจัยจะใช้อรรถลักษณะที่มีค่าเดียวทั้งเครื่องหมาย + และ เครื่องหมาย - ถ้าหากว่า อรรถลักษณะใดประกอบด้วยความหมายที่มีคุณสมบัติเป็น 2 ค่า ผู้วิจัยจะให้เครื่องหมาย + เพื่อแสดงว่าคำลักษณนามคำนั้นมีหรือไม่มีอรรถลักษณะนั้น เช่นเดียวกับการวิเคราะห์อรรถลักษณะของคำลักษณนามในภาษาไทย

3.2 รูปแบบของอรรถลักษณะ

รูปแบบของอรรถลักษณะในภาษาเวียดนามมีรูปแบบเหมือนกับภาษาไทย แต่จำนวนคำลักษณนามที่ใช้กับคำนามได้มากกว่าหนึ่งประเภทในภาษาเวียดนามมีมากกว่าภาษาไทย ดังนั้น ผู้วิจัยจึงจำแนกรูปแบบของอรรถลักษณะในภาษาเวียดนามออกเป็น 4 แผนภูมิ คือ แผนภูมิแสดงรูปแบบการเชื่อมชุดอรรถลักษณะของคำลักษณนามที่ใช้กับคำนามหนึ่งประเภท แผนภูมิแสดงรูปแบบการเชื่อมชุดอรรถลักษณะของคำลักษณนามที่ใช้กับคำนามสองประเภท แผนภูมิแสดงรูปแบบการเชื่อมชุดอรรถลักษณะของคำลักษณนามที่ใช้กับคำนามสามประเภท และแผนภูมิแสดงรูปแบบการเชื่อมชุดอรรถลักษณะของคำลักษณนามที่ใช้กับคำนามสี่ประเภท

แผนภูมิที่ 4 : แผนภูมิแสดงรูปแบบการเชื่อมชุดอรรถลักษณะของคำลักษณนามที่ใช้กับคำนามหนึ่งประเภทในภาษาเวียดนาม

[1]

[2]	_____
[3]	
[4]	
[5]	
[6]	

[7] ปราบคู่ร่วมกับคำนามประเภท...
ใช้กับ... เช่น...

คำอธิบายประกอบแผนภูมิที่ 4

หมายเลข 1 หมายถึง ชื่อของคำลักษณนามที่จะแสดงอรรถลักษณะ เช่น ngpó'i 'คน', óng 'ท่าน', con 'ตัว', quǎ 'ลูก', lá 'ใบ' เป็นต้น

หมายเลข 2 หมายถึง อรรถลักษณะที่เด่นที่สุด เน้นโดยการใช้เส้นใต้

หมายเลข 3 - 6 (อาจมีจำนวนมากกว่าที่กำหนดก็ได้) หมายถึงอรรถลักษณะเด่นที่มีความสำคัญรองลงมาจากอรรถลักษณะที่เด่นที่สุดในหมายเลข 2

หมายเลข 7 หมายถึง ตัวอย่างของคำนามแต่ละประเภทที่ปรากฏร่วมกับคำลักษณนาม คำนั้น และตัวอย่างการใช้คำลักษณนาม

ตัวอย่างการเขียนชุดอรรถลักษณะของคำลักษณนามที่ใช้กับคำนามหนึ่งประเภทในภาษา
เวียตนาม

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

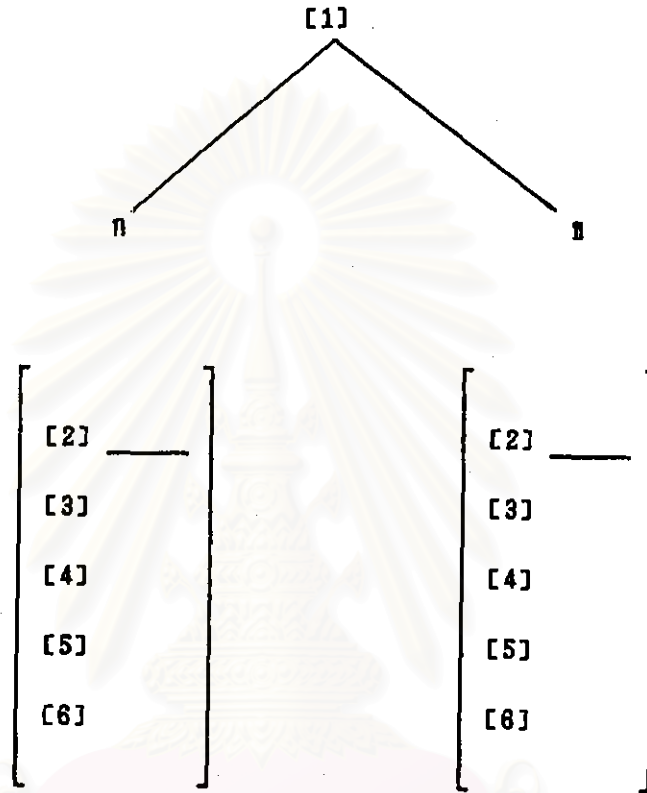
- ตัวอย่างคำลักษณนามที่ใช้กับสิ่งมีชีวิตประเภทมนุษย์ : người 'คน'

người 'คน'

<div style="border-left: 1px solid black; border-right: 1px solid black; padding: 0 10px;"> <p>+ มีชีวิต</p> <p>+ ชาย</p> <p>+ ผู้ใหญ่</p> </div>	ปรากฏร่วมกับคำนามประเภทมนุษย์ ใช้กับคนทั่วไป
	เช่น
	một người 'คน 1 คน'
	một người Thái 'คนไทย 1 คน'
	hai người Việt 'คนเวียดนาม 2 คน'
	hai người y-tá 'นางพยาบาล 2 คน'
	ba người kỹ sư 'วิศวกร 3 คน'
ba người giáo viên 'ครู 3 คน'	
bốn người học sinh 'นักเรียน 4 คน'	

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แผนภูมิที่ 5 : แผนภูมิแสดงรูปแบบการเขียนชุดอรรถลักษณะของคำลักษณนามที่ใช้กับคำนาม
สองประเภทในภาษาเวียดนาม

[7] ปรากฏร่วมกับคำนามประเภท...

ใช้กับ... เช่น...

(แยกประเภท ก และ ข)

คำอธิบายประกอบแผนภูมิที่ 5

คำอธิบายทุกหมายเลขเหมือนคำอธิบายประกอบแผนภูมิที่ 4 แต่เนื่องจากแผนภูมินี้มี 2 คอลัมน์ ดังนั้นอรรถลักษณะเด่นจึงมี 2 คอลัมน์ อรรถลักษณะเด่นที่สุดของคอลัมน์ ข บ่งการเกิดร่วมที่มีลักษณะบางอย่างร่วมกันหรือคล้ายกันกับคอลัมน์ ก อย่างไรก็ตามอาจจะมียกเว้นสำหรับคำลักษณนามบางคำที่ใช้กับคำนามได้สองประเภท แต่ไม่ได้มีการเปรียบเทียบ กล่าวคือ

อาจจะไม่ได้เปรียบเทียบคอดัมน์ ก และ ข ว่า คอดัมน์ ข มีอรรถลักษณะอะไรที่เหมือนคอดัมน์ ก แต่จะดูว่า คอดัมน์ ก และ ข มีอรรถลักษณะอะไรที่ร่วมกันและเหมือนกัน

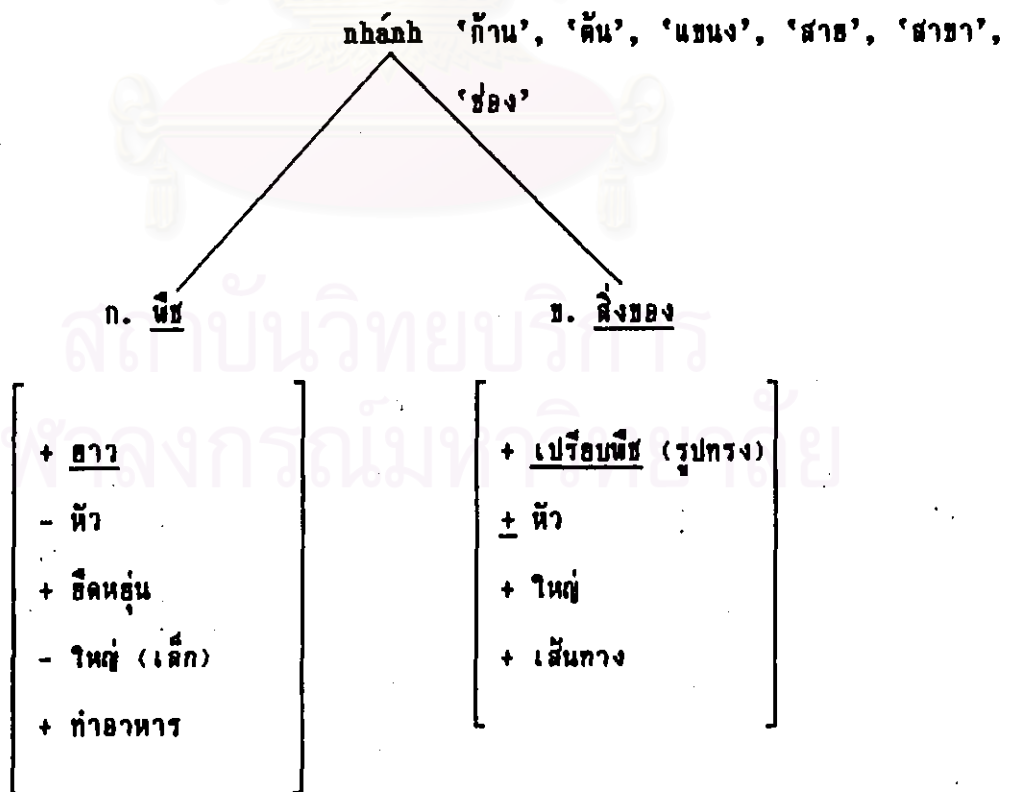
คอดัมน์ ก หมายถึง อรรถลักษณะที่เป็นตัวตั้ง

คอดัมน์ ข หมายถึง อรรถลักษณะที่ถูกนำไปเปรียบเทียบ หรืออาจจะไม่ได้เปรียบเทียบ แต่พิจารณาว่ามีอรรถลักษณะเด่นเหมือนกันก็ได้

ตัวอย่างการเขียนชื่ออรรถลักษณะของคำลักษณะนามที่ใช้กับคำนามสองประเภทในภาษา

เวียดนาม

- ตัวอย่างคำลักษณะนามที่ใช้กับสิ่งไม่มีชีวิตประเภทพืชและสิ่งที่เปรียบเหมือนสิ่งไม่มีชีวิตประเภทสิ่งของ : nhánh 'ก้าน', 'ต้น', 'แขนง', 'สาธ', 'สาขา', 'ช่อง'

ก. ปรากฏร่วมกับคำนามประเภทพืช ใช้กับส่วนต้นหรือหัวเล็ก ๆ ที่งอกขึ้นมา
จากโคน และส่วนที่เล็กและอ่อนซึ่งเกิดจากลำต้น หรือกิ่งใหญ่ เช่น

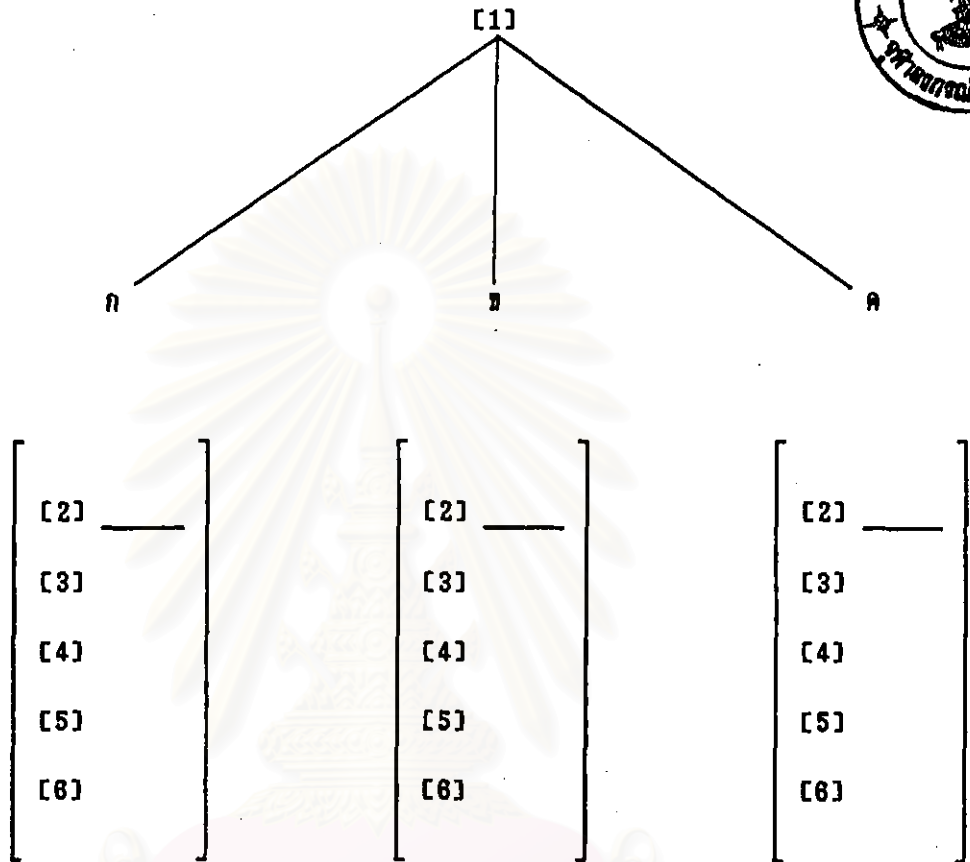
- một nhánh tỏi 'กระเทียม 1 แขนง'
 một nhánh riềng 'ข่า 1 แขนง'
 hai nhánh gừng 'ขิง 2 แขนง'
 hai nhánh lúa 'ต้นข้าว (ที่งอกต้นใหม่) 2 ต้น'
 ba nhánh hành 'หัวหอม (เล็ก ๆ) 3 ต้น'

ข. ปรากฏร่วมกับคำนามประเภทสิ่งของ ใช้กับสิ่งที่แบ่งแยกจากส่วนหลัก แต่ยังคงติดกับส่วนหลัก และมีขนาดเล็กกว่าส่วนหลัก เป็นแนวหรือเส้นยาว รวมทั้งมีความกว้างและหนา
เช่น

- một nhánh sông 'แม่น้ำ (ที่แยกออกมา) 1 สาย / สาขา'
 một nhánh suối 'ลำธาร (ที่แยกออกมา) 1 สาย'
 hai nhánh kênh 'คลอง (ที่แยกออกมา) 2 สาย'
 hai nhánh đường 'ถนน (ที่แยกออกมา) 2 สาย'
 ba nhánh hầm 'อุโมงค์ (ที่แยกออกมา) 3 ช่อง'

สถาบันวิทยบริการ
 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

**แผนภูมิที่ 6 : แผนภูมิแสดงรูปแบบการเชื่อมชุดอรรถลักษณะของคำลักษณะนามที่ใช้กับ
คำนามสามประเภทในภาษาเวียดนาม**

[7] ปรากฏร่วมกับคำนามประเภท...

ใช้กับ... เช่น...

(นอกประเภท ก, ข และ ค)

คำอธิบายประกอบแผนภูมิที่ 6

คำอธิบายทุกหมายเลขเหมือนคำอธิบายประกอบแผนภูมิที่ 5 แต่เนื่องจากแผนภูมินี้มี 3 คอลัมน์ ดังนั้นอรรถลักษณะเด่นจึงมีทั้ง 2 คอลัมน์ อรรถลักษณะที่เด่นที่สุดของคอลัมน์ ข และ ค บ่งการเกิดร่วมที่มีลักษณะบางอย่างร่วมกันหรือคล้ายกันกับคอลัมน์ ก

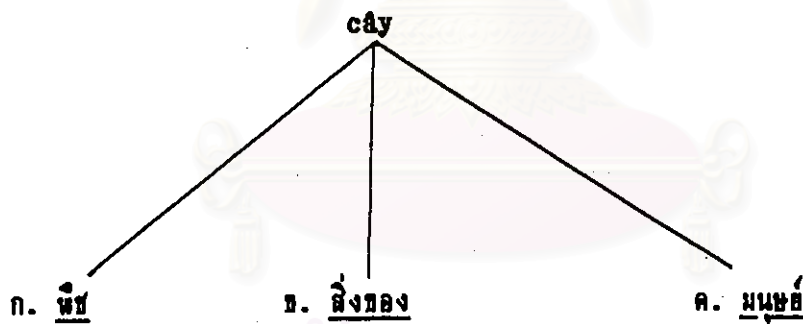
คอลัมน์ ก หมายถึง อรรถลักษณะที่เป็นตัวตั้ง

คอลัมน์ ข และ ค หมายถึง อรรถลักษณะที่ถูกนำไปเปรียบเทียบกับ (ค อาจจะเปรียบเทียบกับ ก ไม่ได้เปรียบเทียบกับ ข ก็ได้) ทั้งนี้อาจจะเป็นการเปรียบเทียบกับบางส่วน ไม่ได้เปรียบเทียบกับทุกส่วนของสิ่งนั้น

ตัวอย่างการเขียนขลอรรรถลักษณะของคำลักษณนามที่ใช้กับคำนามสามประเภทในภาษา

เวียดนาม

- ตัวอย่างคำลักษณนามที่ใช้กับสิ่งไม่มีชีวิตประเภทพืช สิ่ง que เปรียบเหมือนสิ่งไม่มีชีวิตประเภทสิ่งของ และสิ่งมีชีวิตประเภทมนุษย์ที่เปรียบเทียบกับลักษณะเด่นบางอย่างของพืช : cây 'ต้น', 'แท่ง', 'คัน', 'ตัว', 'เล่ม', 'ด้าม', 'คน'

- + สาว
- หัว
- + อืดหยุ่น
- + ใหญ่
- + ทำอาหาร

- + เปรียบพืช (รูปทรง)
- หัว
- + อืดหยุ่น
- + ใหญ่

- + เปรียบพืช (ความโดดเด่น)
- + มีชีวิต
- + ชาย
- + ผู้ใหญ่
- + นับถือ
- + มีความสามารถ

ก. ปรากฏร่วมกับคำนามประเภทพืช ใช้กับต้นไม้ทุกชนิด เช่น

một cây hồng	'ต้นกุหลาบ / ต้นพลับ / ต้นตะโก 1 ต้น'
một cây xà lách	'ต้นผักกาดหอม 1 ต้น'
hai cây dưa	'ต้นมะพร้าว 2 ต้น'
hai cây ổi	'ต้นฝรั่ง 2 ต้น'

ข. ปรากฏร่วมกับคำนามประเภทสิ่งของ ใช้กับสิ่งของที่มีลักษณะเป็นแท่งตรง หรือมีลำต้นคล้ายพืช มีรูปทรงยาว เช่น

một cây cột	'เสา 1 ต้น'
một cây dầm	'นันทังแท่งใหญ่ 1 แท่ง'
hai cây sắt	'เหล็ก 2 แท่ง'
hai cây vĩ cầm	'ซอ 2 ต้น'
ba cây đàn tam thập lục	'ขิม 3 ตัว'
ba cây đàn ghita	'กีตาร์ 3 ตัว'
bốn cây giáo	'หอก / ทวน 4 เล่ม'
bốn cây nến	'เทียน 4 เล่ม'
năm cây bút chì	'ดินสอ 5 แท่ง'
năm cây bút mực	'ปากกาหมึกซึม 5 ค้ำ'

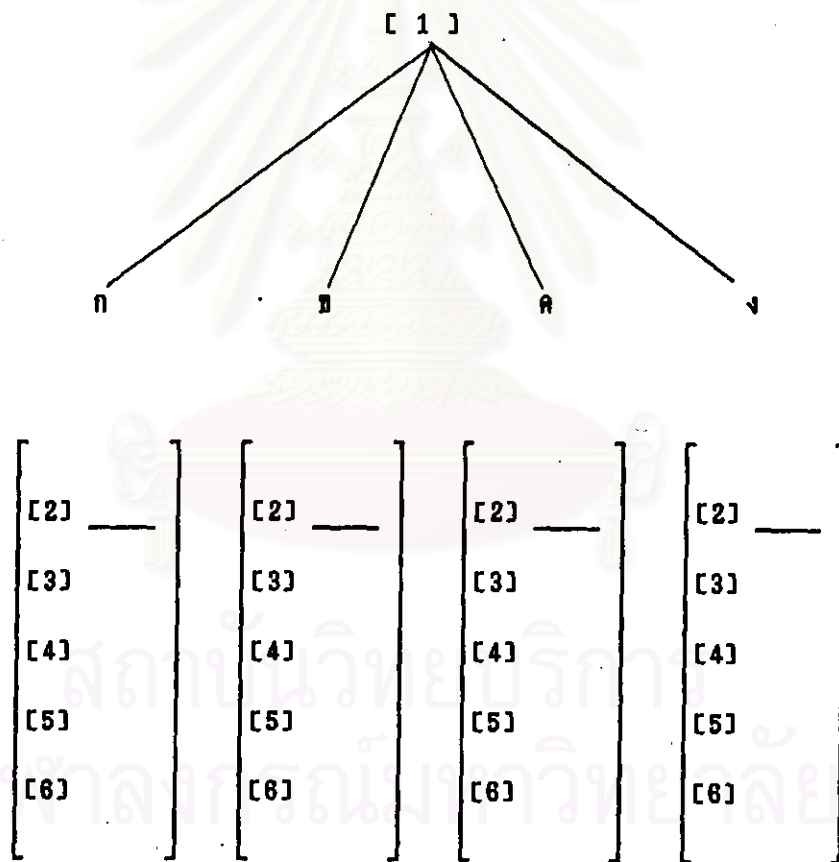
ค. ปรากฏร่วมกับคำนามประเภทมนุษย์ ใช้กับบุคคลที่มีความสามารถโดยเฉพาะ ในด้านการแสดง (วงการบันเทิง) และการกีฬา เช่น

một cây văn nghệ	'ศิลปินตัวจริง 1 คน'
một cây bóng bàn	'นัก (จอม) เล่นเทเบิลเทนนิสตัวจริง 1 คน'
hai cây bóng đá	'นัก (จอม) เล่นฟุตบอลตัวจริง 2 คน'

จากตัวอย่างข้างต้น คอรัมน์ ข และ ค เปรียบกับคอรัมน์ ก สิ่งไม่มีชีวิตประเภท สิ่งของถูกเปรียบว่ามีรูปทรงเหมือนพืช ส่วนมนุษย์ไม่ได้ถูกเปรียบเหมือนพืชในเรื่องความมีชีวิต

หรือไม่มีชีวิต แต่เปรียบกับความโดดเด่นของพืช โดยเฉพาะพืชที่งอกก่อนและเจริญงอกงามที่สุดในบรรดาพืชด้วยกัน บุคคลที่มีความสามารถในด้านทวีกีฬาและการแสดง ซึ่งเป็นลักษณะที่เด่นกว่าบุคคลอื่นถูกนำมาเปรียบเทียบกับพืช กล่าวคือ บุคคลกลุ่มนี้เป็นบุคคลที่มีชื่อเสียงเป็นที่รู้จักในสังคม ดังนั้นจึงเปรียบบุคคลดังกล่าวว่า มีความโดดเด่นเหมือนพืชที่เจริญงอกงามมากที่สุดในกลุ่มพืชประเภทเดียวกันเนื่องจากเมล็ดพันธุ์ดี

แผนภูมิที่ 7 : แผนภูมิแสดงรูปแบบการเชื่อมชุดอรรถลักษณะของคำลักษณะนามที่ใช้กับคำนามสี่ประเภทในภาษาเวียดนาม

[7] ปรากฏร่วมกับคำนามประเภท...
 ำใช้กับ... เช่น...
 (แยกประเภท ก, ข, ค และ ง)

คำอธิบายประกอบแผนภูมิที่ 7

คำอธิบายทุกหมายเลขเหมือนคำอธิบายประกอบแผนภูมิที่ 8 แต่เนื่องจากแผนภูมินี้มี 4 คอลัมน์ ดังนั้นอัตราลักษณะเด่นจึงมีทั้ง 4 คอลัมน์ อัตราลักษณะที่เด่นที่สุดของคอลัมน์ ข, ค และ ง บ่งการเกิดร่วมที่มีลักษณะเด่นบางอย่างร่วมกันหรือคล้ายกันกับคอลัมน์ ก

คอลัมน์ ก หมายถึง อัตราลักษณะที่เป็นตัวตั้ง

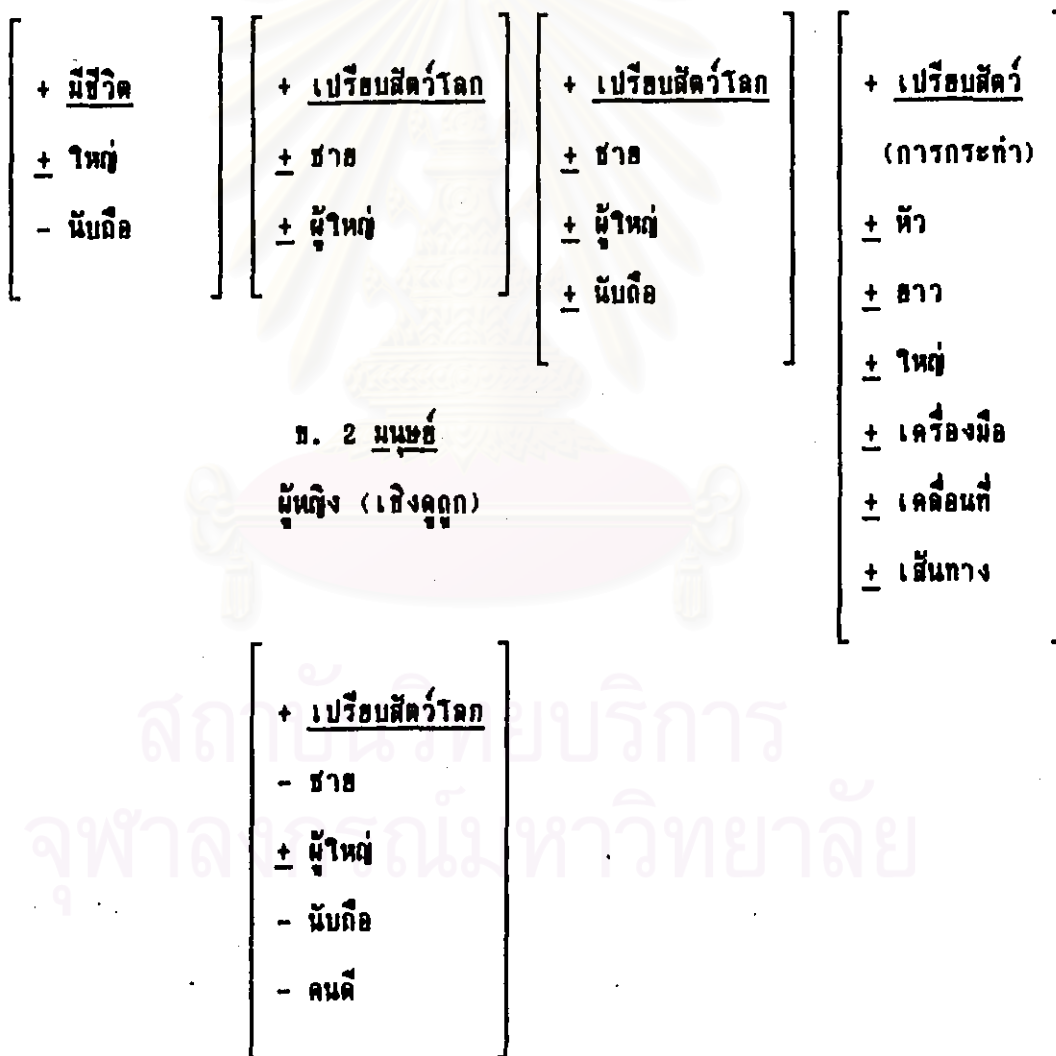
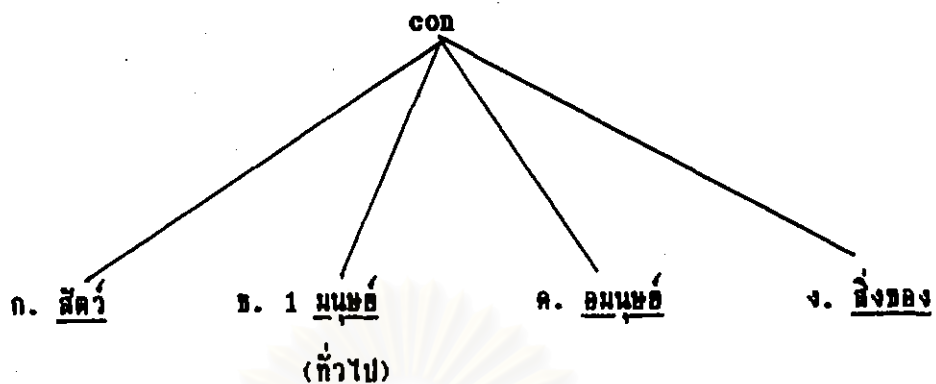
คอลัมน์ ข, ค และ ง หมายถึง อัตราลักษณะที่ถูกนำไปเปรียบเทียบกับ

ตัวอย่างการเขียนชื่ออัตราลักษณะของคำลักษณะนามที่ใช้กับคำนามสี่ประเภทในภาษา

เวือคนาม

- ตัวอย่างคำลักษณะนามที่ใช้กับสิ่งมีชีวิตประเภทมนุษย์ สิ่งมีชีวิตประเภทอมนุษย์ สิ่งมีชีวิตประเภทสัตว์ และสิ่งที่เปรียบเหมือนสิ่งมีชีวิตประเภทสิ่งของ : con 'คน', 'ตัว', 'คน', 'ดวง', 'เล่ม', 'สาย', 'ใบ', 'คัน'

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สถาบันวิจัยและบริการ
 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

- ก. ปรากฏร่วมกับคำนามประเภทสัตว์ ใช้กับสัตว์ทุกชนิด ยกเว้น ช้าง* เช่น
một con thỏ	'กระต่าย 1 ตัว'
một con chó	'สุนัข 1 ตัว'
hai con mèo	'แมว 2 ตัว'
hai con chim vet	'นกแก้ว 2 ตัว'

ข.1 ปรากฏร่วมกับคำนามประเภทมนุษย์ ใช้กับมนุษย์ที่ตรงกับคำนิยามว่า มีวิธะ สามารถหาใจ เคลื่อนไหวได้ กินอาหารได้ ขับถ่ายได้ เจริญเติบโตได้ สืบพันธุ์ได้ เป็นต้น สิ่งเหล่านี้แสดงให้เห็นถึงความเป็นมนุษย์ เน้นที่ความเป็นมนุษย์เท่านั้น ไม่ได้แบ่งเรื่องชนชั้นวรรณะ และสถานภาพทางสังคม เช่น

một^{***} con người 'มนุษย์ 1 คน'

ข.2 ปรากฏร่วมกับคำนามประเภทมนุษย์ ใช้กับผู้หญิงเท่านั้น เพื่อแสดงการคุณดู
เช่น

một con y-tá 'ธำมรงค์ 1 คน'

một con ca sĩ 'นักร้อง 1 คน'

hai con mẹ ăn xin 'อี / ธำมรงค์ 2 คน'

hai con diêm 'อีตัว 2 คน'

- ค. ปรากฏร่วมกับคำนามประเภทมนุษย์ ใช้กับ อี, ฝี, ปีศาจ และเปรด เช่น
một con quỉ	'ปีศาจ 1 ตัว (ตน)'

*คนเวียดนามไม่ได้แยกช้างบ้านและช้างป่าเหมือนคนไทย แต่แยกช้างศึกกับช้าง
ใช้งานทั่วไป

**ไม่จำเป็นต้องใช้คำบอกจำนวน "một" ก็ได้ เพราะเมื่อพูดว่า con người
ก็หมายถึงมนุษยชาติทั่วไป

một con yêu ma	'เปรต 1 ตัว (คน)'
hai con ma	'ผี 2 ตัว (คน)'
hai con người không lồ	'ยักษ์ 2 ตัว (คน)'

ง. ปรากฏว่าคำคำนามประเภทสิ่งของ ใช้กับสิ่งที่มีอยู่ตามธรรมชาติ (รวมอวัยวะบางส่วนของมนุษย์ด้วย) และสิ่งของที่มนุษย์สร้างขึ้น มีรูปทรงยาวหรือไม้อาวก็ได้ เป็นคำที่ใช้เพื่อชี้หน้าของสิ่งของที่มีลักษณะของการกระทำ หรือมีรูปร่างเหมือนสัตว์ (ยกเว้น con dao เนื่องจาก con ในตัวอย่างดังกล่าวเป็นคำที่กลายเสียงมา ผู้วิจัยจะอธิบายไว้ในส่วนที่เกี่ยวกับข้องกับการวิเคราะห์โลกทัศน์) เช่น

một con tim	'หัวใจ 1 ดวง'
một con dao**	'มีด 1 เล่ม'
hai con mắt	'ดวงตา 2 ดวง'
hai con sông	'แม่น้ำ 2 สาย'
ba con suối	'ลำธาร 3 สาย'
ba con kênh	'คลอง 3 สาย'
bốn con đường	'ถนน 4 สาย'
bốn con tem	'แสตมป์ 4 ดวง'
năm con bài	'ไพ่ 5 ใบ'
năm con dấu	'ตราประทับ 5 ดวง'
sáu con dream**	'รถมอเตอร์ไซด์ห้าร้อยยี่สิบห้าคัน 6 คัน'

* ใช้ในกรณีพิเศษเพราะ con ในที่นี้เพี้ยนมาจากคำว่า cón ในภาษาถิ่นกลาง แปลว่า cây 'ต้น' (cây dao ----> cón dao ----> con dao)

** เป็นภาษาสนทนา เมื่อใช้กับรถมอเตอร์ไซด์ con ต้องตามด้วยชื่อหรือรถเท่านั้น

3.3 อรรถลักษณะของคำลักษณนาม

3.3.1 อรรถลักษณะของคำลักษณนามที่ใช้กับสิ่งมีชีวิต อรรถลักษณะของคำลักษณนามที่ใช้กับสิ่งมีชีวิต จำนวนออกเป็น 2 กลุ่ม คือ อรรถลักษณะของคำลักษณนามที่ใช้กับสิ่งมีชีวิตประเภทเดียว และอรรถลักษณะของคำลักษณนามที่ใช้กับสิ่งมีชีวิตสองประเภท

(ก) อรรถลักษณะของคำลักษณนามที่ใช้กับสิ่งมีชีวิตประเภทเดียว จำนวนออกเป็น 2 ประเภท คือ อรรถลักษณะของคำลักษณนามที่ใช้กับสิ่งมีชีวิตประเภทมนุษย์ และอรรถลักษณะของคำลักษณนามที่ใช้กับสิ่งมีชีวิตประเภทสัตว์*

3.3.1.1 อรรถลักษณะของคำลักษณนามที่ใช้กับมนุษย์ คำลักษณนามที่ใช้กับมนุษย์เท่านั้น มีดังนี้

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

* ภาษาเวียดนามไม่มีคำลักษณนามที่ใช้กับสิ่งมีชีวิตประเภทมนุษย์ประเภทเดียว ส่วนมากคำลักษณนามที่ใช้กับมนุษย์จะใช้ร่วมกับคำนามประเภทอื่น

(1) người 'คน' (ทั่วไป)

$\left[\begin{array}{l} + \text{ มีชีวิต} \\ + \text{ ชาย} \\ + \text{ ผู้หญิง} \end{array} \right]$	<p>ปรากฏร่วมกับคำนามประเภทมนุษย์ ใช้กับคนทั่วไป เช่น</p> <p>một người 'คน 1 คน'</p> <p>một người Thái 'คนไทย 1 คน'</p> <p>hai người Việt 'คนเวียดนาม 2 คน'</p> <p>hai người y-tá 'นางพยาบาล 2 คน'</p> <p>ba người kỹ sư 'วิศวกร 3 คน'</p> <p>ba người giáo viên 'ครู 3 คน'</p> <p>bốn người học sinh 'นักเรียน 4 คน'</p>
---	--

คำลักษณนาม người 'คน' นี้จะแตกต่างจากคำลักษณนาม "คน" ในภาษาไทย กล่าวคือ ในภาษาไทยมีคำลักษณนามซ้ำรูปใช้กับคำนามประเภทมนุษย์ รวมทั้งคำนามประเภทอื่น ๆ บางประเภท ในขณะที่ในภาษาเวียดนามไม่มีคำลักษณนามซ้ำรูปใช้เลย "người" ในภาษาเวียดนามทำหน้าที่เป็นทั้งคำนาม และคำลักษณนามได้เหมือน "คน" ในภาษาไทย แต่เมื่ออยู่ในโครงสร้างของคำลักษณนามบอกจำนวนแล้ว ภาษาเวียดนามและภาษาไทยจะใช้นี้ไม่เหมือนกัน ถ้าบอกว่า "คน 1 คน" ภาษาเวียดนามจะใช้นี้ว่า "một người" ใช้นี้ว่า "người một người" ตามโครงสร้างของคำลักษณนามบอกจำนวนในภาษาไทย แต่จะละคำนามไว้ในฐานที่เข้าใจ เพราะถ้าให้ตามโครงสร้างของคำลักษณนามบอกจำนวนในภาษาเวียดนามจะใช้นี้ว่า "một người người"

นอกจากนั้นเมื่อใช้คำลักษณนาม "ngũdì" กับคำนามที่ใช้เรียกคนที่ทั่วไป ก็สามารถละคำลักษณนาม "ngũdì" ได้ เพราะคำนามเหล่านั้นก็ถือว่าเป็นคนอยู่แล้ว เช่น hai ngũdì y-tá 'นางพยาบาล 2 คน' ก็สามารถพูดได้ว่า hai y-tá 'นางพยาบาล 2 คน'. ลักษณะเช่นนี้พบมากในภาษาพูด

(2) nhà 'คน' (ผู้เชี่ยวชาญ)

+ <u>มีชีวิต</u>	ปรากฏร่วมกับคำนามประเภทมนุษย์ ใช้กับบุคคลที่มีความเชี่ยวชาญหรือมีความถนัดในด้านต่าง ๆ เช่น
+ <u>ชาย</u>	một nhà vật lý 'นักฟิสิกส์ 1 คน'
+ <u>ผู้ใหญ่</u>	một nhà bác học 'นักวิทยาศาสตร์ 1 คน'
+ <u>เชี่ยวชาญ</u>	hai nhà nông 'เกษตรกร 2 คน'
	hai nhà kiến trúc 'นักสถาปนิก 2 คน'

การใช้คำลักษณนาม nhà 'คน' นี้ ในบางครั้งอาจนำไปใช้เปรียบเทียบกับเด็กที่มีความเชี่ยวชาญหรือมีความถนัดเหมือนผู้ใหญ่ได้ เช่น เด็กที่เขียนกลอนเก่ง จะใช้คำลักษณนาม nhà ว่า một nhà thơ tí hon 'นักกวีรุ่นจิ๋ว 1 คน' เพื่อแสดงให้รู้ว่าเป็นเด็กเก่ง มีความเชี่ยวชาญ ตรงกับสำนวนที่ว่า "จิ๋วแต่แจ๋ว" ดังนั้นคำลักษณนาม nhà จึงถือว่าเป็นคำลักษณนามที่ใช้ได้ทั้งเด็กและผู้ใหญ่

*ในที่นี้เทียบได้กับหน่วยคำไม่อิสระ (bound morpheme) ในภาษาไทย 4 คำ คือ ชาว, ช่าง, นัก และผู้ ซึ่งปรากฏในโครงสร้างของคำผสม (complex word) ในภาษาไทย เช่น ชาวนา, ช่างยนต์, นักวิทยาศาสตร์ และผู้ชาย

(3) ngàì 'พระองค์', 'องค์', 'ท่าน' (ชาย)

+ มีชีวิต	ปรากฏร่วมกับคำนามประเภทมนุษย์ ใช้กับบุคคลทั่วไปที่มีสถานภาพทางสังคมสูง เพื่อแสดงความเคารพ เช่น
+ ช่าง	ประธานาธิบดี นายกรัฐมนตรี เป็นต้น
+ ผู้ใหญ่	๓๐t ngàì tóng thóng* 'ประธานาธิบดี 1 ท่าน'
+ นับถือ	๓๐t ngàì chú tịch nưóc 'ประธานาธิบดี 1 ท่าน'
	hai ngàì thừ tởng 'นายกรัฐมนตรี 2 ท่าน'
	hai ngàì bộ trửng 'รัฐมนตรี 2 ท่าน'
	ba ngàì giám đức 'ผู้อำนวยการ 3 ท่าน'

คำลักษณนาม ngàì เป็นคำที่นิยมใช้ระดับชาติ กล่าวคือ นอกเหนือจากจะใช้กับคนเวียดนามแล้วยังนิยมใช้กับคนต่างชาติด้วย เมื่อใช้คำลักษณนาม ngàì เพื่อกล่าวถึงประธานาธิบดี และนายกรัฐมนตรี เป็นต้น จะหมายถึงการกล่าวถึงบุคคลดังกล่าวอย่างเป็นทางการ เช่น เมื่อกล่าวถึงนายกรัฐมนตรีของประเทศไทยคนปัจจุบันจะพูดว่า ngàì thừ tởng Chuan Likhai 'พญา นายกรัฐมนตรีชวน หลีกภัย' นอกจากนี้ในภาษาหนังสือพิมพ์เมื่อกล่าวถึงประมุขหรือผู้นำของประเทศอย่างเป็นทางการก็นิยมใช้ ngàì เช่น

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

* หมายถึง ประธานาธิบดีของประเทศที่ไม่ได้มีการปกครองแบบสังคมนิยม เช่น สหรัฐอเมริกา เป็นต้น แต่ถ้าหมายถึงประธานาธิบดีของประเทศที่มีการปกครองแบบสังคมนิยม เช่น เวียดนาม จะใช้ว่า chú tịch nưóc 'ประธานาธิบดี'

Ngài chủ tịch nước Lê Đức Anh cùng Phu nhân, các vị lãnh đạo Quốc hội, Chính phủ và đông đảo nhân dân thủ đô Hà Nội tham dự lễ đón chính thức Quốc vương Cam-Pu-Chia và Hoàng hậu tại Phủ Chủ tịch.

(หนังสือพิมพ์ Nhân Dân, 17 ธันวาคม 1996)

‘ฯลฯ ประธานาธิบดี เล ดีค อองห์ พร้อมด้วยท่านผู้หญิง ผู้นำผู้บริหารสถานแห่งชาติ รัฐบาล และประชาชนนครฮานอยจำนวนมาก ได้เข้าร่วมพิธีการต้อนรับอย่างเป็นทางการ ต่อกษัตริย์กัมพูชาและพระราชินี ๘ ทำเนียบประธานาธิบดี’

(4) ví ‘พระองค์’, ‘องค์’, ‘ท่าน’ (ชายและหญิง)

+ มีชีวิต	ปรากฏร่วมกับคำนามประเภทมนุษย์ เป็นคำที่ใช้เรียก
+ ชาย	ตำแหน่งเพื่อชี้บอกถึงคนที่มียศ มีฐานะ หรือยศ ตำแหน่ง
+ ผู้ใหญ่	ความเคารพนับถือ และให้เกิดสติ เช่น
+ นับถือ	một vị hoàng đế” ‘พระจักรพรรดิ 1 พระองค์ (องค์)’
+ ตำแหน่ง	một vị nữ hoàng ‘พระราชินี 1 พระองค์ (องค์)’
	hai vị ni-cô ‘แม่ 2 ท่าน’

“คำนามที่หมายถึงกษัตริย์ เมื่อใช้กับคำลักษณนาม ví จะใช้ hoàng đế ไม่ใช้ vua (vua ใช้คำลักษณนามว่า vị และ ông) คำว่า hoàng đế และ vua มีความหมายต่างกัน คือ hoàng đế หมายถึง emperor ‘พระจักรพรรดิ’ ส่วน vua หมายถึง king ‘พระมหากษัตริย์’, ‘พระเจ้าแผ่นดิน’ (Bùi Phụng, 1995: 663 และ 1866) คำลักษณนาม ví และ ông ที่ใช้กับ vua ผู้วิจัยไม่ได้นำมาวิเคราะห์ในที่นี้ เนื่องจากคำลักษณนามดังกล่าวสามารถใช้กับคำนามได้มากกว่าหนึ่งประเภท

hai vị chủ tịch nước 'ประธานาธิบดี 2 ท่าน'

ba vị thủ tướng 'นายกรัฐมนตรี 3 ท่าน'

ba vị anh hùng dân tộc 'วีรบุรุษของชาติ 3
ท่าน'

bốn vị đứng đầu nhà nước 'ผู้นำของประเทศ
4 ท่าน'

bốn vị đại biểu 'ผู้แทน 4 ท่าน'

năm vị đại biểu quốc hội 'สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร
5 ท่าน'

คำลักษณนาม vị และ ngàì มีความหมายคล้ายกันมาก ในการนำไปใช้จึงมีทั้งส่วนที่เหมือนกัน และแตกต่างกัน คือ

- เพศ คำลักษณนาม vị ใช้ได้ทั้งเพศชายและเพศหญิง แต่ ngàì ใช้กับเพศชาย เท่านั้น

- วัช คำลักษณนาม vị และ ngàì ใช้กับผู้ใหญ่เท่านั้น

- ความเคารพ คำลักษณนาม vị และ ngàì ใช้แสดงความเคารพกับบุคคลเท่ากัน

- การอ้างถึง การใช้คำลักษณนาม vị และ ngàì สามารถใช้อ้างถึงเหมือนการใช้คำสรรพนามได้ คือ vị ใช้กับสรรพนามบุรุษที่ 3 ซึ่งเป็นบุคคลที่ถูกกล่าวถึง ส่วน ngàì ใช้ได้ทั้งสรรพนามบุรุษที่ 2 ที่กำลังพูดด้วย และสรรพนามบุรุษที่ 3 ที่ถูกกล่าวถึง เช่น เมื่อพูดว่า Ngàì thủ tướng Thái Lan 'ฯลฯ นายกรัฐมนตรีแห่งประเทศไทย' หมายความว่า ผู้พูดกำลังพูดต่อหน้า หรือรายงานเรื่องใดเรื่องหนึ่งต่อหน้า นายกรัฐมนตรี หรืออาจจะกล่าวถึงโดยที่ นายกรัฐมนตรีไม่ได้อยู่ที่นั่นก็ได้ แต่ถ้าใช้ว่า

vị thủ tướng Thái Lan ‘ฯฯ นายกรัฐมนตรีแห่งประเทศไทย’ หมายถึง การกล่าวถึง หรือการอ้างถึงนายกรัฐมนตรี โดยที่นายกรัฐมนตรีไม่ได้ชื่อด้วยเท่านั้น

อย่างไรก็ตาม จากการใช้คำลักษณนามทั้ง 2 คำดังกล่าว พบว่ามี ข้อแตกต่างที่เห็นได้อย่างชัดเจน คือ คำลักษณนาม ngai ไม่ใช้กับพระมหากษัตริย์ ส่วน vị จะใช้กับพระมหากษัตริย์ซึ่งหมายถึง พระจักรพรรดิ แต่เป็นการอ้างถึงตำแหน่งของพระจักรพรรดิ ส่วนการใช้คำลักษณนาม ngai และ vị กับบุคคลที่มีสถานภาพทางสังคมสูง ใช้แตกต่างกัน คือ vị ใช้กับบุคคลมีฐานะ ตำแหน่ง เพื่อแสดงความนับถือและให้เกียรติ ดังนั้น จึงมีอรธลักษณะ [+ ตำแหน่ง] เช่น

Các vị đứng đầu nhà nước. ‘ท่านผู้นำประเทศทุกท่าน’

Các vị đại biểu. ‘ท่านผู้แทนทุกท่าน’

Vị anh hùng dân tộc ‘ท่านวีรบุรุษของชาติ’

(5) chàng ‘องค์’, ‘นาย’, ‘คน’ (ชายหนุ่ม)

<div style="border-left: 1px solid black; border-right: 1px solid black; padding: 0 10px;"> <p>+ <u>มีวีร</u></p> <p>+ <u>ชาย</u></p> <p>+ <u>ผู้ใหญ่</u></p> </div>	<p>ปรากฏร่วมกับคำนามประเภทมนุษย์ ใช้กับผู้ชายวัยรุ่น หรือรุ่นหนุ่มที่อายุยังน้อย (อายุระหว่าง 16 - 25 ปี) ที่หมายถึง พระเจ้าลูกธิดาเธอ (เจ้าฟ้าชาย) พระเอก ในนวนิยายที่น่ารัก น่าคบ รวมทั้งผู้ชายวัยรุ่น (นักเรียน นิสิต นักศึกษา) ที่หน้าตาหล่อเหลา เป็นสุภาพบุรุษ และน่ารัก เช่น</p>
--	--

“ตามความหมายเก่า คำลักษณนาม chàng เป็นคำที่มีหญิงใช้เพื่อเรียกสามีหรือ คนรักที่ซึ้งหนุ่ม ในความหมายที่สนิสนิยมคุ้นเคย สันนิษฐานว่าคำว่า chàng อาจมาจากคำว่า “เจียง” หรือ “เฮียง” เช่น “เฮียงเมื่อง” ของไทยด้านนาและไทยด้านช้าง

một chàng hoàng thái tử 'พระเจ้าลูกยาเธอ
(มหามกุฏราชกุมาร) 1 องค์'

một chàng hoàng tử 'พระเจ้าลูกยาเธอ
(เจ้าฟ้าชาย) 1 องค์'

hai chàng kỵ sĩ 'อัศวิน 2 คน'

hai chàng trai trẻ 'ชายหนุ่ม 2 นาย'

ba chàng lính trẻ măng tở 'ทหารหนุ่ม
3 นาย'

ba chàng sinh viên 'นักศึกษาหนุ่ม 3 คน'

bốn chàng học sinh 'นักเรียนชาย 4 คน'

คำลักษณนาม chàng เป็นคำที่ใช้ตรงข้ามกับคำลักษณนาม làng

และ cõ แต่มีความแตกต่างกันคือ chàng ใช้กับเพศชายและใช้กับคำนามประเภทมนุษย์ประเภท
เดียวเท่านั้นในขณะที่ làng และ cõ ใช้กับเพศหญิงและใช้กับคำนามได้สองประเภท คือ มนุษย์
และอนมนุษย์

(8) cõ 'องค์', 'รูป', 'ท่าน' (ชาย)

<div style="border-left: 1px solid black; border-right: 1px solid black; padding: 0 10px;"> <p>+ มีชีวิต</p> <p>+ ชาย</p> <p>+ ผู้ใหญ่ (ชรา)</p> <p>+ นักร้อง</p> </div>	<p>ปรากฏร่วมกับคำนามประเภทมนุษย์ ใช้กับบุคคลวัยชรา ทั้งหลายที่เป็นนักบวช อาจารย์ หมอสมุนไพร และผู้ชาย สูงอายุในความหมายที่เคารพ เช่น</p>
<div style="border-left: 1px solid black; border-right: 1px solid black; padding: 0 10px;"> <p>một cõ nhà ông</p> </div>	<div style="border-left: 1px solid black; border-right: 1px solid black; padding: 0 10px;"> <p>'นักบวช 1 องค์'</p> <p>'พระสงฆ์ 1 รูป'</p> </div>
<p>một cõ dõ</p>	<p>'อาจารย์สอนภาษาอื่น / ชินนส 1 ท่าน'</p>

hai cù lang 'หมอนพันโบราณ 2 คน'

hai cù ông 'พ่อเฒ่า 2 คน'

ba cù bà 'แม่เฒ่า 3 คน'

(7) cù^๓ 'คน' (วัยรุ่นหนุ่ม)

+ มีชีวิต	ปรากฏร่วมกับคำนามประเภทมนุษย์ ใช้กับวัยรุ่น
+ ชาย	หนุ่ม เช่น
- ผู้ใหญ่ (วัยรุ่น)	๓๐t cù sinh viên 'นักศึกษาหนุ่ม 1 คน'
+ สนิทสนม	๓๐t cù học sinh 'นักเรียนชาย 1 คน'
	hai cù óm 'คู่ชาย 2 คน' ^{๓๓}

สถาบันวิทยบริการ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

"ถ้าทำหน้าที่เป็นคำสรรพนามบุรุษที่ 2 หมายถึง "เธอ" ใช้กับเพศชายหรือเพศหญิง
ก็ได้ แต่ทำหน้าที่เป็นคำนามหมายถึง "ผู้ชาย" (น้องชายของแม่)

^{๓๓} เป็นคำเรียกผู้ชายผู้ใหญ่ในบ้านเมือง เช่น ผู้ว่าราชการจังหวัด, นายอำเภอ,
กำนัน เป็นต้น

(8) anh 'คน', 'นาย' (ชาย)

+ มีชีวิต	ปรากฏร่วมกับคำนามประเภทมนุษย์ ใช้กับผู้ชายที่เป็น
+ ชาย	ใหญ่ในกิจการนั้น ๆ ในที่นี้รวมทั้งทหารและตำรวจด้วย
+ ผู้ใหญ่	เช่น
+ เชื้อชาติ	một anh lính 'ทหาร 1 นาย'
+ สนิทสนม	một anh công an 'ตำรวจ 1 นาย'
	hai anh nhân viên 'พนักงาน 2 นาย'
	hai anh viên chức nhà nước 'ข้าราชการ 2 นาย'
	ba anh kỹ sư điện 'วิศวกรไฟฟ้า 3 นาย'
	ba anh tổ trưởng 'หัวหน้ากลุ่ม 3 นาย'
	ba anh nhân viên bưu điện 'พนักงานไปรษณีย์ 3 นาย'
	bốn anh cán bộ ngoại giao 'เจ้าหน้าที่การ ต่างประเทศ 4 นาย'

(9) chị 'คน', 'นาง' (หญิง)

+ มีชีวิต	ปรากฏร่วมกับคำนามประเภทมนุษย์ ใช้กับผู้หญิงที่เป็น
- ชาย	ใหญ่ในกิจการนั้น ๆ รวมทั้งตำรวจด้วย เช่น
+ ผู้ใหญ่	một chị nhân viên 'พนักงาน 1 นาง'
+ เชื้อชาติ	một chị viên chức nhà nước 'ข้าราชการ 1 นาง'
+ สนิทสนม	hai chị kỹ sư điện 'วิศวกรไฟฟ้า 2 นาง'

hai chị tổ trưởng 'หัวหน้ากลุ่ม 2 นาง'

ba chị nhân viên bưu điện 'พนักงานไปรษณีย์
3 นาง'

ba chị cán bộ ngoại giao 'เจ้าหน้าที่การต่างประเทศ 3 นาง'

bốn chị công an 'ตำรวจ 4 นาง'

คนเวียดนามในระบอบสังคมนิยมแทนที่จะเกรงกลัวทหารตำรวจ กลับ
เห็นเป็นผู้ที่รักษาความปลอดภัยให้ตน เป็นคนใกล้ชิดคนเสมือนญาติ อนึ่ง ระหว่างทหารตำรวจ
กับประชาชนเวียดนาม มีปฏิสัมพันธ์เสมือนปลากับน้ำมาตั้งแต่เริ่มก่อเกิดกองกำลังปฏิวัติเป็นต้นมา
ชาวเวียดนามมักจะเรียกทหารตำรวจด้วยคำนามหน้าที่เป็นคำนามเรียกญาติในระดับที่เทียบเท่าหรือ
ระดับน้องพ่อ หรือน้องตัวเองว่า

Anh bộ đội 'คุณพี่ทหาร (ชาย)'

Chị công an 'คุณพี่ตำรวจ (หญิง)'

Chú công an 'คุณอาตำรวจ (ชาย)'

Cô công an 'คุณอาตำรวจ (หญิง)'

(10) em 'คน' (วีรบุรุษและวีรสตรีชายและหญิง)

+ มีชีวิต

+ ชาย

- ผู้ใหญ่ (วีรบุรุษ
และวีรสตรี)

+ สนิทสนม

ปรากฏร่วมกับคำนามประเภทมนุษย์ ใช้กับวีร

บุรุษและวีรสตรี ใช้เมื่อผู้พูดมีอายุมากกว่า

เรียกหรือพูดถึงบุคคลวัยดังกล่าว เช่น

một em sinh viên 'หนูนักศึกษา 1 คน'

hai em học sinh 'หนูนักเรียน 2 คน'

คำลักษณนาม *em* แตกต่างจาก *cun* คือ *em* ใช้ได้ทั้งเพศชาย และเพศหญิงวัยรุ่นก่อนวัยรุ่นหรือวัยรุ่น ส่วน *cun* ใช้กับเพศชายที่เป็นวัยรุ่นเท่านั้น นอกจากนั้น เมื่อใช้ *em* จะให้ความสนิทสนมหรือเป็นกันเองมากกว่า *cun*

คำว่า *anh*, *chi* และ *em* ทำหน้าที่ได้ 3 อย่าง คือ

1. ทำหน้าที่เป็นคำนาม *anh* หมายถึง พี่ชาย *chi* หมายถึง พี่สาว และ *em* หมายถึง น้องชายหรือน้องสาว

2. ทำหน้าที่เป็นคำสรรพนามบุรุษที่ 2 และ 3 *anh* หมายถึง คุณ หรือท่าน (ผู้ชาย) *chi* หมายถึง คุณ หรือท่าน (ผู้หญิง) และ *em* หมายถึง หนู หรือน้อง (ผู้ชายหรือผู้หญิง) ในกรณีที่ทำหน้าที่เป็นคำสรรพนามนี้ โดยปกติ *anh* และ *chi* จะใช้เรียกหัวหน้าหน่วยงานคู่กับคำสรรพนาม *tôi* 'ฉัน', 'ดิฉัน', 'ผม'

3. ทำหน้าที่เป็นคำลักษณนาม *anh* ใช้กับคำนามเรียกผู้ชายที่เป็นผู้ใหญ่ในกิจการนั้น ๆ รวมทั้งทหารและตำรวจ *chi* ใช้กับคำนามเรียกผู้หญิงที่เป็นผู้ใหญ่ในกิจการนั้น ๆ และ *em* ใช้กับคำนามเรียกวัยรุ่นแรกเริ่ม และวัยรุ่นหนุ่มสาว ในกรณีที่ทำหน้าที่เป็นคำลักษณนามนี้ จะให้ความนับถือระดับกลาง ๆ ไม่สูง ไม่ต่ำ และสนิทสนมพอสมควร

(11) *dũa* 'คน' (เด็กเล็กทั้งชายและหญิง อายุต่ำกว่า 10 ขวบ)

<p style="text-align: center;">+ <u>มีชีวิต</u></p> <p style="text-align: center;">+ <u>ชาย</u></p> <p style="text-align: center;">- <u>ผู้ใหญ่ (เด็ก)</u></p>	
--	--

ปรากฏว่ากับคำนามประเภทมนุษย์ ใช้กับเด็กผู้ชาย และเด็กผู้หญิง หรือผู้ที่มิมีสถานภาพต่ำกว่าผู้ใหญ่ เช่น

một dũa con gái 'เด็กผู้หญิง 1 คน'

một dũa con trai 'เด็กผู้ชาย 2 คน'

hai đứa trẻ con 'เด็ก 2 คน' (ผู้ชายหรือ
ผู้หญิงก็ได้)

hai đứa cháu trai 'หลานชาย 2 คน'

ba đứa cháu gái 'หลานสาว 3 คน'

ba đứa bé mới lọt lòng 'เด็กแรกเกิด
3 คน'

bốn đứa con nười 'ลูกเลี้ยง 4 คน'

คำลักษณนาม đứa ตามความหมายและลักษณะเฉพาะจะใช้กับเด็ก
แต่ในบางครั้งอาจนำไปใช้ในภาษาพูด โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ

1. แสดงความดูถูก เช่น

Đứa tiểu nhân. 'ไอ้คนต่ำต้อย (ไอ้ถ้อย)'

2. แสดงความสนิทสนม เช่น

Mấy đứa bạn cùng lớp. 'ไอ้พวกเพื่อนร่วมชั้นสองสามคน'

Đứa em trai. 'เจ้าน้องชาย'

(12) lão 'คน' (ชายสูงอายุ)

+ มีชีวิต	ปรากฏร่วมกับคำนามประเภทมนุษย์ ใช้กับผู้ชาย
+ ชาย	สูงอายุ ที่ทำตัวไม่น่าเคารพ เช่น ดานกั๊กเหี้ย
+ ผู้ใหญ่ (ชรา)	หรือคนแก่ทั่ว ๆ ไป ที่วางตัวไม่เหมาะสม ไม่น่า
- นับถือ	เคารพ เคารพ เช่น
- คนดี	một lão dãn ông già 'อิดานัก 1 คน'
	một lão ăn mày 'อิดานักขอทาน 1 คน'

hai lão nông dân 'คานก่ชาวนา 2 คน'

hai lão giáo sư 'ศาสตราจารย์ก่
2 คน'

(พูดโดยให้ความเคารพนับถือ)

คำลักษณนาม lão ตามความหมายและลักษณะเฉพาะจะใช้กับผู้ชายแก่
อายุตั้งแต่ 60 ปีขึ้นไป โดยใช้ในความหมายที่ไม่สุภาพและไม่เคารพนับถือผู้ชายแก่คนนั้น นอกจากนั้น
ยังสามารถนำไปใช้ในความหมายแฝงกับผู้ชายรุ่นหนุ่มปานกลาง อายุประมาณ 30 ปีขึ้นไป เพื่อแสดง
ความหมายว่าเกลือดหรือไม่ชอบหน้าผู้ชายคนนั้นมาก ๆ ก็ได้ เช่น

Hai lão kỹ sư. 'ลิดาวิศวกร 2 คน'

(13) thàng* 'คน' (ชาย)

+ มีชีวิต + ชาย + ผู้ใหญ่ - นัยถือ - คนดี	ปรากฏร่วมกับคำนามประเภทมนุษย์ ใช้กับผู้ชาย ทุกวัย ทุกอาชีพในเชิงดูถูกว่า ทำตัวเหมือนธโมธ เป็นคนที่ไม่ซื่อสัตย์ และทำตัวน่ารังเกียจ เช่น một thàng { ân cấp 'ไอ้ธโมธ 1 คน' kẻ trộm
---	--

*เป็นคำลักษณนามที่ใช้ตรงข้ามกับคำลักษณนาม con ในกรณีที่ใช้กับผู้หญิง
ในเชิงดูถูก คำใช้แตกต่างกันคือ thàng ใช้กับผู้ชาย แต่ con ใช้กับผู้หญิง ผู้วิจัยไม่ได้นำ
con มาวิเคราะห์ในหัวข้อนี้ เนื่องจาก con เป็นคำลักษณนามที่ใช้กับคำนามได้มากกว่าหนึ่ง
ประเภท

một tháng mất day 'ไอ้สารเลว ไม่มีใคร
สั่งสอน 1 คน'

สามารถใช้กับคนที่ต้องการดูถูก เช่น

một tháng giãc đóc 'ผู้อำนวยการสารเลว
1 คน'

một tháng thú ỉu óng 'นายกรรมคดีสารเลว
1 คน'

(14) ฎั 'คน' (ชาย)

+ มีชีวิต + ชาย + ผู้ใหญ่ - นับถือ - คนดี	ปรากฏร่วมกับคำนามประเภทมนุษย์ ใช้กับผู้ชายทุกอาชีพ เป็นคำที่ใช้เฉพาะสำหรับผู้ชายคนใดคนหนึ่ง ในความหมาย ที่ว่าเป็นคนแปลกหน้า หรือมีความรู้สึกไม่ดีด้วย เช่น một ฎั đảk óng 'เจ้าผู้ชาย (แปลกหน้า / ไม่คุ้นเคย) 1 คน'
---	---

một ฎั Hả Giãc Sinh* 'เจ้านักล่าผู้หญิง 1 คน

hai ฎั { ản ảy 'เจ้าชอกทาน 2 คน'
 ản xín

*ชื่อตัวละครชายในนิยายคำกลอนเรื่อง "เกี้ยว" (Xiền) ซึ่งเป็นวรรณกรรมชั้นเอก
 ของเวียดนาม เขาเป็นคนชอบล่าผู้หญิง ดังนั้น คนเวียดนามจึงล่าคนที่ชอบล่าผู้หญิงว่า
 "ฎั Hả Giãc Sinh"

hai gã thầy giáo 'เจ้าอาจารย์ 2 คน'
 ba gã sinh viên 'เจ้านักศึกษา 3 คน'
 ba gã đồ bếp 'เจ้าพ่อครัว 3 คน'

(15) มนุ 'คน' (หญิง)

+ มีชีวิต	ปรากฏร่วมกับคำนามประเภทมนุษย์ ใช้กับผู้หญิงทุกอาชีพ
- ช่าง	ในเชิงคุณก เช่น
+ ผู้ใหญ่	một mụ phụ thủy 'ฮั่นม่่ม (เปรียบเทียบกับเป็นผู้หญิง
- นักร้อง	เลานละว้า) 1 คน'
- คนดี	một mụ ân may 'ฮั่นขอทาน 1 คน'
	hai mụ tú bà 'ฮั่นม่่มเฝ้าหน้าเลือด' 2 คน'

สถาบันวิทยบริการ
 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ข้อตำละครในนิฮาสคำกลอนเรื่อง "เกี้ยว" (Kieun) ซึ่งเป็นวรรณกรรมชิ้นเอก
 ของเวียดนาม นางเป็นนมเฝ้าหน้าเลือดและเพิ่มโทษต่อนางเอกของเรื่องมาก

(18) tên "คน" (ชายและหญิง)

+ มีชีวิต	ปรากฏร่วมกับคำนามประเภทมนุษย์ ใช้กับผู้ชาย
+ ชาย	โดยเฉพาะคนหลอกหลวง คนฉ้อฉล รวมทั้งพวกขโมย
+ ผู้ใหญ่	และนักปล้นมืออาชีพ ในเชิงดูถูก เช่น
- นับถือ	một tên tay sai 'ไอ้สมุนโจร 1 คน'
- คนดี	một tên cướp biển 'ไอ้โจรสลัด 1 คน'
	hai tên bợm 'ไอ้คนหลอกหลวง 2 คน'
	hai tên ^{**} kẻ cướp ^{***} 'ไอ้โจร 2 คน'
	ba tên lính 'ไอ้ทหาร (ฝ่ายศัตรู) 3 คน'
	ba tên ăn mày 'ไอ้ขอทาน 3 คน'

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

* ทำหน้าที่เป็นคำนาม หมายถึง "ชื่อ" เช่น Tôi tên Dũng. 'ฉันชื่อชุง'

** tên ในตัวอย่างใช้ในความ ก่อ เพื่อเน้นว่ามีความรู้สึกไม่ดีกับบุคคลที่กล่าวถึง
นั้นมากขึ้น

*** หมายถึงโจรที่ไปปล้นสดมภ์แห่งชิงทรัพย์ด้วยวิธีที่รุนแรงหรือโหดเหี้ยมเป็นประจำ
เช่น Hành động kẻ cướp của bọn xam lượm. 'พฤติกรรมเชิงโจรของผู้ทรวาน'

(17) kè 'คน' (ชายและหญิง)

+ มีชีวิต	ปรากฏร่วมกับคำนามประเภทมนุษย์ ใช้กับผู้ชายที่ไม่ได้
+ ชาย	บอกชัดเจนว่าเป็นใคร ในความหมายที่ถูกต้องและมีความ
+ ผู้ใหญ่	รู้สึกไม่ดีด้วย เช่น
- นับถือ	nhót kè tay sai 'ไอ้สมุนรับใช้ 1 คน'
- คนดี	nhót kè cùp bién 'ไอ้โจรสลัด 1 คน'
	hai kè gáy rói 'ไอ้คนก่อกาน 2 คน'
	hai kè thù 'ไอ้ศัตรู 2 คน'
	ba kè gian 'ไอ้คนร้าย 3 คน'
	ba kè cáp 'ไอ้ท้าวโมธ 3 คน'

คำลักษณนามที่ใช้กับคนที่เราต้องการดูถูก ในภาษาเวียดนามมี
เป็นจำนวนมาก จากการวิเคราะห์หรือรดลักษณะที่ใช้กับคนที่เราต้องการดูถูกในภาษาเวียดนาม
ทำให้เห็นความแตกต่างในการใช้คำลักษณนามต่าง ๆ ดังนี้

- เพศ คำลักษณนามที่ใช้กับเพศชายเท่านั้น ได้แก่ lão, thàng
และ gũ คำลักษณนามที่ใช้กับเพศหญิงเท่านั้น คือ nhụ ส่วนคำลักษณนามที่ใช้ได้ทั้งเพศชายและ
เพศหญิง ได้แก่ ten และ kè

- วัย คำลักษณนามที่ใช้กับวัยชราเท่านั้น คือ lão คำลักษณนาม
ที่ใช้กับวัยหนุ่มสาวและวัยผู้ใหญ่ คือ thàng, gũ, nhụ, ten และ kè

* หมายถึงผู้ที่ยอมให้ผู้อื่นใช้ไปทำเรื่องอธรรม ในที่นี้หมายถึงเป็นสมุนรับใช้ให้ข้าศึก

- สถานภาพทางสังคม คำลักษณนามที่ใช้กับคนที่ต้องการแสดง การดูถูกทุกคำเป็นคำที่ใช้กับบุคคลที่มีสถานภาพทางสังคมต่ำ และบุคคลในสังคมไม่ให้ความ เคารพนับถือเหมือนกัน อย่างไรก็ตาม คำลักษณนามดังกล่าวนี้ ก็มีความแตกต่างกัน เนื่องจาก ปริมาณความมากน้อยในการดูถูกของคนทั่วไป ที่มีต่อบุคคลที่ถูกใช้กับคำลักษณนามดังกล่าวก็ไม่ เท่ากันด้วย กล่าวคือ เมื่อนำคำลักษณนาม *thàng* ไปใช้กับบุคคลใด แสดงให้เห็นว่าบุคคล นั้นเป็นบุคคลที่มีสถานภาพทางสังคมต่ำที่สุด และถูกมองว่า เป็นบุคคลที่เลวที่สุด และคนทั่วไป แสดงการดูถูกเหยียดหยามมากที่สุดเมื่อเทียบกับคำลักษณนาม *gã, tên, kẻ* และ *ngu* คำลักษณนาม *thàng* เปรียบเทียบได้กับคำลักษณนาม *con* ที่ใช้ในการดูถูกผู้อื่นอย่างไรก็ตาม เคารพนับถือมากกว่า *ngu* ส่วน *thàng* ใช้ในการดูถูกผู้อื่นอย่างไรก็ตาม เคารพนับถือมากกว่า *gã, tên* และ *kẻ* แต่ผู้วิจัยไม่นำคำลักษณนาม *con* มาวิเคราะห์ในส่วนนี้ เนื่องจาก *con* ใช้กับคำนามได้มากกว่าหนึ่งประเภท

คำลักษณนามที่ใช้กับคำนามประเภทมนุษย์ประเภทเดียวในภาษา เวียดนาม มีทั้งหมด 17 คำ ได้แก่ *người, nhà, ngài, vị, chàng, cụ, cậu, anh, chị, em, đứa, lão, thàng, gã, ngu, tên* และ *kẻ* จากการวิเคราะห์อรรถลักษณะ ดังกล่าวมีอรรถลักษณะเด่นที่แสดงให้เห็นลักษณะเด่นและความแตกต่างในการจำแนกหมวดหมู่ของ คำลักษณนาม ที่ใช้กับคำนามประเภทมนุษย์ประเภทเดียวได้ ดังนี้

1. อรรถลักษณะที่แสดงเพศ มีดังนี้

[+ ชาย] คำลักษณนามที่ใช้เฉพาะเพศชายเท่านั้น

ได้แก่ *ngài, chàng, cậu, anh, lão, thàng* และ *gã*

[- ชาย] คำลักษณนามที่ใช้เฉพาะเพศหญิงเท่านั้น ได้แก่

chị และ *ngu*

[+ ชาย] คำลักษณนามที่ใช้ได้ทั้งเพศชายและเพศหญิง

ได้แก่ *người, nhà, vị, cụ, em, đứa, tên* และ *kẻ*

2. อรรถลักษณะที่แสดงวัย มีดังนี้

[+ ผู้ใหญ่] คำลักษณะนามที่ใช้เฉพาะผู้ใหญ่ตั้งแต่ช่วงวัย
เบญจเพศถึงวัยกลางคนเท่านั้น ได้แก่ ngàì, vj, aɲh และ chj นอกจากนั้น อังรวมคำ
ลักษณะนาม ๓๒ ที่ใช้กับผู้ใหญ่อายุตั้งแต่ 40 ปีขึ้นไป วัยกลางคนช่วงต้น ๆ ที่ยังไม่แก่มากเกินไป

[+ ผู้ใหญ่ (ชรา)] คำลักษณะนามที่ใช้เฉพาะผู้ใหญ่ชรา
ได้แก่ cu และ lǎo

[- ผู้ใหญ่ (วัยแรกรุ่งและวัยรุ่น)] คำลักษณะนามที่ใช้ทั้ง
วัยแรกรุ่งและวัยรุ่นหนุ่มสาว คือ ๑๒ ใช้กับบุคคลอายุตั้งแต่ 10 - 25 ปี

[- ผู้ใหญ่ (วัยรุ่น)] คำลักษณะนามที่ใช้เฉพาะวัยรุ่น คือ
cəu

[- ผู้ใหญ่ (เด็ก)] คำลักษณะนามที่ใช้เฉพาะเด็กเล็ก
คือ dǎa

[± ผู้ใหญ่] คำลักษณะนามที่มีอรรถลักษณะนี้ไม่ได้หมายความว่า
ว่าสามารถใช้กับบุคคลได้ทั้ง 5 วัย คือ วัยเด็ก วัยแรกรุ่ง วัยรุ่น วัยผู้ใหญ่ และวัยชราเท่านั้น
เพราะมีคำลักษณะนามบางคำใช้กับบุคคลได้ทั้ง 5 วัย บางคำใช้กับบุคคลได้ 3 - 4 วัย บางคำ
ใช้กับบุคคลได้ 2 - 3 วัย เป็นต้น ดังนั้นผู้วิจัยจะอธิบายโดยแยกเป็นส่วน ๆ ดังนี้

- คำลักษณะนามที่ใช้ได้ทั้งวัยเด็ก วัยแรกรุ่ง วัยรุ่น วัยผู้ใหญ่
และวัยชรา ได้แก่ ngpǎi และ ɲhə คำลักษณะนามดังกล่าวไม่จำกัดอายุในการใช้

- คำลักษณะนามที่ใช้กับวัยแรกรุ่ง วัยรุ่น และวัยผู้ใหญ่
ได้แก่ tǎ̀ng, tɛn และ kə ใช้กับบุคคลอายุตั้งแต่ 15 - 60 ปี

- คำลักษณะนามที่ใช้กับวัยรุ่น และวัยผู้ใหญ่ ได้แก่ chǎng ใช้
กับบุคคลอายุตั้งแต่ 16 - 25 ปี และ ɹǎ ใช้กับบุคคลอายุตั้งแต่ 18 - 20 ปี

3. อรรถลักษณะที่แสดงสถานภาพทางสังคม มีดังนี้

[+ นับถือ] คำลักษณะนามที่แสดงให้เห็นว่าบุคคลนั้นมี
สถานภาพทางสังคมสูง ได้แก่ *nhà, ngàì* และ *vi*

[- นับถือ] คำลักษณะนามที่แสดงให้เห็นว่าบุคคลนั้นมี
สถานภาพทางสังคมต่ำ ได้แก่ *lão, thàng, gũ, muội, tén* และ *ké*

4. อรรถลักษณะที่แสดงความสามารถ มี 1 อรรถลักษณะ คือ

[+ มีความสามารถ] คำลักษณะนามที่แสดงให้เห็นว่าเป็น
บุคคลที่มีความสามารถในสังคม คือ *vi*

5. อรรถลักษณะที่แสดงความเชื่อซาญ มี 1 อรรถลักษณะ คือ

[+ เชื่อซาญ] คำลักษณะนามที่แสดงให้เห็นความเชื่อซาญ
ของบุคคลในสังคม ได้แก่ *nhà, anh* และ *chi*

6. อรรถลักษณะที่แสดงความสัมพันธ์ของบุคคล มีดังนี้

[+ สนิทสนม] คำลักษณะนามที่แสดงให้เห็นความสัมพันธ์
ของบุคคลว่ามีความสนิทสนมกัน ได้แก่ *anh, chi* และ *em*

[- สนิทสนม] คำลักษณะนามที่แสดงให้เห็นความสัมพันธ์
ของบุคคลว่าไม่มีความสนิทสนมกัน คือ *cũn*

7. อรรถลักษณะที่แสดงความประพฤติ มี 1 อรรถลักษณะ คือ

[- คนดี] คำลักษณะนามที่แสดงให้เห็นความประพฤติของ
บุคคลในสังคมว่าเป็นคนไม่ดี ได้แก่ *lão, thàng, gũ, muội, tén* และ *ké*

8. อรรถลักษณะที่แสดงตำแหน่ง มี 1 อรรถลักษณะ คือ

[+ ตำแหน่ง] คำลักษณะนามที่แสดงให้เห็นว่าใช้กับบุคคล
ที่มีตำแหน่ง เพื่อบอกถึงคนที่มีความ มีฐานะ หรือยศ ด้วยความเคารพนับถือและให้เกียรติ คือ *vi*

อย่างไรก็ตาม จากการวิเคราะห์หรือรวดลักษณะของคำลักษณนามที่ใช้กับมนุษย์ในภาษาเวียดนาม พบว่า มีคำลักษณนามหลายคำที่ใช้คล้ายกัน หรือมีอรรถลักษณะเดียวกัน ซึ่งผู้วิจัยจะยกตัวอย่างคำลักษณนามที่มีอรรถลักษณะดังกล่าวเหมือนกัน พร้อมทั้งอธิบายความแตกต่าง ตัวอย่างไว้ต่างกันอย่างไรร

คำลักษณนามที่ใช้กับบุคคลที่มีสถานภาพทางสังคมสูง มี 2 คำ คือ *ngàì* และ *vị* ใช้ต่างกัน คือ คำว่า *ngàì* และ *vị* มีอรรถลักษณะ [+ นับถือ] เหมือนกัน แต่มีความแตกต่างกันในการใช้ คือ คำลักษณนาม *ngàì* สามารถใช้เป็นคำสรรพนามเพื่ออ้างถึง บุรุษที่ 2 ที่กำลังพูดด้วย และบุคคลที่ 3 ที่ถูกกล่าวถึง ในขณะที่ *vị* จะใช้กับบุรุษที่ 3 ที่ถูกกล่าวถึงเท่านั้น นอกจากนั้น คำลักษณนาม *vị* ยังมีลักษณะพิเศษคือ สามารถใช้กับพระจักรพรรดิได้ แต่ *ngàì* ไม่สามารถใช้กับพระจักรพรรดิได้ การใช้คำลักษณนาม *ngàì* และ *vị* กับบุคคลที่มีสถานภาพสูงบางกลุ่ม เช่น ประธานาธิบดีและนายกรัฐมนตรี เป็นต้น ใช้ต่างกัน คือ *ngàì* จะใช้กับบุคคลดังกล่าวโดยการกล่าวถึงอย่างเป็นทางการ ส่วน *vị* ใช้อ้างถึงตำแหน่ง ฐานะของบุคคลที่กล่าวถึงเพื่อแสดงความนับถือและให้เกียรติ ดังนั้น *vị* จึงมีอรรถลักษณะ [+ ตำแหน่ง] ซึ่งแสดงให้เห็นความแตกต่างกับ *ngàì*

คำลักษณนามที่ใช้กับบุคคลที่อยู่ในวัยได้เลือกกัน เช่น *cùu* และ *em* ใช้แตกต่างกัน คือ *cùu* ใช้กับวัยรุ่นเฉพาะเพศชายเท่านั้น แต่ *em* ใช้ได้ทั้งวัยรุ่นและวัยรุ่นทั้งเพศชายและเพศหญิง นอกจากนั้นเมื่อเลือกใช้ *em* กับวัยรุ่นคนใดคนหนึ่งจะแสดงความสนิทสนมมากกว่าใช้ *cùu* ดังนั้นคำลักษณนามทั้ง 2 คำนี้ จึงมีอรรถลักษณะที่แสดงความตรงข้ามหรือแสดงความขัดแย้ง คือ [+ สนิทสนม] และ [- สนิทสนม]

คำลักษณนามที่ใช้กับคนไม่ดี หรือมีความประพฤติไม่ดี และบุคคลในสังคมแสดงการดูถูกเหยียดหยาม ได้แก่ *lão*, *thàng*, *gã*, *mụ*, *tên* และ *kẻ* ใช้แตกต่างกันคือ ความแตกต่างเรื่องวัย *lão* ใช้กับวัยชรา *thàng*, *tên* และ *kẻ* ใช้กับวัยแรกรุ่ง วัยรุ่น และวัยผู้ใหญ่ ส่วน *mụ* ใช้กับวัยผู้ใหญ่ และวัยกลางคน ความแตกต่างเรื่องเพศ *lão*, *thàng* และ *gã* ใช้เฉพาะเพศชาย *mụ* ใช้เฉพาะเพศหญิง *tên* และ *kẻ*

ใช้ได้ทั้งเพศชายและเพศหญิง ความแตกต่างเรื่องสถานภาพทางสังคม คำลักษณนามที่ใช้กับคน
ไม่ได้ เพื่อแสดงว่าเป็นบุคคลที่มีสถานภาพทางสังคมต่ำที่สุด และบุคคลทั่วไปแสดงการศรัทธามากที่สุด
คือ *thàng*

จากตัวอย่างอรรถลักษณะของคำลักษณนามที่ใช้กับคำนามประเภทมนุษย์
ในภาษาเวียดนามแสดงให้เห็นอย่างชัดเจนว่าคำลักษณนามดังกล่าวมีความหลากหลาย (variety)
ในการใช้ โดยเฉพาะการใช้คำลักษณนามมีการแบ่งเพศ, วัย, ชั้นชั้น, อาชีพ และความประพฤติ
ของบุคคลในสังคมค่อนข้างชัดเจน นอกจากนี้ยังบ่งบอกความรู้สึกของผู้ใช้ด้วยว่ามีความรู้สึกดี
ให้ความเคารพยกย่อง หรือบ่งบอกถึงการถูกเหยียดหยาม

3.3.1.2 อรรถลักษณะของคำลักษณนามที่ใช้กับสัตว์ คำลักษณนามที่ใช้กับสัตว์เท่านั้น
ไม่ได้ใช้กับคำนามประเภทอื่นมีเพียงคำเดียว คือ *thót* 'เชือก'

(1) *thót* 'เชือก'

+ มีชีวิต	ปรากฏร่วมกับคำนามประเภทสัตว์ ใช้กับช้าง
+ ใหญ่	เท่านั้น เช่น
+ นับถือ	<i>thót thót voi</i> 'ช้าง 1 เชือก'

คำลักษณนาม *thót* 'เชือก' นี้ ใช้กับช้างศึกเท่านั้น ไม่ได้ใช้
กับช้างที่ใช้งาน เพราะช้างที่ใช้งานจะใช้คำลักษณนาม *con* 'ตัว' ดังนั้นจึงถือว่าเป็นสัตว์ที่มี
สถานภาพทางสังคมสูงเหมือนมนุษย์ และมีผู้คนให้ความนับถือ

* เทียบได้กับภาษาไทย คือ ช้างบ้านใช้คำลักษณนาม "เชือก" ส่วนช้างป่าใช้คำ
ลักษณนาม "ตัว"

นอกจากนั้น ผู้บอกภาษายังอธิบายว่า ในสังคมเวียดนามก็ตั้ง
 ถือว่าช้างเป็นสัตว์พิเศษและมีความสำคัญ เพราะถือว่าเป็นพาหนะที่ใช้ในการสู้รบในสงคราม
 ดังจะเห็นได้จาก ในประวัติศาสตร์การต่อสู้กับศัตรูเพื่อป้องกันประเทศนั้น คนเวียดนามได้เคย
 ใช้ช้างเป็นพาหนะเพื่อต่อสู้ในสงคราม ดังเช่นในอดีต เมื่อพวกฮั่นเข้ายึดครองเวียดนาม
 "Bà Trưng" และ "Bà Triệu" สองพี่น้องได้ใช้ช้างเป็นพาหนะเพื่อไปสู้รบในสงครามกับ
 พวกฮั่น ดังนั้นคนเวียดนามทั้งประเทศจึงให้ความเคารพนับถือพี่น้องสองคนนี้มาก เพราะถือว่าเป็น
 เป็นบุคคลที่มีความเสียสละ สร้างชื่อเสียงให้กับเวียดนามในอดีต ม.ล.สุรสวัสดิ์ สุรสวัสดิ์
 (2538: 195) ได้อธิบายเกี่ยวกับเรื่องช้างของคนเวียดนามไว้เช่นกันว่า "เราได้เห็นรูป
 ช้างสลักศิลาประดับตามสุสานที่เราได้ไปชมมาแล้วเช่นกัน ไม่ทราบว่าจะเกี่ยวกับคติจักรวาล
 ของอินเดียที่กล่าวถึงช้างแก้วประจำองค์ของจักรพรรดิผู้ยิ่งใหญ่เหนือจักรวาลหรือไม่ แต่ก็เป็น
 ครั้งแรกที่ผู้เขียนได้ทราบว่า เวียดนามก็ให้ความสำคัญกับช้างเช่นเดียวกับไทยเรา"

คำลักษณนามที่ใช้กับคำนามประเภทสัตว์ประเภทเคี้ยวใน
 ภาษาเวียดนามมีเพียง 1 คำ คือ *thót* 'เรือก' อรรถลักษณะเด่นรองที่แสดงให้เห็นว่าสัตว์
 ที่ใช้คำลักษณนาม *thót* 'เรือก' มีลักษณะเด่นและสำคัญมากกว่าสัตว์ชนิดอื่น ๆ มีดังนี้

1. อรรถลักษณะที่แสดงขนาด

[+ ใหญ่] แสดงให้เห็นว่าคำลักษณนาม *thót* ใช้

กับสัตว์ที่มีขนาดใหญ่เท่านั้น

2. อรรถลักษณะที่แสดงสถานภาพทางสังคม

[+ นับถือ] แสดงให้เห็นว่าคำลักษณนาม *thót*

อาจจะใช้กับสัตว์ที่มีความสำคัญและเป็นสัตว์ที่บุคคลให้ความเคารพนับถือ

(๒) อรรถลักษณะของคำลักษณะนามที่ใช้กับสิ่งมีชีวิตสองประเภท* มี 1 ประเภท
คือ อรรถลักษณะของคำลักษณะนามที่ใช้กับสิ่งมีชีวิตประเภทมนุษย์และอมมนุษย์

(1) อรรถลักษณะของคำลักษณะนามที่ใช้กับสิ่งมีชีวิตประเภทมนุษย์และอมมนุษย์
คำลักษณะนามที่ใช้กับมนุษย์และอมมนุษย์ร่วมกัน ได้แก่

สถาบันวิทยบริการ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

*ผู้วิจัยนำมาวิเคราะห์เฉพาะคำลักษณะนามที่ใช้กับสิ่งมีชีวิตสองประเภทที่มีอรรถลักษณะเด่นที่สุดเหมือนกันเท่านั้น และอรรถลักษณะดังกล่าวไม่ได้มีการเปรียบเทียบจากคอดัมน์หนึ่งว่ามีลักษณะเด่นเหมือนอีกคอดัมน์หนึ่ง ในกรณีที่มีการเปรียบเทียบ ผู้วิจัยจะนำไปวิเคราะห์ในหัวข้อ อรรถลักษณะของคำลักษณะนามที่ใช้กับสิ่งมีชีวิตและสิ่งที่เปรียบเหมือนสิ่งมีชีวิต ถึงแม้ว่าสิ่งที่ถูกนำมาเปรียบเทียบจะเป็นสิ่งมีชีวิตเหมือนกันกับสิ่งที่ให้เปรียบเทียบก็ตาม

(1) bà 'พระองค์', 'องค์', 'ท่าน' (หญิงมีอายุ)

ก. มนุษย์ข. อมมนุษย์

+ <u>มีชีวิต</u>
- ชาย
+ ผู้ใหญ่
+ <u>มีความสามารถ</u>
+ <u>นับถือ</u>

+ <u>มีชีวิต</u>
- ชาย
+ ผู้ใหญ่
+ <u>นับถือ</u>
+ <u>สุภาพ</u>

ก. ปรากฏร่วมกับคำนามประเภทมนุษย์ ใช้กับผู้หญิงอายุมาก (อายุระหว่าง 40 - 60 ปี หรือ 60 ปีขึ้นไป) ที่เป็นกษัตริย์ นักบวชหญิงหรือแม่ชี บุคคลที่มีสถานภาพทางสังคม บุคคลที่มีความสามารถ และผู้อาวุโสในสังคมซึ่งคนในสังคมเคารพ เช่น

một bà nữ hoàng 'ราชินี 1 พระองค์ (องค์)'

một bà ni-cô 'แม่ชี 1 องค์'

hai bà thủ tướng 'นายกรัฐมนตรี 2 ท่าน'

hai bà hiệu trưởng 'อธิการบดี / ครูใหญ่ /

ผู้อำนวยการ 2 ท่าน'

ba bà nôi 'คุณย่า / ยาย 3 ท่าน'

*ใช้ตรงข้ามกับคำลักษณนาม Ông แต่ผู้วิจัยไม่ได้นำมาวิเคราะห์ในที่นี้ เนื่องจาก Ông สามารถใช้กับคำนามได้มากกว่าสองประเภท

ba bà thầy thuốc	'หมอชา 3 คน'
bốn bà sư	'พระอาจารย์หญิงที่อยู่วัด 4 องค์'
bốn bà thầy bói	'หมอดู 4 คน'
năm bà luật sư	'ทนายความ 5 ท่าน'

ข. ปรากฏร่วมกับคำนามประเภทมนุษย์ ใช้กับเพศชายหรือ
นางฟ้า (อาสุ่นท้าวคราวเดียวกับคำนามประเภทมนุษย์) เช่น

một bà	[tiên 'นางฟ้า (มีอายุ) 1 องค์'
		trời

จากการวิเคราะห์อรรถลักษณะของคำลักษณนาม bà จะเห็นได้ว่าคำ
ลักษณนาม bà จะใช้กับเพศหญิง นอกจากนั้น อรรถลักษณะ [+ มีชีวิต] ของคำลักษณนาม
bà ที่ใช้กับมนุษย์ เป็นอรรถลักษณะที่แสดงลักษณะร่วมกับอรรถลักษณะ [+ มีชีวิต] ของคำ
ลักษณนาม bà ที่ใช้กับมนุษย์ เนื่องจากมีลักษณะเด่นหรือลักษณะร่วมกันบางประการ คือ มนุษย์
ในถิ่นที่หมายถึง นางฟ้า ซึ่งมีลักษณะที่คล้ายกับมนุษย์ คือ มีรูปร่างของร่างกาย ได้แก่ มีศีรษะ,
ลำตัว, แขน และขา เหมือนมนุษย์ ดังนั้นจึงถือว่ามนุษย์กลุ่มดังกล่าวเป็นสิ่งที่ชีวิตเหมือนมนุษย์
นอกจากนั้นยังถือว่ามนุษย์กลุ่มนี้เป็นสิ่งศักดิ์สิทธิ์ จึงใช้กับคำลักษณนาม "bà" เหมือนราชินี
ดังนั้นจะเห็นได้ว่าคำนามทั้งสองประเภท มีอรรถลักษณะ [+ นับถือ] ซึ่งเป็นอรรถลักษณะที่แสดง
ความเคารพนับถือร่วมกัน

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

(2) *naeng* 'องค์', 'นาง', 'คน' (หญิงสาว)ก. มนุษย์ข. อมมนุษย์

+ <u>มีชีวิต</u>
- ชาย
+ <u>ผู้ใหญ่**</u>
+ <u>นับถือ</u>

+ <u>มีชีวิต</u>
- ชาย
+ <u>ผู้ใหญ่</u>
+ <u>นับถือ</u>
+ <u>สภาวะ</u>

ก. ปรากฏร่วมกับคำนามประเภทมนุษย์ ใช้กับผู้หญิงวัยรุ่นหรือรุ่นสาว และผู้ใหญ่ที่อายุยังไม่มากนัก (อายุระหว่าง 13 - 25 ปี) จะใช้เมื่อกล่าวถึงผู้หญิงที่อยู่ในวังในสมัยโบราณ แต่ในปัจจุบันจะใช้กับพระเจ้าลูกเธอ (องค์หญิง) รวมทั้งใช้ในความหมายที่เกี่ยวกับนวนิยายรักเหมือนคำลักษณนาม *chàeng* นอกจากนั้นถ้าใช้คำลักษณนาม *naeng* กับ

"คำว่า "naeng" สันนิษฐานว่าอาจจะมาจากคำว่า "นาง" ในภาษาไทย ซึ่งมีความหมายว่าผู้หญิงสาวที่น่ารัก เมื่อทำหน้าที่เป็นคำลักษณนาม *naeng* สามารถใช้คำลักษณนาม *ci* แทนได้ ถ้ากล่าวถึงข้อมูลในสมัยเก่าจะใช้คำลักษณนาม *naeng* แต่ถ้ากล่าวถึงข้อมูลในปัจจุบัน จะใช้คำลักษณนาม *ci* แทน อย่างไรก็ตาม คำลักษณนาม *naeng* ก็ยังนิยมใช้กันอยู่ในปัจจุบัน โดยเฉพาะในภาษากวีซึ่งเมื่อใช้แล้วจะให้อารมณ์ความรู้สึก และมีความโรแมนติกมากกว่าใช้คำลักษณนาม *ci*

** ช่วงวัยรุ่น - วัยผู้ใหญ่ ที่อายุยังไม่มากนัก อายุตั้งแต่ 13 - 35 ปี

ผู้หญิงคนใด โดยส่วนมากมักจะแสดงความหมายว่าผู้หญิงคนนั้นเป็นคนสวย ถึงแม้ว่าจะใช้กับคนใช้ ก็หมายถึงคนใช้ที่เป็นคนสวย เช่น

một nàng công chúa	'พระเจ้าลูกเธอ (องค์หญิง) 1 องค์'
một nàng dâu	'ลูกสะใภ้ 1 คน'
hai nàng hầu	'คนใช้สาว 2 คน'
hai nàng sinh viên	'นักศึกษาสาว 2 คน'
ba nàng học sinh	'นักเรียนหญิง 3 คน'

ข. ปรากรูปร่างกับคำนามประเภทมนุษย์ ใช้กับเทพธิดาหรือนางฟ้าสาวสวย และเงือกสาวสวย (อาสุร่นราวคราวเดียวกับคำนามประเภทมนุษย์) เช่น

một nàng tiên	'เทพธิดา / นางฟ้า 1 องค์'*
một nàng tiên cá	'เงือกสาว 1 นาง**'

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

*มีความหมายแฝงว่าเป็นเทพธิดาคนสวยและใจดี ชอบช่วยเหลือมนุษย์ ส่วนมากปรากฏในนิทานหรือวรรณคดี ผู้ใหญ่นิยมนำมาใช้เป็นนิทานให้เด็กฟัง

**คนเวียดนามถือว่า เป็นเทวดาประเภทหนึ่ง

(3) cô 'องค์', 'คน' (หญิงสาว)ก. มนุษย์ข. อมนุษย์

+ <u>มีชีวิต</u>
- ช่าง
+ <u>ผู้ใหญ่</u> **
+ <u>นับถือ</u>

+ <u>มีชีวิต</u>
- ช่าง
+ <u>ผู้ใหญ่</u>
+ <u>นับถือ</u>
+ <u>ศภาพ</u>

ก. ปรากฏร่วมกับคำนามประเภทมนุษย์ ใช้กับผู้หญิงวัยรุ่นหรือ
รุ่นสาว และผู้ใหญ่ที่อายุยังไม่มากนัก (อายุระหว่าง 18 - 40 ปี) ใช้เรียกหญิงสาวทั่ว ๆ ไป
ในปัจจุบัน เช่น

một cô công chúa 'พระเจ้าลูกเธอ (เจ้าฟ้าหญิง)
1 องค์'

một cô dâu 'เจ้าสาว 1 คน'

hai cô sinh viên 'นักศึกษาสาว 2 คน'

hai cô học sinh 'นักเรียนหญิง 2 คน'

ba cô ca sĩ 'นักร้องสาว 3 คน'

ba cô nàng* 'แม่นาง 3 คน'

*ทำหน้าที่เป็นคำนาม หมายถึง แม่นาง เช่น Cô nàng này, cô nàng ơi.
'แม่นางนี้จะแม่นางเจ้า'

ข. ปรากฏร่วมกับคำนามประเภทมนุษย์ ใช้กับทเวศาสา
หรือนางฟ้า (อาสุร่นราวคราวเดียวกับคำนามประเภทมนุษย์) เช่น

๓๐๓ c๐ tiēn* 'เทพธิดา / นางฟ้า 1 องค์'

จากการวิเคราะห์อรรถลักษณะของคำลักษณนาม ๓๐๓ และ c๐ จะ
เห็นได้ว่าคำลักษณนามทั้งสองคำมีอรรถลักษณะบางส่วนที่คล้ายกัน นอกจากนั้นอรรถลักษณะที่เด่น
ที่สุดของคำนามประเภทมนุษย์และอมมนุษย์ของคำลักษณนามทั้งสองคำก็ยังคล้ายกันด้วย กล่าวคือ
อรรถลักษณะ [+ มีชีวิต] ของคำลักษณนาม ๓๐๓ และ c๐ ที่ใช้กับมนุษย์ เป็นอรรถลักษณะที่
แสดงลักษณะร่วมกับอรรถลักษณะ [+ มีชีวิต] ของคำลักษณนาม ๓๐๓ และ c๐ ที่ใช้กับมนุษย์
เนื่องจากมีลักษณะเด่นหรือลักษณะร่วมบางประการ ซึ่งเป็นลักษณะร่วมที่มีลักษณะเหมือนกันกับ
คำลักษณนาม ๒๖ คือ อมมนุษย์ในกลุ่มเทพธิดาและนางฟ้า** มีลักษณะที่คล้ายกับมนุษย์ คือ มี
รูปร่างของร่างกาย ได้แก่ ศีรษะ, ลำตัว, แขน และขา เหมือนมนุษย์ ดังนั้นจึงถือว่าเป็น
สิ่งมีชีวิตเหมือนมนุษย์ อย่างไรก็ตาม ในเรื่องของสถานภาพทางสังคมนั้น จะเห็นได้ว่า คำ
ลักษณนาม ๓๐๓ และ c๐ ที่ใช้กับอมมนุษย์ประเภททเวศาและนางฟ้าเป็นสิ่งศักดิ์สิทธิ์ ดังจะ
เห็นได้ว่าคำนามดังกล่าวมีอรรถลักษณะ [+ นับถือ] ซึ่งเป็นอรรถลักษณะที่แสดงความเคารพ
นับถือ รวมทั้งยังมีอรรถลักษณะ [+ สุกขา] ซึ่งแสดงให้เห็นว่า คำลักษณนาม ๓๐๓ และ
c๐ เป็นคำที่ใช้เป็นทางการหรือใช้เป็นราชาศัพท์เมื่อใช้กับคำนามประเภทมนุษย์ ในขณะที่
เมื่อคำลักษณนาม ๓๐๓ และ c๐ ที่ใช้กับคำนามประเภทมนุษย์ แสดงให้เห็นว่าคำนาม
ประเภทมนุษย์ที่ใช้กับคำลักษณนามดังกล่าว อาจจะแสดงความเคารพนับถือหรือไม่แสดงความ
เคารพนับถือก็ได้

คำลักษณนามที่ใช้กับคำนามประเภทมนุษย์ และอมมนุษย์ร่วมกัน

ในภาษาเวียดนาม มีทั้งหมด 3 คำ ได้แก่ ๒๖, ๓๐๓ และ c๐ คำทุกคำดังกล่าว

* โดยส่วนมากใช้เล่านิทานให้เด็กฟัง เมื่อกล่าวถึงเทพธิดาสาวแสนสวยและใจดี

** ทเวศาผู้ชายใช้ ๐๓๓ เพียงคำเดียว ไม่ได้แยกย่อยเหมือนเทพธิดาและนางฟ้า

สามารถทำหน้าที่เป็นสรรพนามบุรุษที่ 2 และ 3 เรียกบุคคลตามวิธีได้ อรรถลักษณะเด่นอื่น ๆ นอกเหนือจากอรรถลักษณะที่เด่นที่สุด คือ [+ มีชีวิต] ของคำลักษณะนามดังกล่าวแล้ว ยังมี อรรถลักษณะเด่นอื่น ๆ ที่แสดงให้เห็นความแตกต่างของคำลักษณะนามแต่ละคำ ดังนี้

1. อรรถลักษณะที่แสดงเพศ มี 1 อรรถลักษณะ คือ

[- ชาย] คำลักษณะนามที่ใช้กับเพศหญิงทั้งคำนามประเภท มนุษย์และอมมนุษย์ ได้แก่ bà, nàng และ cò

2. อรรถลักษณะที่แสดงวัย มีดังนี้

[+ ผู้ใหญ่] คำลักษณะนามที่ใช้กับผู้ใหญ่ที่อยู่ในช่วงวัยกลางคน อายุ 40 - 60 ปี หรือผู้ใหญ่ที่อยู่ในวัยชรา อายุตั้งแต่ 60 ปีขึ้นไป ทั้งคำนามประเภทมนุษย์และอมมนุษย์ คือ bà

[+ ผู้ใหญ่] คำลักษณะนามที่ใช้กับวัยรุ่น วัยรุ่น และวัยผู้ใหญ่ อายุตั้งแต่ 13 - 35 ปี ทั้งคำนามประเภทมนุษย์และอมมนุษย์ คือ nàng และคำลักษณะนามที่ใช้กับวัยรุ่นและวัยผู้ใหญ่ อายุตั้งแต่ 18 - 40 ปี ทั้งคำนามประเภทมนุษย์และอมมนุษย์ คือ cò

3. อรรถลักษณะที่แสดงสถานภาพทางสังคม มีดังนี้

[+ นับถือ] คำลักษณะนามที่แสดงให้เห็นว่ามีสถานภาพทางสังคม ที่ใช้กับคำนามประเภทมนุษย์และอมมนุษย์ คือ bà และที่ใช้กับคำนามประเภทอมมนุษย์เท่านั้น ได้แก่ nàng และ cò

[+ นับถือ] คำลักษณะนามที่แสดงให้เห็นว่าอาจจะมีหรือไม่มีสถานภาพทางสังคม หรืออาจจะแสดงความนับถือหรือไม่นับถือก็ได้ ซึ่งใช้กับคำนามประเภทมนุษย์เท่านั้น ได้แก่ nàng และ cò

4. อรรถลักษณะที่แสดงความสุภาพ มี 1 อรรถลักษณะ คือ

[+ สุภาพ] คำลักษณะนามที่แสดงความสุภาพที่ใช้กับคำนามประเภทมนุษย์และอมมนุษย์ คือ bà และที่ใช้กับคำนามประเภทอมมนุษย์เท่านั้น ได้แก่ nàng และ cò

3.3.2 อรรถลักษณะของคำลักษณนามที่ใช้กับสิ่งไม่มีชีวิต คำลักษณนามที่ใช้กับสิ่งไม่มีชีวิตในที่นี้หมายถึง คำลักษณนามที่ใช้กับสิ่งไม่มีชีวิตประเภทเคี้ยวเท่านั้น อรรถลักษณะของคำลักษณนามกลุ่มนี้ จำนวนออกเป็น 3 ประเภท คือ อรรถลักษณะของคำลักษณนามที่ใช้กับสิ่งไม่มีชีวิตประเภทพืช อรรถลักษณะของคำลักษณนามที่ใช้กับสิ่งไม่มีชีวิตประเภทสิ่งของ และอรรถลักษณะของคำลักษณนามที่ใช้กับสิ่งไม่มีชีวิตประเภทสัตว์ลักษณะหรือรูปเคารพแทนมนุษย์

3.3.2.1 อรรถลักษณะของคำลักษณนามที่ใช้กับพืช คำลักษณนามที่ใช้กับพืชเท่านั้น ไม่ได้ใช้กับคำนามประเภทอื่น มีดังนี้

(1) gɔ̌c 'โคน', 'ต้น'

+ <u>สาว</u>	ปรากฏร่วมกับคำนามประเภทพืช ใช้กับส่วน
- หัว	ที่อยู่ใต้ต้นไม้ซึ่งอยู่ติดกับดิน เช่น
+ <u>ยึดหยุ่น</u>	mɔ̌t gɔ̌c tre 'ต้นไม้ 1 ต้น'
+ <u>ใหญ่</u>	mɔ̌t gɔ̌c phi lao 'ต้นสนใบยาว 1 ต้น'
+ <u>ทำอาหาร</u>	

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

(2) củ 'หัว'

+ <u>กลม</u>	ปรากฏร่วมกับคำนามประเภทพืช ใช้กับส่วน
- หัว	ของพืชบางอย่างที่อยู่ใต้ดิน เป็นส่วนหนึ่งของ
+ <u>สีดห่อน</u>	ต้นหรือรากที่โตขึ้นมา เป็นที่เก็บอาหารสำรอง
+ <u>ใหญ่</u>	สำหรับพืชต้นนั้น ๆ เพื่อที่จะสืบพันธุ์ต่อไป
+ <u>ทำอาหาร</u>	ถ้าตัดส่วนนี้ไปปลูก ก็จะเกิดเป็นต้นขึ้นมา เช่น
	một củ khoai môn 'เผือก 1 หัว'
	một củ khoai tây 'มันฝรั่ง 1 หัว'
	hai củ hành 'หัวหอม 2 หัว'
	hai củ tỏi 'กระเทียม 2 หัว'

(3) búp 'หน่อ', 'ใบ', 'ดอก', 'ยอด' (ส่วนที่ซึ่งแตกหน่อ,
ใบ, ดอก และยอด)

+ <u>แหลม</u>	ปรากฏร่วมกับคำนามประเภทพืช ใช้กับส่วน
+ <u>ยาว</u>	ยอดของต้นไม้ หรือกิ่งไม้ รวมทั้งดอกไม้
+ <u>หัว</u>	ใกล้จะบาน รูปทรงกลม ก้านมน ปลายแหลม
+ <u>สีดห่อน</u>	เช่น
- <u>ใหญ่ (เล็ก)</u>	một búp măng 'หน่อไม้ 1 หน่อ'
+ <u>ทำอาหาร</u>	một búp hoa 'ดอกตูม 1 ดอก'
	hai búp chè 'ใบชาที่ซึ่งแตกยอด 2 ใบ'
	hai búp sen 'ดอกบัวตูม 2 ดอก'
	ba búp đa 'ยอดโพธิ์ 2 ยอด'

(4) nụ 'ดอก'

+ <u>แหลม</u>	ปรากฏร่วมกับคำนามประเภทพืช ใช้กับส่วน
+ กลม	ดอกที่เป็นดอกตูมทั้งดอก รูปทรงกลม ก้านมน
+ หัว	ปลาช่อนแหลม เช่น
+ สีดห่อน	๓๐๓ nụ hoa 'ดอกตูม (ทั้งดอก) 1 ดอก'
- ใหญ่ (เล็ก)	
+ <u>ทำอาหาร</u>	

(5) cành 'กิ่ง'

+ <u>ยาว</u>	ปรากฏร่วมกับคำนามประเภทพืช ใช้กับส่วน
+ <u>หัว</u>	ของพืชที่งอกออกจากดิน เช่น
- สีดห่อน	๓๐๓ cành cây 'กิ่งไม้ 1 กิ่ง'
+ <u>ใหญ่</u>	๓๐๓ cành tre 'กิ่งไม้ 1 กิ่ง'

(8) *cộng* 'ใบ', 'ก้าน'

+ <u>สาว</u>	ปรากฏร่วมกับคำนามประเภทพืช ใช้กับลำ
+ <u>หัว</u>	ก้าน หรือใบของพืชต้นเล็ก ๆ เช่น
+ สีดห่อน	<i>một cộng rơm</i> * 'ฟางข้าว / ลำข้าว
- ใบหญ่ (เล็ก)	1 ก้าน'
+ <u>ทำอาหาร</u>	<i>một cộng hành</i> 'ใบหอม 1 ใบ'
	<i>hai cộng dưa</i> 'ก้านมะพร้าว 2 ก้าน'

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

*ต่างจากคำนาม *rơm* ที่ใช้กับคำลักษณะนาม *sợi* คือ *rơm* ที่ใช้กับ *cộng* หมายถึง ฟางข้าวที่ยังมีเมล็ดข้าวอยู่ ยังไม่ได้เอาเมล็ดออก ส่วน *rơm* ที่ใช้กับ *sợi* หมายถึง ฟางที่เอาเมล็ดข้าวออกแล้ว จัดว่าเป็นสิ่งของที่มีลักษณะเหมือนเชือก นำไปมัดหรือผูกสิ่งของได้ นอกจากนั้นอาจนำไปทำเป็นลอมฟางให้ควาขนอนก็ได้

(7) ไม้ 'ใบ'

+ <u>สาว</u>	ปรากฏร่วมกับคำนามประเภทพืช ใช้กับส่วน
+ หัว	ใบของพืชที่มีขนาดใหญ่" และสาวเท่านั้น เช่น
+ แบน	๓๐๕ ไม้ chuí 'ใบกล้วย 1 ใบ'
+ สีดห่อน	๓๐๕ ไม้ dĩa 'ใบมะพร้าว 1 ใบ'
+ ใหญ่	

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

"ถ้าใบไม้ที่มีขนาดเล็กจะใช้คำลักษณนามกลาง "chiéc" เช่น ๓๐๕ chiéc lá 'ใบไม้เล็ก 1 ใบ' แต่ผู้วิจัยไม่ได้นำคำลักษณนาม chiéc มาวิเคราะห์ เนื่องจากไม่ใช้คำลักษณนามแท้ ส่วนใบไม้ที่มีรูปทรงยาว ผอม และเล็ก เช่น หอม จะใช้คำลักษณนาม công

(8) bông, hoa, đóa* 'ดอก'

$\left[\begin{array}{l} + \text{สาว} \\ + \text{หัว} \\ + \text{สี่หูย่น} \\ - \text{ใหญ่ (เล็ก)} \end{array} \right]$	ปรากฏร่วมกับคำนามประเภทพืช ใช้กับส่วน	
	ดอกของพืชทุกชนิด เช่น	
	$\left. \begin{array}{l} \text{một} \left[\begin{array}{l} \text{bông} \\ \text{bông hoa} \\ \text{đóa} \end{array} \right] \end{array} \right\}$	$\left. \begin{array}{l} \\ \text{phong lan} \\ \text{'ดอกกล้วยไม้ 1 ดอก'} $
		$\left. \begin{array}{l} \text{một} \left[\begin{array}{l} \text{bông} \\ \text{hoa} \\ \text{đóa} \end{array} \right] \end{array} \right\} \text{ hướng dương}$ 'ดอกทานตะวัน 1 ดอก'
		$\left. \begin{array}{l} \text{hai} \left[\begin{array}{l} \text{bông (hoa) nhài} \\ \text{bông} \end{array} \right] \\ \text{hai đóa hoa nhài} \end{array} \right\} \text{'ดอกมะลิ'}$ 2 ดอก'

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

^๒bông hoa เป็นคำคู่ แยกใช้คำใดคำหนึ่งก็ได้ ส่วน đóa จะใช้เป็นคำคู่กับ hoa ก็ต่อเมื่อใช้กับคำนาม 1 พยางค์ เพื่อให้เสียงไพเราะ แต่ถ้าใช้กับคำนาม 2 พยางค์ ไม่ต้องใช้คู่กับ hoa เช่น đóa hoa hồng 'ดอกกุหลาบ' ไม่พูดว่า *đóa hồng หรือ đóa cẩm chướng / hoa cẩm chướng 'ดอกรักรั้ว' ไม่พูดว่า *đóa hoa cẩm chướng

(9) **núi** 'ขวาง', 'กลีบ', 'พู'

+ <u>โค้ง</u>	ปรากฏร่วมกับคำนามประเภทพืช ใช้กับส่วน
+ หัว	ผลที่มีลักษณะนูน หรือส่วนที่เป็นเนื้อหุ้มเมล็ด
+ ฮีตห่อน	หรือส่วนผลที่นูนออกเป็นส่วน ๆ เช่น
+ <u>ใหญ่</u>	nhót núi mít 'ขนุน 1 ขวาง'
+ ทำอาหาร	nhót núi buđi 'ส้มโอบ 1 กลีบ'
	hai núi cam 'ส้ม 2 กลีบ'
	hai núi sần riêng 'ทุเรียน 2 พู'

(10) **báp** 'ฝัก'

+ <u>ยาว</u>	ปรากฏร่วมกับคำนามประเภทพืช ใช้กับส่วน
+ หัว	ผลของพืชบางอย่าง รูปยาว ๆ และมีเปลือก
+ ฮีตห่อน	หุ้มอยู่ เช่น
+ <u>ใหญ่</u>	nhót báp ngó 'ข้าวโพด 1 ฝัก'
+ ทำอาหาร	

คำลักษณนามที่ใช้กับคำนามประเภทพืชประเภทเดือว ในภาษาเวียดนาม มีทั้งหมด 12 คำ ได้แก่ *góc, củ, búp, nụ, cành, cong, tàu, bông, hoa, dóc, núi* และ *báp* จากการวิเคราะห์โครงสร้างของคำลักษณนามดังกล่าว มีอรรถลักษณะเด่นที่ แสดงให้เห็นความแตกต่างในการจำแนกหมวดหมู่ของคำลักษณนามที่ใช้กับคำนามประเภทพืชได้ ดังนี้

1. อรรถลักษณะที่แสดงรูปทรงมีมิติและไม่มีมิติ มีดังนี้

[+ ฮาว] คำลักษณะนามที่ใช้กับส่วนประกอบของพืชที่มีรูปทรงฮาว
ได้แก่ góo, càn, còng, tòn, bōng, hoa, dóa และ báp

[+ ฮาว] คำลักษณะนามที่ใช้กับส่วนประกอบของพืชที่อาจจะมี
รูปทรงฮาวหรือไม่ฮาวก็ได้ คือ búp

[+ กลม] คำลักษณะนามที่ใช้กับส่วนประกอบของพืชที่มีรูปทรงกลม
ได้แก่ cù และ nu

[+ แบน] คำลักษณะนามที่ใช้กับส่วนประกอบของพืชที่มีรูปทรงแบน
คือ tòn

[+ ไค้ง] คำลักษณะนามที่ใช้กับส่วนประกอบของพืชที่ภายนอกไค้ง
คือ núi

[+ แหวม] คำลักษณะนามที่ใช้กับส่วนประกอบของพืชที่มีปลายแหวม
ได้แก่ búp และ nu

2. อรรถลักษณะที่แสดงความคงตัวของวัตถุ มีดังนี้

[+ ฮึดฮุ้น] คำลักษณะนามที่ใช้กับส่วนประกอบของพืชที่สามารถหัก
งอได้ ได้แก่ cù, nu, còng, tòn, bōng, hoa, dóa, núi และ báp

[- ฮึดฮุ้น] คำลักษณะนามที่ใช้กับส่วนประกอบของพืชที่ไม่สามารถ
หัก งอได้ คือ càn

[+ ฮึดฮุ้น] คำลักษณะนามที่ใช้กับส่วนประกอบของพืชที่อาจจะหัก
งอได้ หรือหัก งอไม่ได้ ได้แก่ góo และ búp

3. อรรถลักษณะที่แสดงขนาดของวัตถุ มีดังนี้

[+ ใหญ่] คำลักษณะนามที่ใช้กับส่วนประกอบของพืชที่มีขนาดใหญ่
ได้แก่ tòn และ báp

[- ใหญ่ (เล็ก)] คำลักษณะนามที่ใช้กับส่วนประกอบของพืชที่มี
ขนาดเล็ก ได้แก่ búp, nu, còng, bōng, hoa และ dóa

[+ ใหญ่] คำลักษณนามที่ใช้กับส่วนประกอบของพืชที่อาจจะมี
ขนาดใหญ่หรือเล็ก ได้แก่ gótc, củ, củn, củn และ củn

4. อรรถลักษณะที่แสดงลักษณะตามธรรมชาติ มีดังนี้

[+ หัว] คำลักษณนามที่ใช้กับส่วนประกอบของพืชที่อยู่ส่วนหัวหรือ
ส่วนยอด ในที่นี้หมายถึงตั้งแต่ส่วนที่อยู่บริเวณอก ใบ และผล ซึ่งอยู่ส่วนหัวของพืช ได้แก่ nu,
cong, tòn, bõng, hoa, dóa, củn และ báp

[- หัว] คำลักษณนามที่ใช้กับส่วนประกอบของพืชที่อยู่ส่วนก้าน
ในที่นี้หมายถึงตั้งแต่ส่วนกึ่งถึงราก ได้แก่ gótc และ củ

[+ หัว] คำลักษณนามที่ใช้กับส่วนประกอบของพืชที่อาจจะอยู่
ส่วนหัวหรือส่วนก้านก็ได้ ได้แก่ búp, củn และ cong

5. อรรถลักษณะที่แสดงหน้าที่ทางวัฒนธรรม มีดังนี้

[+ ทำอาหาร] คำลักษณนามที่ใช้กับส่วนประกอบของพืชที่สามารถ
นำมาใช้ทำอาหารได้ ได้แก่ củ, cong, củn และ báp

[+ ทำอาหาร] คำลักษณนามที่ใช้กับส่วนประกอบของพืชที่อาจจะ
ทำอาหารได้ หรือทำไม่ได้ ได้แก่ gótc, búp, nu และ cong

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

3.3.2.2 อรรถลักษณะของคำลักษณนามที่ใช้กับสิ่งของ คำลักษณนามที่ใช้กับ
สิ่งของประเภทเคี้ยวเท่านั้น ไม่ได้ใช้กับคำนามประเภทอื่น มีดังนี้

(1) sợi 'เส้น'

<div style="border-left: 1px solid black; border-right: 1px solid black; padding: 0 10px; display: inline-block;"> <p>+ ฮาว</p> <p>+ ฮิดฮุ้น</p> <p>- โหญ่ (เล็ก)</p> </div>	<p>ปรากฏร่วมกับคำนามประเภทสิ่งของ ใช้กับสิ่งที่มี รูปทรงยาวเป็นเส้นตรง มีขนาดเล็ก เช่น</p> <p>một sợi dây thừng 'เชือก 1 เส้น'</p> <p>một sợi chỉ 'ด้าย 1 เส้น'</p> <p>hai sợi len 'ไหมพรม 2 เส้น'</p> <p>hai sợi dây thép 'ลวด 2 เส้น'</p> <p>ba sợi tóc 'เส้นผม 3 เส้น'</p> <p>ba sợi thuốc lá 'เส้นยาสูบ 3 เส้น'</p> <p>bốn sợi rơm 'ฟาง 4 เส้น'</p> <p>bốn sợi dây điện 'สายไฟ 4 เส้น'</p> <p>năm sợi dây xích 'โซ่ 5 เส้น'</p> <p>năm sợi dây sắt 'เหล็กสลิง 5 เส้น'</p> <p>sáu sợi dây đồng 'ลวดทองแดง 6 เส้น'</p>
--	--

(2) dòng 'สาย'

+ <u>ยาว</u>	ปรากฏร่วมกับคำนามประเภทสิ่งของ ใช้กับสิ่งที่
+ ใหญ่	เป็นแนวหรือเป็นเส้นยาว มีขนาดใหญ่ กว้าง และ
+ เส้นทาง	หนา ในที่นี้ใช้กับสิ่งที่เป็นของเหลวเท่านั้น เช่น
+ ของเหลว	một dòng sông 'แม่น้ำ 1 สาย'
	một dòng sữa 'น้ำนม (ถ้วย) 1 สาย'
	hai dòng kênh 'คลอง 2 สาย'
	hai dòng nước mắt 'น้ำตา 2 สาย'

คำลักษณนาม dòng ที่ใช้กับแม่น้ำ ลำธาร และคลอง มีความหมายเหมือนคำลักษณนาม con ที่ใช้กับคำนามประเภทค่างกล่าว คือ หมายถึงสายน้ำที่กำลังไหลเป็นทาง แต่ con ให้อารมณ์ความรู้สึกมากกว่า เนื่องจากเปรียบว่าแม่น้ำสามารถเคลื่อนไหวได้เหมือนสัตว์ ส่วนคำลักษณนาม nhánh ที่หมายถึงสาขาของแม่น้ำ จะหมายถึงแม่น้ำที่แยกออกมาจากต้นสาย

(3) toa 'ตู้'

+ <u>ยาว</u>	ปรากฏร่วมกับคำนามประเภทสิ่งของ ใช้กับตู้รถไฟตู้ใด
- อีคหุ่่น	ตู้หนึ่งของขบวนรถไฟ 1 ขบวน ทั้งนี้ใช้เฉพาะตู้รถไฟ
+ ใหญ่	เท่านั้น ไม่ได้หมายถึงรถไฟทั้งขบวน เช่น
	một toa xe lửa 'ตู้รถไฟ 1 ตู้ (ตู้นอน)'

(4) thanh 'เล่ม', 'ท่อน'

+ <u>สาว</u>	ปรากฏร่วมกับคำนามประเภทสิ่งของ ใช้กับสิ่งที่มี
+ <u>แบน</u>	รูปทรงยาว ผอม แบน บาง และแข็ง เช่น
- <u>ยึดหยุ่น</u>	một thanh [gôm 'ด้าม 1 เล่ม' kiếm
+ <u>ใหญ่</u>	một thanh sắt 'เหล็ก 1 ท่อน'
+ <u>เครื่องมือ</u>	hai thanh [củi 'ไม้ 2 ท่อน' gỗ

คำนามที่ใช้กับคำลักษณนาม thanh จะหมายถึงสิ่งที่มีรูปทรงยาว ผอม
ซึ่งในกรณีนี้ อรรถลักษณะ [+ แบน] จะแทนความผอมด้วย

(5) tờ 'แผ่น', 'ฉบับ', 'ใบ'

+ <u>แบน</u>	ปรากฏร่วมกับคำนามประเภทสิ่งของ ใช้กับสิ่งที่มี
+ <u>ยึดหยุ่น</u>	รูปทรงแบน มีทั้งขนาดใหญ่และเล็ก ทำด้วยกระดาษ
+ <u>ใหญ่</u>	เท่านั้น เช่น
	một tờ báo 'หนังสือพิมพ์ 1 ฉบับ'
	một tờ giấy 'กระดาษ 1 แผ่น'
	hai tờ truyền đơn 'ใบปลิว 2 ใบ / แผ่น'
	hai tờ tranh 'รูปภาพ 2 แผ่น'
	ba tờ bạc 'ธนบัตร 3 ใบ'
	ba tờ văn bản 'เอกสาร 3 แผ่น'

* เป็นรูปถ้อยหรือรูปวาดก็ได้ แต่ต้องทำด้วยกระดาษเท่านั้น

(6) táם ‘บาน’, ‘แผ่น’, ‘ผืน’, ‘ตัว’

+ <u>แบน</u>
- <u>ตั้งฉาก</u>
+ <u>ชิดห่อ</u>
+ <u>ใหญ่</u>
+ <u>เครื่องแต่งกาย</u>

ปรากฏร่วมกับคำนามประเภทสิ่งของ ใช้กับ
สิ่งที่มีพื้นที่เรียบ บาง ชาว รูปทรงแบน มีทั้ง
ขนาดใหญ่และเล็ก ทำด้วยกระดาษ, ไม้,
กระดาษ หรือ ผ้า รวมทั้งสิ่งของที่ถึงแม้จะเล็ก
หรือไม่มีราคา แต่เป็นสิ่งที่นำเอาท เช่น

một táם ảnh ‘รูปถ่าย 1 แผ่น’

một táם giấyong ‘กระดาษ 1 แผ่น’

hai táם hình ‘รูปถ่าย 2 แผ่น’

hai táם cửa số* ‘หน้าต่าง 2 บาน’

ba táם cửa* ‘ประตู 3 บาน’

ba táם vải ‘ผ้า 3 ผืน’

bốn táם lông thú ‘ผ้าขนสัตว์ 4 ผืน’

bốn táם chăn dày ‘ผ้าห่มหนา 4 ผืน’

năm táם lụa ‘ผ้าไหม 5 ผืน’

năm táם vải hoa ‘ผ้าลายดอกไม้ 5 ผืน’

sáu táם áo** ‘เสื้อ 6 ตัว’

* หมายความว่ายังวางอยู่ที่ใดที่หนึ่ง ยังไม่ได้เอาไปติดที่กรอบประตูหรือหน้าต่าง

** หมายถึงเสื้อของคนหรือคนจนก็ได้ แต่ถ้าหมายถึงเสื้อหรือกางเกงของคนจนที่บาง เก่า
หรือไม่มีค่า เท่านั้น จะใช้คำลักษณนาม thanh ‘ตัว’ โดยปกติคนเวียดนามนิยมใช้คำลักษณนามกลาง
cái หรือ chiếc กับคำนามที่หมายถึงเสื้อผ้ามากกว่าใช้คำลักษณนามแท้ táם หรือ thanh

สิ่งของบางอย่างที่มีการแขวนหรือห้อย ถ้าใช้ **bức** และ **bức** จะมีความแตกต่างกัน กล่าวคือ ถ้าใช้ **bức** ตำแหน่งจะเป็นแนวนอน เช่น อาจวางที่นั้น แต่ถ้าใช้ **bức** ตำแหน่งจะเป็นแนวตั้ง แสดงว่ามีการห้อยประดับฝาผนัง

(7) **bức** ‘ฉบับ’, ‘ภาพ’, ‘บาน’, ‘ผืน’, ‘ห้อง’

<div style="border-left: 1px solid black; border-right: 1px solid black; padding: 0 10px;"> <p>+ <u>แนวน</u></p> <p>+ <u>ตั้งฉาก</u></p> <p>+ <u>ฮึดหย่อน</u></p> <p>+ <u>ใหญ่</u></p> </div>	<p>ปรากฏร่วมกับคำนามประเภทสิ่งของ ใช้ชี้หน้าของ สิ่งของทีบนพื้นของมันมีรูปภาพ ตัวอักษร รวมทั้งสิ่งของ ที่มีพื้นที่สีเหลี่ยมเพื่อใช้เป็นที่ยึดบัง เช่น</p> <p>một bức thư ‘จดหมาย 1 ฉบับ’</p> <p>một bức tranh ‘ภาพวาด/ภาพเขียน 1 ภาพ’</p> <p>hai bức điện ‘โทรเลข 2 ฉบับ’</p> <p>hai bức cửa sổ* ‘หน้าต่าง 2 บาน’</p> <p>ba bức cửa* ‘ประตู 3 บาน’</p> <p>ba bức màn** ‘ผ้าม่านกัน 3 ผืน’</p> <p>bốn bức vách** ‘ฝาบ้าน 4 ผนัง’</p>
---	---

* หมายถึง หน้าต่าง ประตู และผ้าม่านที่นำไปติดเรียบร้อยแล้ว

** หมายถึง ฝาบ้านทำด้วยไม้หรือโครงไม้ไผ่ฉาบดิน หรือฉาบขาว

(8) lá 'ฉบับ', 'ใบ', 'แผ่น', 'ชิ้น'

+ <u>แบน</u> + สีดหูน - ใหญ่ (เล็ก)	ปรากฏร่วมกับคำนามประเภทสิ่งของ ใช้กับสิ่งที่มี รูปทรงแบน ขนาดเล็ก น้าหนักเบา ทำด้วยกระดาษ หรือผ้า เช่น một lá thư 'จดหมาย 1 ฉบับ' một lá phiến 'ใบปลิว 1 ใบ / แผ่น' hai lá truyền 'บัตรลงคะแนน 2 ใบ' hai lá cở 'ซอง 2 ชิ้น'
---	---

การใช้คำลักษณนาม lá และ búc กับจดหมาย ในความรู้สึกของคน
 เวียดนามนั้น จะให้ความหมายแฝงที่แตกต่างกัน กล่าวคือ ถ้าใช้ lá หมายถึง จดหมายจาก
 ใครก็ได้ ไม่ได้มีความพิเศษอะไร อาจจะเป็นการติดต่อสื่อสารหรือส่งข้อมูลทั่ว ๆ ไป แต่ถ้า
 ใช้ búc จะหมายถึงจดหมายที่บอกถึงความเป็นทางการ (เป็นจดหมายราชการ) มีความหมาย
 (จดหมายรัก) ไม่ได้จำแนกผู้ส่งหรือผู้รับ

สถาบันวิทยบริการ
 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

(9) quyển 'เล่ม'

+ <u>แบน</u> + ฮึดฮุ้น + ใหญ่	ปรากฏร่วมกับคำนามประเภทสิ่งของ ใช้กับสิ่งที่มี รูปทรงแบน ขนาดใหญ่ หนา น้ำหนักมาก (มากกว่า สิ่งของที่ใช้กับคำลักษณนาม lá) ทำด้วยกระดาษ เท่านั้น เช่น một quyển sách 'หนังสือ 1 เล่ม' một quyển vở 'สมุด 1 เล่ม' hai quyển từ điển 'พจนานุกรม 2 เล่ม' hai quyển luận án 'วิทยานิพนธ์ 2 เล่ม'
-------------------------------------	---

(10) lui 'เล่ม', 'ปิ่น'

+ <u>แบน</u> + <u>ยาว</u> + คม - ฮึดฮุ้น + ใหญ่ + เครื่องมือ	ปรากฏร่วมกับคำนามประเภทสิ่งของ ใช้กับสิ่งของ บางชนิด ที่มีความคมและรูปทรงแบน ทั้งนี้จะหมายถึง เฉพาะความคมเท่านั้น ไม่ได้รวมด้ามจับของสิ่งนั้น เช่น một lui gươm 'ดาบ 1 เล่ม' một lui cưa 'เลื่อย 1 ปิ่น' hai lui xẻng 'พลั่ว 2 เล่ม' hai lui cuốc 'จอบ 2 เล่ม' ba lui thuổng 'เสียม 5 เล่ม' ba lui dao 'มีด 3 เล่ม'
---	--

(11) phiến 'แผ่น'

<div style="border-left: 1px solid black; border-right: 1px solid black; padding: 0 10px;"> <p>+ <u>แบน</u></p> <p>- <u>ยึดหยุ่น</u></p> <p>- <u>ใหญ่ (จิ๋ว)</u></p> </div>	<p>ปรากฏร่วมกับคำนามประเภทสิ่งของ ใช้กับสิ่งที่มี รูปทรงแบน มีความหนา และมีพื้นผิวกว้าง ในที่นี้ ใช้เฉพาะก้อนหินชั้นเล็ก ๆ, ไม้กระดาน และโลหะ เท่านั้น เช่น</p> <p>một phiến đá 'แผ่นหินชั้นเล็ก ๆ 1 แผ่น'</p> <p>hai phiến gỗ 'ไม้กระดานเล็ก ๆ 2 แผ่น'</p>
---	---

(12) viên 'ลูก', 'เม็ด'

<div style="border-left: 1px solid black; border-right: 1px solid black; padding: 0 10px;"> <p>+ <u>กลม</u></p> <p>+ <u>แบน</u></p> <p>+ <u>ยึดหยุ่น</u></p> <p>- <u>ใหญ่ (เล็ก)</u></p> </div>	<p>ปรากฏร่วมกับคำนามประเภทสิ่งของ ใช้กับสิ่งที่ มีรูปทรงกลม ขนาดเล็ก เช่น</p> <p>một viên kẹo ngôm 'ลูกอม 1 ลูก (เม็ด)'</p> <p>một viên kẹo bi 'ลูกกวาด 1 ลูก (เม็ด)'</p> <p>hai viên bi ve 'ลูกแก้ว 2 ลูก'</p> <p>hai viên thuốc 'ยา 2 เม็ด'</p> <p>ba viên đạn 'ลูกกระสุน 3 ลูก'</p> <p>ba viên ngọc 'ไข่มุก 3 เม็ด'</p>
---	--

(13) ng0i 'ดวง'; ng0i 'หลัง'

เนื่องจากคำลักษณนาม ng0i สามารถใช้ได้ทั้งดวงดาวและบ้าน แต่
 อรรถลักษณะของคำลักษณนาม ng0i ที่ใช้กับคำนามทั้งสองคำนี้แตกต่างกัน ดังนั้น ผู้วิจัยจึงวิเคราะห์
 อรรถลักษณะแยกออกเป็นสองชุด

13.1 ng0i^๓ 'ดวง'

+ <u>กลม</u> - ใหญ่ (เล็ก) + มีแสงสว่าง + เคลื่อนที่	ปรากฏร่วมกับคำนามประเภทสิ่งของ ใช้เพื่อชี้ กิ่งหน้าของสิ่งของที่อยู่โดดเดี่ยว และโดดเด่น ในบริเวณนั้น หรือในที่นั้น เช่น m0t ng0i sao 'ดวงดาว 1 ดวง'
---	---

13.2 ng0i 'หลัง', 'องค์', 'หลุม'

+ <u>ฐานสี่เหลี่ยม</u> - สี่เหลี่ยม + ใหญ่ + มีหลังคา + โดดเดี่ยว	ปรากฏร่วมกับคำนามประเภทสิ่งของ ใช้กับ อาคารที่มีฐานสี่เหลี่ยม มีหลังคา มีขนาดใหญ่ เช่น m0t ng0i tháp chùa 'เจดีย์ 1 องค์' m0t ng0i chùa 'วัด 1 หลัง' hai ng0i nha 'บ้าน 2 หลัง'
---	--

* เป็นคำที่ใช้สำหรับชี้สิ่งที่อยู่ต่างหากอย่างเห็นได้เด่นชัดขึ้นมาในอากาศ

hai ngòì ðính 'ศาลาประชาคม 2 หลัง'

ba ngòì mừ 'หลุมฝังศพ 3 หลุม'

ผู้ออกภาษาบางคนอธิบายว่า เหตุที่คนเวียดนามใช้คำลักษณะนาม ngòì 'ดาว'. 'หลัง' กับดวงดาวและบ้านร่วมกัน เนื่องจากมองว่าดวงดาวและบ้านอยู่ในที่ที่มีอาณาบริเวณเหมือนกัน กล่าวคือ ดวงดาวอยู่บนท้องฟ้า และรอบ ๆ ดวงดาวนั้นก็จะเป็นที่ของท้องฟ้า ถือว่ามีอาณาบริเวณโดยรอบ อาจจะมีดาวดวงอื่น ๆ อยู่ใกล้ ๆ แต่ก็จะไม่คิดกันเป็นกระจุก หมายความว่าดวงดาวมีอาณาบริเวณหรือพื้นที่บนท้องฟ้าเป็นของตนเอง ไม่กินอาณาบริเวณของดวงดาวดวงอื่น ในขณะเดียวกัน บ้านที่ใช้กับคำลักษณะนาม ngòì จะหมายถึงบ้านที่ตั้งอยู่หลังเดียวโดด ๆ มีรั้วรอบขอบชิด ไม่ได้ตั้งติดกับบ้านหลังอื่น ๆ และโดดเด่นอยู่ในบริเวณนั้น ในกรณีของเจดีย์ วัด และหลุมฝังศพก็เช่นเดียวกัน

(14) vâng 'ดวง'

+ <u>กลม</u>	ปรากฏร่วมกับคำนามประเภทสิ่งของ ใช้กับสิ่งที่
+ <u>ใหญ่</u>	มีอยู่ตามธรรมชาติซึ่งมีรูปร่างกลม อยู่บนท้องฟ้า
+ <u>มีแสงสว่าง</u>	มีแสงสว่าง มีขนาดใหญ่ ในที่นี้ใช้กับดวงจันทร์
+ <u>เคลื่อนที่</u>	และดวงอาทิตย์เท่านั้น เช่น
	mừt vâng mừt trờì 'ดวงอาทิตย์ 1 ดวง'
	mừt vâng mừt trảng 'ดวงจันทร์(เต็มดวง) 1 ดวง'

(15) áng 'ก้อน'

+ <u>โต้ง</u>	ปรากฏร่วมกับคำนามประเภทสิ่งของ ใช้อย่าง
+ <u>ใหญ่</u>	จำกัด เป็นคำชี้ถึงสิ่งของที่ถือว่ามีความสวยงาม
+ <u>มีนสงสว่าง</u>	ยิ่งใหญ่ สดใส เช่น กลุ่มเมฆชมพู (เปรียบเทียบกับ
+ <u>เคลื่อนที่</u>	ความยิ่งใหญ่ของรัศมีของแสง) เช่น
	một áng mây 'ก้อนเมฆ 1 ก้อน'

(16) mảnh 'เสี้ยว', 'แผ่น'

+ <u>แบน</u>	ปรากฏร่วมกับคำนามประเภทสิ่งของ ใช้กับสิ่ง
+ <u>โต้ง</u>	ที่เป็นแผ่นบาง ธรรมดาถือว่าเป็นสิ่งของเล็ก
- <u>ใหญ่ (เล็ก)</u>	เทียบกับสิ่งของในชนิดเดียวกัน เช่น
+ <u>มีนสงสว่าง</u>	một mảnh trăng khuya 'พระจันทร์เสี้ยว
+ <u>เคลื่อนที่</u>	กลางดึก 1 เสี้ยว'
	một mảnh ván 'แผ่นไม้ 1 แผ่น'
	hai mảnh bánh 'แผ่นพลาสติกเตอร์ปิดผนึก 2 แผ่น'

เดิมทีคนเวียดนามถือว่าดวงอาทิตย์เป็นผู้หญิง ดวงจันทร์เป็นผู้ชาย ดังคำ
 บึงเพชรเวียดนามมีอยู่ว่า

Ông trăng mà lấy bà trời.

'นายเดือนได้กับนางตะวัน'

การจำแนกคำลักษณะนามที่ใช้กับดวงอาทิตย์, ดวงจันทร์ และดวงดาวของ
คนเวียดนามจะใช้เกณฑ์เรื่องขนาดของวัตถุในการจำแนก กล่าวคือ ดวงดาว ใช้คำลักษณะนาม
ngôi และ vi เนื่องจากเห็นว่าอยู่สูง โดดเด่น ในขณะที่ดวงอาทิตย์และดวงจันทร์ใช้คำลักษณะนาม
vàng เนื่องจากมีแสงสว่างจ้ากว่าดวงดาว ส่วนภาษาไทยนั้น ดวงอาทิตย์, ดวงจันทร์ และ
ดวงดาว ใช้คำลักษณะนาม "ดวง" เนื่องจากพิจารณาจากรูปร่างว่า "กลม" เหมือนกันทั้งหมด

(17) hòn 'ก้อน', 'ลูก', 'เกาะ'

+ ลูกบาศก์	ปรากฏร่วมกับคำนามประเภทสิ่งของ ใช้กับสิ่งที่มี
+ กลม	รูปร่างลูกบาศก์ ขนาดเล็กกระทัดรัด อาจจะเป็นชิ้น
+ สี่เหลี่ยม	หรือไม่เป็นชิ้นก็ได้ เช่น
+ ใหญ่	<p>một hòn núi 'ภูเขา 1 ลูก'</p> <p>một hòn đá 'ก้อนหิน 1 ก้อน'</p> <p>hai hòn tẩy 'ยางลบ 2 ก้อน'</p> <p>hai hòn bi 'ลูกแก้ว 2 ลูก'</p> <p>ba hòn đất 'ก้อนดิน 3 ก้อน'</p> <p>ba hòn gạch 'อิฐ 3 ก้อน'</p> <p>bốn hòn đảo 'เกาะ 4 เกาะ'</p>

(18) cục 'ก้อน'

+ <u>ลูกบาศก์</u> + <u>โถ</u> + <u>ฮีดหุ่่น</u> - <u>ใหญ่ (เล็ก)</u>	ปรากฏร่วมกับคำนามประเภทสิ่งของ ใช้กับ สิ่งของรูปทรงปริมาตร ที่ไม่มีรูปร่างแบบใด แบบหนึ่ง (คงที่) ไม่แบน ไม่ยาว เช่น một cục nước đá 'น้ำแข็ง 1 ก้อน' một cục vôi 'ปูนขาว 1 ก้อน' hai cục xà-phòng 'สบู่ 2 ก้อน' hai cục tẩy 'ยางลบ 2 ก้อน' ba cục đất 'ก้อนดิน 3 ก้อน' ba cục máu 'ก้อนเลือด 3 ก้อน' bốn cục bóng 'สาลี 4 ก้อน'
---	--

ผู้บอกภาษาอธิบายว่า คำลักษณนาม hòn และ cục ที่ใช้กับสิ่งของบาง
 อย่างจะมีขนาดเท่ากัน เช่น น้ำแข็ง, ยางลบ, ก้อนดิน เป็นต้น แต่จะมีความแตกต่างกัน
 ที่พื้นผิว กล่าวคือ คำลักษณนาม hòn จะใช้กับสิ่งที่มีพื้นผิวเรียบ มีรูปร่างส่วกว่าสิ่งที่ใช้กับ
 คำลักษณนาม cục ในความรู้สึกของคนเวียดนามจะรู้สึกว่าคำลักษณนาม hòn ใช้กับสิ่งของที่มี
 ขนาดใหญ่ มักจะเป็นสิ่งของที่วางอยู่บนพื้นดิน (อาจจะติดกับดิน และอยู่แยกต่างหาก เช่น กูเซา,
 เกาะ) เป็นของหนักและสกปรก ในขณะที่คำลักษณนาม cục จะใช้กับสิ่งที่มีพื้นผิวหยาบ และมี
 รูปร่างไม่ส่ว ส่วนสิ่งของที่มีขนาดเล็ก เช่น น้ำแข็งและยางลบ เป็นต้น ถ้าใช้กับคำลักษณนาม
 hòn จะหมายถึงน้ำแข็งและยางลบที่มีพื้นผิวเรียบ และมีรูปทรงที่มีลักษณะแบบลูกบาศก์มากกว่า
 น้ำแข็งและยางลบที่ใช้กับคำลักษณนาม cục

(19) ố 'ก้อน'

+ <u>โค้ง</u>	ปรากฏร่วมกับคำนามประเภทสิ่งของ ใช้กับสิ่งที่มีรูปทรงโค้ง ใช้กับขนมปังเท่านั้น เช่น một ổ bánh mì 'ขนมปัง 1 ก้อน'
+ <u>สัดหล่น</u>	
+ <u>ใหญ่</u>	
+ <u>ทำอาหาร</u>	

(20) giọt 'หยด'

+ <u>กลม</u>	ปรากฏร่วมกับคำนามประเภทสิ่งของ ใช้กับสิ่งที่มีรูปทรงโค้ง มีขนาดเล็กมาก ใช้กับของเหลวเท่านั้น เช่น một giọt nước 'หยดน้ำ 1 หยด' một giọt máu 'หยดเลือด 1 หยด' hai giọt mực 'น้ำหมึก 2 หยด' hai giọt sữa 'น้ำฝน 2 หยด' ba giọt nước biển 'น้ำทะเล 3 หยด' ba giọt nước mắt 'น้ำตา 3 หยด' bốn giọt sữa 'น้ำค้าง 4 หยด'
- <u>ใหญ่ (จิ๋ว)</u>	
+ <u>ของเหลว</u>	

(21) **khẩn** 'กระบอก'

+ <u>กลาง</u>	ปรากฏร่วมกับคำนามประเภทสิ่งของ ใช้กับสิ่งที่
+ ฮาว	ภาสในกลาง อาจจะฮาวหรือไม่ฮาวก็ได้ แม้ชั่งหนา
- ฮึดฮุ้น	มีทั้งขนาดใหญ่และขนาดเล็ก ในถิ่นใช้กับปืนเท่านั้น
+ <u>ใหญ่</u>	เช่น
+ เครื่องมือ	๓๐t khẩn súng 'ปืน 1 กระบอก'
	hai khẩn đại bác 'กระบอกปืนใหญ่ 2 กระบอก'

(22) **diều** 'มวน'

+ <u>กลาง</u>	ปรากฏร่วมกับคำนามประเภทสิ่งของ ใช้กับบุหรี่ป
+ ฮาว	ที่ม้วนเป็นมวน รูปกลม เล็ก ๆ ฮาว ๆ เพื่อสูบ
+ ฮึดฮุ้น	เช่น
- <u>ใหญ่</u>	๓๐t diều thuốc lá 'บุหรี่ป 1 มวน'

(23) cuộn 'ม้วน', 'ขด'

+ <u>กลวง</u>	ปรากฏร่วมกับคำนามประเภทสิ่งของ ใช้กับ
+ <u>ยาว</u>	สิ่งที่พันกันเป็นวง ถูกจัดให้ม้วน ภายในกลวง
+ <u>ยืดหยุ่น</u>	มีทั้งขนาดเล็ก และขนาดใหญ่ เช่น
+ <u>ใหญ่</u>	một cuộn dây kẽm gai 'ลวดหนาม 1 ขด'
+ <u>เครื่องแต่งกาย</u>	một cuộn chỉ 'ด้าย 2 ม้วน'
	hai cuộn khăn 'ผ้าห่ม 2 ม้วน'
	hai cuộn len 'ไหมพรม 2 ม้วน'
	ba cuộn dây 'เชือก 3 ม้วน'
	ba cuộn giấy 'กระดาษ 3 ม้วน'
	bốn cuộn vải 'ผ้า 4 ม้วน'

(24) vòng 'วง', 'พวง'

+ <u>วงแหวน</u>	ปรากฏร่วมกับคำนามประเภทสิ่งของ ใช้กับสิ่งที่
- <u>ยืดหยุ่น</u>	ทำขึ้น มีรูปทรงกลม ปกติใช้ทำเป็นขวงเล่น
+ <u>ใหญ่</u>	ขวงประดับร่างกาย เครื่องตกแต่งบ้าน เช่น
	một vòng bạc 'กำไลเงิน 1 วง'
	một vòng bi 'ลูกปืนขวงรถยนต์ 1 วง'
	hai vòng hoa 'พวงหรีด / พวงมาลัย 2 พวง'

(25) manh 'ตัว', 'ชิ้น'

$\left[\begin{array}{l} + \text{ยึดหยุ่น} \\ + \text{แบน} \\ + \text{ใหญ่} \\ + \text{เครื่องแต่งกาย} \end{array} \right]$	<p>ปรากฏร่วมกับคำนามประเภทสิ่งของ ใช้กับสิ่งของ ที่บาง นิ่ม ใช้เพื่อปกปิดร่างกาย หรือเพื่อห่ม (ปกคิ หมายถึงสิ่งของไม่ค่อสมมีค่า) เช่น</p> <p>một manh áo 'เสื้อ 1 ตัว' một manh quần 'กางเกง 1 ตัว' hai manh chiếu 'เสื่อ 2 ชิ้น'</p>
---	---

การใช้คำลักษณนาม manh 'ตัว' กับเสื้อผ้านี้ ผู้บอกภาษาอธิบายว่า จะใช้กับเสื้อผ้าของคนจนเท่านั้น ส่วนเสื้อผ้าของคนรวยจะใช้คำลักษณนามว่า tách 'ตัว' ซึ่งรวมเสื้อผ้าของคนจนด้วย แต่ถ้าหมายถึงเสื้อผ้าของคนจนเท่านั้นจะใช้ manh เพื่อระบุหรือชี้ว่าคนที่ใส่เสื้อผ้าชุดนั้นเป็นคนจน อย่างไรก็ตาม การใช้คำลักษณนามดังกล่าวกับเสื้อผ้าจะใช้เมื่อต้องการบอกสถานภาพของคนเท่านั้น โดยทั่วไปแล้ว คนเวียดนามนิยมใช้คำลักษณนามกลาง cái และ chiếc กับเสื้อผ้ามากกว่าใช้คำลักษณนามแท้ manh และ tách

(26) khúc, đoạn 'ท่อน'

$\left[\begin{array}{l} - \text{ยึดหยุ่น} \\ + \text{ยาว} \\ + \text{ใหญ่} \end{array} \right]$	<p>ปรากฏร่วมกับคำนามประเภทสิ่งของ ใช้กับสิ่งที่ มีรูปทรงยาวเป็นแท่งตรง หรือมีลำต้นคล้ายซี่ แฉ่งและหนา เช่น'</p> <p>một [khúc gỗ 'ซุง / ไม้ 1 ท่อน' doan</p>
--	--

(27) mái 'หลัง'

+ <u>ฐานสี่เหลี่ยม</u> - สี่เหลี่ยม + ใหญ่ + มีหลังคา	ปรากฏร่วมกับคำนามประเภทสิ่งของ ใช้กับอาคาร หรือสิ่งก่อสร้างที่มีฐานสี่เหลี่ยม มีหลังคา มีทั้ง ขนาดใหญ่ และขนาดเล็ก เช่น một mái chùa 'วัด 1 หลัง' một mái nhà 'บ้าน 1 หลัง' hai mái nhà tranh 'กระท่อม 2 หลัง'
--	---

(28) căn 'หลัง'

+ <u>ฐานสี่เหลี่ยม</u> - สี่เหลี่ยม - ใหญ่ (เล็ก) + มีหลังคา	ปรากฏร่วมกับคำนามประเภทสิ่งของ ใช้กับ บ้านที่ไม่ใหญ่มากนัก รวมทั้งหมายถึงส่วนของ บ้านด้วย เช่น một căn nhà 'บ้าน 1 หลัง'
---	---

คำลักษณนามที่ใช้กับบ้านในภาษาเวียดนามมี 3 คำ คือ mái, căn และ ngói ทั้งสามคำนี้ใช้แตกต่างกัน คือ บ้านที่ใช้กับคำลักษณนาม mái หมายถึงบ้านที่มีความหมายแฝงว่าเป็นบ้านของคนจน เป็นที่คุ้มกะลาหัว ให้ความร่มเย็น อาจจะสร้างขอมอยู่ ไม่ได้เน้นความสวยงาม เมื่อใช้คำนี้มักจะนึกถึงหลังคาบ้านมากกว่าตัวบ้านทั้งหลัง ในบริเวณใกล้ ๆ กันก็จะมีบ้านหลายหลังอยู่ติดกัน อาจจะมีขนาดเล็กหรือขนาดใหญ่ก็ได้ บ้านที่ใช้กับคำลักษณนาม

* คำลักษณนาม căn ไม่สามารถใช้กับเจดีย์และวัดได้เหมือนคำลักษณนาม ngói

ngôi หมายถึงบ้านที่ตั้งแยกต่างหากออกไปอย่างเห็นได้ชัด เป็นบ้านที่ตั้งอยู่หลังเคียวโคด ๆ มีรั้วรอบขอบชิด ส่วนบ้านที่ใช้กับคำลักษณนาม càn หมายถึงบ้านที่มีขนาดเล็กมาก ส่วนมากมักจะหมายถึงบ้านหรือห้อง ๆ หนึ่งของอพาร์ทเมนต์ หรือคอนโดมิเนียม

คำลักษณนาม mái และ ngôi นอกจากจะใช้กับบ้านได้แล้ว ยังสามารถใช้กับวัดได้ด้วย (ngôi ใช้กับเจดีย์และวัดได้ แต่ mái ใช้กับวัดเท่านั้น) ยกเว้นคำลักษณนาม càn เท่านั้นที่ไม่สามารถใช้กับวัดได้ อย่างไรก็ตาม คำนาม nhà 'บ้าน' ยังสามารถใช้กับคำลักษณนามกลาง mái ได้ แต่คำนาม chùa 'วัด' ไม่สามารถใช้กับคำลักษณนามดังกล่าวได้ เพราะถ้าใช้จะแสดงการดูถูกดูหมิ่นหรือลบหลู่สถานที่นั้น (ดู เหว่ง เจียน และ กฤษดาภรณ์ หงส์คารมภ์, 2537)

คำลักษณนาม ที่ใช้กับคำนามประเภทสิ่งของประเภทเคียว มีทั้งหมด 29 คำ ได้แก่ sọi, dòng, toa, thanh, tở, tá๓, búc, lá, quyen, lu๓i, phi๓n, vi๓n, ng๓i, vàng, áng, m๓nh, hò๓, cuc, ๓, gi๓t, kh๓u, di๓u, cu๓n, v๓ng, m๓nh, kh๓c, do๓n, mái และ c๓n จากการวิเคราะห์อรรถลักษณะของคำลักษณนามดังกล่าว มีอรรถลักษณะเด่นที่แสดงให้เห็นความแตกต่างในการจำแนกหมวดหมู่ของคำลักษณนามที่ใช้กับคำนามประเภทสิ่งของประเภทเคียวได้ดังนี้

1. อรรถลักษณะที่แสดงรูปร่างมีมิติและไม่มีมิติ มีดังนี้
 - [+ ฮาว] คำลักษณนามที่ใช้กับสิ่งที่มีรูปร่างฮาว ได้แก่ sọi, dòng, toa, thanh, lu๓i, kh๓u, di๓u, kh๓c และ do๓n
 - [+ ฮาว] คำลักษณนามที่ใช้กับสิ่งที้อาจจะมีรูปร่างฮาวหรือไม่ฮาวก็ได้ ได้แก่ lu๓i และ cu๓n
 - [+ กลม] คำลักษณนามที่ใช้กับสิ่งที่มีรูปร่างกลม ได้แก่ vi๓n, ng๓i(ดวงดาว), ví, vàng และ gi๓t
 - [+ กลม] คำลักษณนามที้อาจจะใช้กับสิ่งที่มีรูปร่างกลมหรือไม่กลมก็ได้ คือ hò๓

[+ แบน] คำลักษณนามที่ใช้กับสิ่งที่มีรูปทรงแบน ได้แก่ thanh, tờ, tấm, bức, lá, quyển, luỡi, phiến, áng และ mảnh

[+ แบน] คำลักษณนามที่อาจจะใช้กับสิ่งที่มีรูปทรงแบนหรือไม่แบนก็ได้ คือ viên

[+ โค้ง] คำลักษณนามที่ใช้กับสิ่งที่มีภายนอกโค้ง ได้แก่ áng, mảnh, hòn, cục, ổ และ giọt

[+ โค้ง] คำลักษณนามที่อาจจะใช้กับสิ่งที่มีรูปทรงโค้งหรือไม่โค้งก็ได้ ได้แก่ mảnh และ cục

[+ กลวง] คำลักษณนามที่ใช้กับสิ่งที่มีภายในกลวง ได้แก่ khẩu, diều และ cuồn

[+ วงแหวน] คำลักษณนามที่ใช้กับสิ่งที่มีลักษณะเป็นวงแหวนคือ vòng

[+ ฐานสี่เหลี่ยม] คำลักษณนามที่ใช้กับสิ่งที่มีฐานเป็นสี่เหลี่ยม ได้แก่ ngói(บ้าน), mái และ càn

[+ ลูกบาศก์] คำลักษณนามที่ใช้กับสิ่งที่มีรูปทรงแบบลูกบาศก์ ได้แก่ hòn และ cục

2. อรรถลักษณะที่แสดงตำแหน่งของวัตถุ มีดังนี้

[+ ตั้งฉาก] คำลักษณนามที่ใช้กับสิ่งที่วางอยู่ในแนวตั้ง คือ bức

[- ตั้งฉาก] คำลักษณนามที่ใช้กับสิ่งที่วางอยู่ในแนวนอน คือ tấm

3. อรรถลักษณะที่แสดงความคงตัวของวัตถุ มีดังนี้

[+ ยึดหยุ่น] คำลักษณนามที่ใช้กับสิ่งที่สามารถพับได้หรือยึดหดตัวได้ ได้แก่ sợi, tờ, lá, quyển, diều และ mảnh

[- ยึดหยุ่น] คำลักษณนามที่ใช้กับสิ่งที่มีความแข็ง ไม่สามารถ
พับได้ หรือยึดหดตัวได้ ได้แก่ thanh, toa, lựi, phiến, ng̣i (บ้าน), phát, khấn,
khúc, đoạn, ฆási และ cấn

[+ ยึดหยุ่น] คำลักษณนามที่ใช้กับสิ่งที่พับได้หรือยึดหดตัวได้
หรือสิ่งที่มีความแข็งก็ได้ ได้แก่ dáy, ống, tấm, bực, viên, hòn, cục, ổ, cuồn
และ vòng

4. อรรถลักษณะที่แสดงขนาดของวัตถุ มีดังนี้

[+ ใหญ่] คำลักษณนามที่ใช้กับสิ่งที่มีขนาดใหญ่ ได้แก่ dòng,
toa, quyẹn, lựi, ng̣i (บ้าน), vầng, áng, dóm และ cút

[- ใหญ่ (เล็ก)] คำลักษณนามที่ใช้กับสิ่งที่มีขนาดเล็กธรรมดา
ได้แก่ sọt, lá, viên, ng̣i (ควางควา), ฆánh, cục, diến และ cấn

[- ใหญ่ (จิ๋ว)] คำลักษณนามที่ใช้กับสิ่งที่มีขนาดเล็ก
phiến และ giọt

[+ ใหญ่] คำลักษณนามที่ใช้กับสิ่งที่มีขนาดใหญ่หรือขนาด
เล็กก็ได้ ได้แก่ ống, thanh, tở, tấm, bực, lựi, hòn, khấn, cuồn, vòng,
manh, khúc, đoạn และ ฆási

5. อรรถลักษณะที่แสดงหน้าที่ทางวัฒนธรรม มีดังนี้

[+ ทำอาหาร] คำลักษณนามที่ใช้กับสิ่งที่เกี่ยวข้องกับการทำ
อาหาร คือ ổ

[+ ทำอาหาร] คำลักษณนามที่ใช้กับสิ่งที่เกี่ยวข้องกับ
ทำอาหาร หรือไม่เกี่ยวข้อง คือ viên

[+ เครื่องแต่งกาย] คำลักษณนามที่ใช้กับสิ่งที่เกี่ยวข้องกับ
กับการแต่งกาย หรือไม่เกี่ยวข้อง ได้แก่ tấm, cuồn และ manh

[+ เครื่องมือ] คำลักษณนามที่ใช้กับสิ่งที่เป็นเครื่องมือ
ได้แก่ lựi, phát และ khấn

[+ เครื่องมือ] คำลักษณนามที่ใช้กับสิ่งที่เป็นเครื่องมือ
หรือไม่ใช่เครื่องมือก็ได้ คือ *thanh*

[+ เครื่องดนตรี] คำลักษณนามที่ใช้กับสิ่งที่เป็นเครื่อง
ดนตรี หรือไม่ใช่เครื่องดนตรีก็ได้ คือ *ông*

6. อรรถลักษณะที่แสดงลักษณะพิเศษ มีดังนี้

[+ คม] คำลักษณนามที่ใช้กับสิ่งที่มีความคมเท่านั้น ไม่ได้
รวมด้ามจับ คือ *lưỡi*

[+ เคลื่อนที่] คำลักษณนามที่ใช้กับสิ่งที่สามารถเคลื่อนที่ได้
โดยเฉพาะสิ่งที่สามารถเคลื่อนที่ได้เองตามธรรมชาติ ได้แก่ *ngôi* (ดวงดาว), *vòng* และ
áng

[+ เคลื่อนที่] คำลักษณนามที่ใช้กับสิ่งที่จะเคลื่อนที่ได้หรือ
เคลื่อนที่ไม่ได้ คือ *nhẵn*

[+ มีแสงสว่าง] คำลักษณนามที่ใช้กับสิ่งที่มีแสงสว่าง ได้แก่
ngôi (ดวงดาว), *ví*, *vòng*, *áng* และ *nhẵn*

[+ มีแสงสว่าง] คำลักษณนามที่ใช้กับสิ่งที่จะมีแสงสว่าง
หรือไม่มีแสงสว่างก็ได้ คือ *nhẵn*

[+ เส้นทาง] คำลักษณนามที่ใช้กับสิ่งที่แสดงเส้นทาง คือ
dòng

[+ ของเหลว] คำลักษณนามที่ใช้กับสิ่งที่เป็นของเหลว ได้แก่
dòng และ *giọt*

[+ มีหลังคา] คำลักษณนามที่ใช้กับสิ่งที่มีหลังคาปกคลุม ได้แก่
nhà และ *cán*

[+ มีหลังคา] คำลักษณนามที่ใช้กับสิ่งที่จะมีหลังคาหรือ
ไม่มีหลังคาก็ได้ คือ *ngôi* (บ้าน)

[+ โด่เดี้ยว] คำลักษณนามที่ใช้กับสิ่งที่ตั้งอยู่โดดเดี่ยว
ไม่รวมกับสิ่งเดียวกัน คือ *ngôi* (บ้าน)

3.3.2.3 อรรถลักษณะของคำลักษณนามที่ใช้กับสัญลักษณ์หรือรูปเคารพแทน
มนุษย์ คำลักษณนามที่ใช้กับสัญลักษณ์หรือรูปเคารพแทนมนุษย์เท่านั้น ไม่ได้ใช้ร่วมกับคำนาม
ประเภทอื่น มีเพียง 1 คำ คือ pho 'องค์'

(1) pho 'องค์'

+ ฮาว - ฮิดฮุ่น + ไหญ่ + นัปลือ + สุกภาพ	ปรากฏร่วมกับคำนามประเภทสัญลักษณ์ หรือรูป เคารพแทนมนุษย์ ใช้กับพระพุทธรูปที่เป็นรูปปั้น เท่านั้น เช่น một pho tượng Đức Phật 'รูปปั้นพระพุทธรูป 1 องค์'
--	--

คำลักษณนาม pho ที่ใช้กับสัญลักษณ์หรือรูปเคารพแทนมนุษย์ใน
ภาษาเวียดนามแตกต่างจากภาษาไทย คือ คำลักษณนามดังกล่าวจะใช้กับคำนามประเภทเดียว
คือ สัญลักษณ์หรือรูปเคารพแทนมนุษย์เท่านั้น ไม่ได้ใช้ร่วมกับคำนามประเภทมนุษย์และอมมนุษย์โดย
เปรียบเทียบว่ามีรูปทรงของร่างกายเหมือนกันเหมือนภาษาไทย ถึงแม้ว่ารูปเคารพดังกล่าวจะ
มีรูปทรงของร่างกายเหมือนมนุษย์และอมมนุษย์ก็ตาม แต่ในภาษาเวียดนามจะมีการเปรียบเทียบ
มนุษย์ที่อื่นหนึ่งว่าเหมือนรูปปั้น เช่น Dúng im như pho tượng. 'อื่นนั้นเหมือนรูปปั้น'

จากการวิเคราะห์อรรถลักษณะของคำลักษณนาม pho มีอรรถลักษณะ
เด่นรองอื่น ๆ ที่แสดงให้เห็นความแตกต่างในการนำคำลักษณนามดังกล่าวไปใช้ ดังนี้

1. อรรถลักษณะที่แสดงรูปทรง

[+ ฮาว] แสดงให้เห็นว่าคำลักษณนาม pho ใช้กับรูปเคารพ
ที่มีรูปทรงฮาวเท่านั้น

2. อรรถลักษณะที่แสดงความคงตัว

[- ฮืดหยุ่น] แสดงให้เห็นว่าคำลักษณนาม pho ใช้กับรูป
 เคารพที่มีความแข็งเท่านั้น

3. อรรถลักษณะที่แสดงขนาด

[+ ใหญ่] แสดงให้เห็นว่าคำลักษณนาม pho ใช้กับรูป
 เคารพที่อาจจะมียขนาดใหญ่หรือขนาดเล็กก็ได้

4. อรรถลักษณะที่แสดงสถานภาพทางสังคม

[+ นับถือ] แสดงให้เห็นว่าคำลักษณนาม pho ใช้กับรูป
 เคารพที่บุคคลในสังคมให้ความเคารพนับถือ

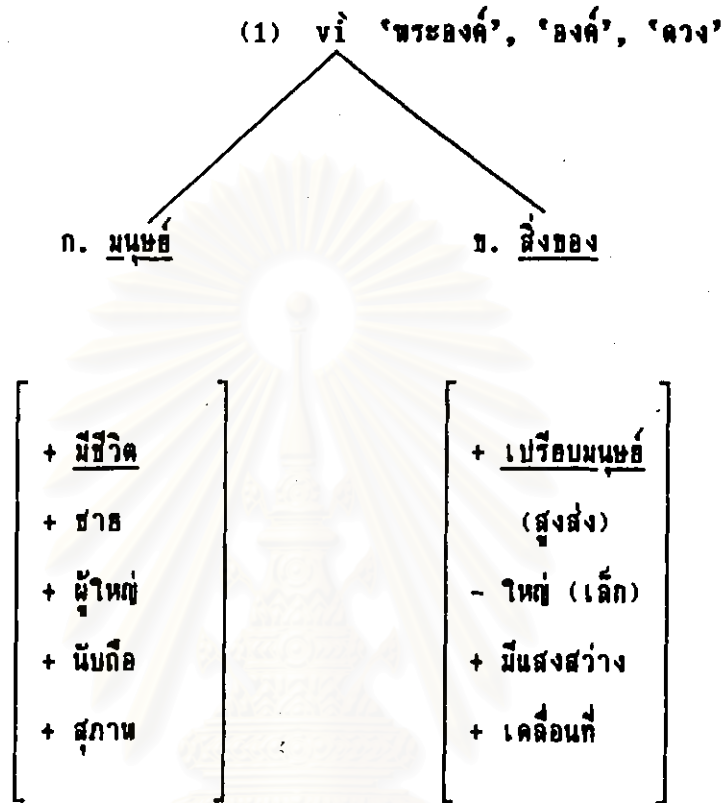
5. อรรถลักษณะที่แสดงความรู้สึก

[+ สุขภาพ] แสดงให้เห็นว่าคำลักษณนาม pho ที่ใช้กับรูป
 เคารพใช้เป็นคำสุภาพหรือคำราชาศัพท์เหมือนกษัตริย์

3.3.3 อรรถลักษณะของคำลักษณนามที่ใช้กับสิ่งมีชีวิตและสิ่งที่เปรียบเหมือนสิ่งมีชีวิต

คำลักษณนามที่ใช้กับสิ่งมีชีวิตและสิ่งที่เปรียบเหมือนสิ่งมีชีวิต ในที่นี้ หมายถึง คำลักษณนามที่สามารถใช้กับสิ่งมีชีวิตและสิ่งไม่มีชีวิตซึ่งถูกเปรียบเหมือนสิ่งมีชีวิต หรือสิ่งมีชีวิตที่ถูกเปรียบเหมือนสิ่งมีชีวิตด้วยกัน (คำนามที่ถูกเปรียบอาจมากกว่า 1 ประเภท) เนื่องจากมีลักษณะร่วมบางประการที่เหมือนกับสิ่งมีชีวิต ดังนั้นคำลักษณนามประเภทนี้จึงถือว่าใช้กับคำนามได้มากกว่า 1 ประเภท อรรถลักษณะของคำลักษณนามที่ใช้กับสิ่งมีชีวิตและสิ่งที่เปรียบเหมือนสิ่งมีชีวิต จำนวนออกเป็น 4 ประเภท ได้แก่ อรรถลักษณะของคำลักษณนามที่ใช้กับสิ่งมีชีวิตประเภทมนุษย์ ร่วมกับสิ่งไม่มีชีวิตประเภทสิ่งของ อรรถลักษณะของคำลักษณนามที่ใช้กับสิ่งมีชีวิตประเภทมนุษย์ ร่วมกับสิ่งมีชีวิตประเภทสัตว์ อรรถลักษณะของคำลักษณนามที่ใช้กับสิ่งมีชีวิตประเภทมนุษย์ และอมมนุษย์ ร่วมกับสิ่งมีชีวิตประเภทสัตว์ และ อรรถลักษณะของคำลักษณนามที่ใช้กับสิ่งมีชีวิตประเภทสัตว์ มนุษย์ และอมมนุษย์ ร่วมกับสิ่งไม่มีชีวิตประเภทสิ่งของ

3.3.3.1 อรรถลักษณะของคำลักษณนามที่ใช้กับมนุษย์ และสิ่งของ มีเพียง 1 คำ คือ vi 'พระองค์', 'องค์', 'ดวง'

ก. ปรากฏร่วมกับคำนามประเภทมนุษย์ ใช้กับเจ้านกษัตริย์เท่านั้น เช่น
๓๐๒ vi vua 'กษัตริย์ 1 พระองค์'

ข. ปรากฏร่วมกับคำนามประเภทสิ่งของ ใช้กับสิ่งของที่มีรูปทรงกลมและมีแสงสว่าง ในที่นี้หมายถึงดวงดาวเท่านั้น เช่น
๓๐๓ vi sao ' 1 ดวง'

คำลักษณนาม vi ที่ใช้กับคำนามประเภทมนุษย์ซึ่งหมายถึง vua 'กษัตริย์' นี้ เป็นการใช้เพื่อแสดงความเคารพยกย่องที่สูงกว่าคำลักษณนาม vi และ ๐๓๓ นอกจากนั้น ยังแสดงให้เห็นด้วยว่า กษัตริย์ที่ใช้กับคำลักษณนาม vi เป็นบุคคลที่มีความสำคัญในการปกครอง

ประเทศ เช่น Một ví vua ch&am lo viéc núc. 'พระมหากษัตริย์พระองค์หนึ่งที่ทรง
สนพระทัยในกิจการของบ้านเมือง'

จากการวิเคราะห์อรรถลักษณะของคำลักษณนาม ví จะเห็นได้ว่าอรรถลักษณะ
ที่เด่นที่สุดของคำลักษณนาม ví ที่ใช้กับสิ่งของ คือ [+ เปรียบมนุษย์ (สูงส่ง)] เป็นอรรถลักษณะ
ที่แสดงลักษณะร่วมกับอรรถลักษณะ [+ มีชีวิต] ของคำลักษณนาม ví ที่ใช้กับมนุษย์เนื่องจากมี
ลักษณะเด่นร่วมกันบางประการ คือ สิ่งของซึ่งหมายถึงดวงดาว ถูกเปรียบเทียบว่าเป็นสิ่งที่สูงส่ง
และนำเอาการพ้องอย่างเหมือนกับมนุษย์ซึ่งหมายถึงกษัตริย์ ดังนั้นจึงใช้คำลักษณนามร่วมกัน นอกจากนั้น
ยังมีอรรถลักษณะเด่นรองอื่น ๆ ที่แสดงให้เห็นความเหมือนและความแตกต่าง เมื่อนำคำลักษณนาม
ví ไปใช้ ดังนี้

1. อรรถลักษณะที่แสดงเพศ มี 1 อรรถลักษณะ คือ
[+ ชาย] คำลักษณนาม ví ที่ใช้กับมนุษย์ จะใช้กับเพศ
ชายเท่านั้น
2. อรรถลักษณะที่แสดงวัย มี 1 อรรถลักษณะ คือ
[+ ผู้ใหญ่] คำลักษณนาม ví ที่ใช้กับมนุษย์ จะใช้กับวัย
ผู้ใหญ่หรือวัยกลางคนเท่านั้น
3. อรรถลักษณะที่แสดงสถานภาพทางสังคม มี 1 อรรถลักษณะ คือ
[+ นับถือ (มาก)] คำลักษณนาม ví ที่ใช้กับมนุษย์จะให้
ความเคารพนับถือมากที่สุด และมีสถานภาพทางสังคมสูงที่สุด
4. อรรถลักษณะที่แสดงความรู้สึก มี 1 อรรถลักษณะ คือ
[+ สุขภาพ] คำลักษณนาม ví ที่ใช้กับมนุษย์ใช้เป็นคำ
สุขภาพหรือคำราชาศัพท์ที่ใช้เฉพาะกษัตริย์เท่านั้น

5. อรรถลักษณะที่แสดงขนาด มี 1 อรรถลักษณะ คือ

[- ใหญ่ (เล็ก)] คำลักษณนาม vi ที่ใช้กับสิ่งของจะใช้

กับสิ่งของที่มีขนาดเล็กเท่านั้น

6. อรรถลักษณะที่แสดงลักษณะพิเศษ มี 2 อรรถลักษณะ คือ

[+ มีแสงสว่าง] คำลักษณนาม vi ที่ใช้กับสิ่งของมีลักษณะ

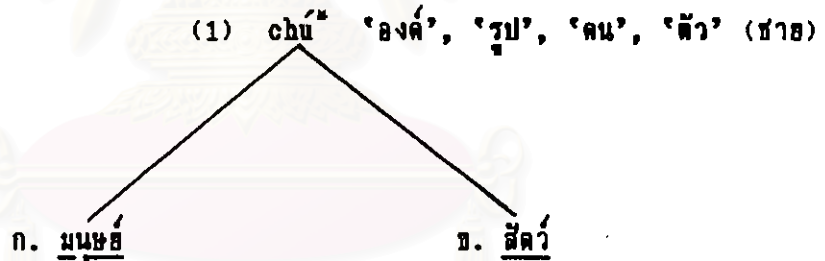
พิเศษ คือ เป็นสิ่งที่มีแสงสว่างในตัวเอง

[+ เคลื่อนที่] คำลักษณนาม vi ที่ใช้กับสิ่งของมีลักษณะ

พิเศษ คือ เป็นสิ่งที่สามารถเคลื่อนที่ได้

3.3.3.2 อรรถลักษณะของคำลักษณนามที่ใช้กับมนุษย์และสัตว์ มีเพียง 1 คำ

คือ chũ 'องค์', 'รูป', 'นาบ', 'คน', 'ตัว'

+ มีชีวิต	+ เปรียบมนุษย์
+ ชาย	(การกระทำ)
+ ใหญ่	- ใหญ่
+ สนิทสนม	+ นับถือ

*ความหมายตามรูปคำหมายถึงคนที่อาวุโสกว่าหน่อย ซึ่งหมายถึงอา เมื่อใช้เป็นคำลักษณนามจะใช้เรียกคนที่อาวุโสกว่า เสมือนหนึ่งเรียกแทนลูกคน

ก. ปรากฏร่วมกับคำนามประเภทมนุษย์ ใช้กับเด็กด้วยความรักและใกล้ชิด รวมทั้งชาวหนุ่มอื่น ๆ เช่น ทหาร ตำรวจ เชนน้อย หรือชาวหนุ่มที่อายุยังน้อย ด้วยความสนิทสนมและเอ็นดู เช่น

một chú tiều	'เชนน้อย 1 องค์ (รูป)'
một chú công an	'คุณอาตำรวจ 1 คน'
hai chú bộ đội	'คุณอาทหาร 2 คน'
hai chú lái xe	'คุณอาขับรถ 2 คน'
ba chú bé	'ไอ้เด็กน้อย 3 คน'

ข. ปรากฏร่วมกับคำนามประเภทสัตว์ ใช้กับสัตว์เล็ก ๆ นำเอ็นดู ตามจินตนาการว่าเป็นสิ่งมีชีวิตเหมือนกับมนุษย์ หรือด้วยความขบขัน เช่น

một chú chuột	'เจ้าหนู 1 ตัว'
một chú dế mèn	'เจ้ากิ้งก่า 1 ตัว'
hai chú thỏ	'เจ้ากระต่าย 2 ตัว'

ในกรณีที่ chú ใช้กับสัตว์นี้ มักจะเป็นการจินตนาการว่าสัตว์สามารถแสดงการกระทำได้เหมือนมนุษย์ เช่น

Chú chuột đi chợ hàng xa... 'เจ้าหนูไปตลาดที่
อยู่ไกล...'

การใช้คำลักษณนาม chú กับสัตว์ แตกต่างจากคำลักษณนาม con ที่ใช้กับสัตว์ ดังนี้

*ผู้บอกภาษาอธิบายว่า คนเวียดนามไม่ให้ความเคารพเชนน้อย เนื่องจากเชนน้อยมีอายุน้อยคราวลูกคราวหลาน

1) chử ใช้กับสัตว์ที่มีขนาดเล็กเท่านั้น แต่ con ใช้กับสัตว์
ได้ทั้งขนาดเล็กและขนาดใหญ่

2) สัตว์ที่ใช้กับคำลักษณนาม chử เป็นการใช้ในลักษณะที่
เปรียบเทียบว่าเหมือนมนุษย์ ในขณะที่สัตว์ที่ใช้กับคำลักษณนาม con ไม่ได้เปรียบเทียบว่า
เหมือนมนุษย์ แต่ con เป็นคำลักษณนามเฉพาะที่ใช้กับสัตว์เหมือน "ตัว" ในภาษาไทย

3) การใช้คำลักษณนาม chử กับสัตว์ จะแสดงอารมณ์ความรู้สึก
ที่มีต่อสัตว์นั้นด้วย ในขณะที่ con ไม่มีลักษณะดังกล่าว เช่น

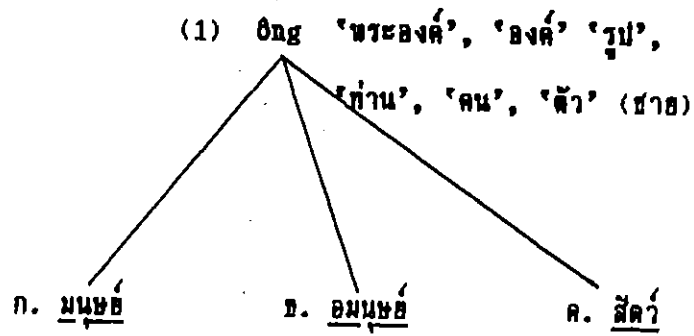
Con mèo trèo cây cau. 'แมวปีนต้นต้นหมาก'
(ไม่แสดงความรู้สึก)

Hỏi thăm chú chuột đi đâu vắng nhà.
'ไปเฝ้าหม่าเจ้าหนู แต่เจ้าหนูมันไม่อยู่บ้าน'
(แสดงความรู้สึกว่าน่าเอ็นดู)

จากการวิเคราะห์อรรถลักษณะของคำลักษณนาม chử จะเห็น
ได้ว่า อรรถลักษณะที่เด่นที่สุดของคำลักษณนาม chử ที่ใช้กับสัตว์ คือ [+ เปรียบมนุษย์ (การ
กระทำ)] เป็นอรรถลักษณะที่แสดงลักษณะร่วมกับอรรถลักษณะ [+ มีชีวิต] ของคำลักษณนาม
chử ที่ใช้กับมนุษย์ เนื่องจากมีลักษณะเด่นร่วมกันบางประการ คือ สัตว์ที่ใช้กับคำลักษณนาม
chử ถูกเปรียบเทียบว่าสามารถแสดงการกระทำได้เหมือนมนุษย์ ดังนั้นจึงเปรียบเทียบว่า
สัตว์ดังกล่าวมีลักษณะเหมือนมนุษย์ นอกจากนั้น ยังมีอรรถลักษณะเด่นรองอื่น ๆ ที่แสดงให้เห็น
ความเหมือนและความแตกต่าง เมื่อนำคำลักษณนาม chử ไปใช้ ดังนี้

1. อรรถลักษณะที่แสดงเพศ มี 1 อรรถลักษณะ คือ
[+ ชาย] คำลักษณนาม chn ที่ใช้กับมนุษย์ จะใช้กับ
เพศชายเท่านั้น
2. อรรถลักษณะที่แสดงวัย มี 1 อรรถลักษณะ คือ
[+ ผู้ใหญ่] คำลักษณนาม chn ที่ใช้กับมนุษย์ สามารถ
ใช้ได้ทั้งวัยผู้ใหญ่ (อายุยังไม่มากนัก) และวัยเด็ก
3. อรรถลักษณะที่แสดงสถานภาพทางสังคม มี 1 อรรถลักษณะ
คือ
[+ นับถือ] คำลักษณนาม chn ที่ใช้กับสัตว์แสดงให้
เห็นว่าอาจจะให้ความนับถือสัตว์ หรือไม่ให้ความนับถือก็ได้
4. อรรถลักษณะที่แสดงความสัมพันธ์ มี 1 อรรถลักษณะ คือ
[+ สนิทสนม] คำลักษณนาม chn ที่ใช้กับมนุษย์ แสดง
ให้เห็นว่าใช้กับบุคคลเพื่อแสดงความสนิทสนม
5. อรรถลักษณะที่แสดงขนาด มี 1 อรรถลักษณะ คือ
[- ใหญ่] คำลักษณนาม chn ที่ใช้กับสัตว์ จะใช้กับ
สัตว์ที่มีขนาดเล็กเท่านั้น

3.3.3.3 อรรถลักษณะของคำลักษณนามที่ใช้กับมนุษย์ อมนุษย์ และสัตว์
มีเพียง 1 คำ คือ 0ng ‘พระองค์’, ‘องค์’, ‘รูป’, ‘ท่าน’, ‘คน’, ‘ตัว’

+ <u>มีชีวิต</u>	+ <u>มีชีวิต</u>	+ <u>เปรียบมนุษย์</u>
+ ชาย	+ ชาย	<u>และอมมนุษย์</u>
+ ผู้ใหญ่	+ ผู้ใหญ่	(ถกฮ่อง)
+ มีความสามารถ	+ นับถือ	+ <u>ใหญ่</u>
+ <u>นับถือ</u>	+ สุขภาพ	+ <u>นับถือ</u>
		+ <u>น่าเกรงขาม</u>

ก. ปรากฏร่วมกับคำนามประเภทมนุษย์ ใช้กับผู้ชราอายุมาก (อายุระหว่าง 40 - 60 ปี หรือ 60 ปีขึ้นไป) ที่เป็นกษัตริย์ นักบวช หรือบุคคลทั่วไป มีความหมายกลาง ๆ ไม่นับถือนัก แต่ก็ไม่ได้ดูถูก ไม่สนิทสนม แต่ก็ไม่ถือว่าห่างเหิน กล่าวคือ ใช้ตั้งแต่คนชั้นสูง คือ กษัตริย์ลงมาถึงคนชั้นต่ำ คือ ขอกาน (แต่ไม่ใช้กับคนไม่ดี เช่น ฆโมอ เป็นต้น)

๓๐๖ Ông vua* 'กษัตริย์ 1 พระองค์ (องค์)'

*vua 'กษัตริย์' ใช้คำลักษณนาม Ông และ vị ส่วน hoàng đế 'พระจักรพรรดิ' ใช้คำลักษณนาม vị เนื่องจาก hoàng đế เป็นกษัตริย์ของประเทศใหญ่ เช่น จีน จึงมักไม่ใช้กับ Ông แต่ใช้กับ vị เพื่อแสดงตำแหน่งของจักรพรรดิ

nhứt ông hoàng*	'เจ้าชาย 1 พระองค์ (องค์)'
hai ông su	'พระสงฆ์ (นักบวช) 2 รูป (องค์)'
hai ông thầy tu	'พระสงฆ์ 2 รูป'
ba ông chủ tịch nước	'ประธานาธิบดี 3 ท่าน'
ba ông thủ tướng	'นายกรัฐมนตรี 3 ท่าน'
bốn ông thầy thuốc	'หมอ 4 คน'
bốn ông thầy chùa	'โธม / ผู้ดูแลวัด (ไม่ใช่ พระ) 4 คน'
năm ông thầy bói	'หมอดู 5 คน'
năm ông nội	'คุณปู่ / ตา 5 ท่าน'
sáu ông thầy giáo	'อาจารย์ 6 ท่าน'
sáu ông thầy đồ	'อาจารย์สอนภาษาจีน / จีนส 6 ท่าน'
bảy ông thầy cãi**	'ทนายความ 7 คน'
bảy ông ăn mày***	'ขอทาน 7 คน'

ข. ปรากฏร่วมกับคำนามประเภทมนุษย์ ใช้กับเพศผู้ชาย
(อาจรุ่นราวคราวเดียวกับคำนามประเภทมนุษย์) เช่น

nhứt ông [tiên 'เทวดา 1'
trời

*hoàng มาจากคำว่า hoàng tử / hoàng thân : 'เจ้าชาย', 'สมเด็จพระ',
'หม่อมเจ้า', 'หม่อมราชวงศ์', 'หม่อมหลวง' เมื่อใช้กับคำลักษณะนาม ông นิยมเรียกสั้น ๆ
ว่า "ông hoàng"

** เป็นคำที่ใช้ในสมัยก่อน ในปัจจุบันจะใช้คำว่า luật sư 'ทนายความ'

*** ông ใช้กับขอทานได้ แต่ไม่ใช้กับขอทานหรือคนไม่ดี เช่น ไม่พูดว่า *ông kẻ cắp
'หัวขโมย' *ông kẻ cướp 'โจรจับปล้น' *ông lừa đảo 'คนหลอกลวง'

một ông thiên lồi 'พระอัสนีบาด, รามสูรย์'

ค. ปรากฏร่วมกับคำนามประเภทสัตว์ ใช้กับสัตว์พิเศษบางชนิด

ที่ถูกต้องอย่างบุช่าว่ามีความสามารถเหมือนพระเจ้า เทพเจ้า และมนุษย์ เช่น

một ông hổ 'เสือ 1 ตัว'

một ông voi 'ช้าง 1 ตัว'

hai ông cá voi 'ปลาวาฬ 2 ตัว'

ถ้าใช้ในเชิงเปรียบเทียบ ภาษาเวียดนามสามารถนำคำลักษณนาม "ông" ที่ใช้กับกษัตริย์ พระสงฆ์ และบุคคลที่มีสถานภาพทางสังคมสูงมาใช้กับสัตว์พิเศษบางชนิด เช่น เสือ ปลาวาฬ และช้าง แต่การใช้ในลักษณะนี้จะพบในสุภาษิต คำพังเพย คติพจน์ และวรรณคดีที่เกี่ยวกับขนบธรรมเนียมประเพณีและความเชื่อของชาวบ้าน เพื่อแสดงความยกย่องหรือบูชาสัตว์ดังกล่าวว่าเป็นเหมือนพระเจ้า เทวดา หรือมนุษย์ที่มีความสามารถ (Adams, 1989: 89 และ 92 อ้างถึงใน Jaturongkachoke, 1995: 21) การนำคำลักษณนามไปเปรียบเทียบในลักษณะดังกล่าวนี้ ผู้วิจัยเห็นว่าเป็นลักษณะการเปรียบเทียบแบบบุคลาธิษฐาน (personnification)

จากการวิเคราะห์อรรถลักษณะของคำลักษณนาม ông ที่ใช้กับมนุษย์และสัตว์ จะเห็นได้ว่า อรรถลักษณะ [+ มีชีวิต] ของคำลักษณนาม ông ที่ใช้กับมนุษย์ เป็นอรรถลักษณะที่แสดงลักษณะร่วมกับอรรถลักษณะ [+ มีชีวิต] ของคำลักษณนาม ông ที่ใช้กับมนุษย์ เนื่องจากมีลักษณะเด่นหรือลักษณะร่วมกันบางประการ คือ มนุษย์ ซึ่งหมายถึง เทวดา มีลักษณะที่คล้ายกับมนุษย์ คือ มีรูปร่างของร่างกาย ได้แก่ มีศีรษะ, ลำตัว, แขน และขา เหมือนมนุษย์ ดังนั้นจึงถือว่า มนุษย์กลุ่มดังกล่าวเป็นสิ่งมีชีวิตเหมือนมนุษย์. นอกจากนี้ยังถือว่ามนุษย์ดังกล่าวเป็นสิ่งศักดิ์สิทธิ์ จึงใช้คำลักษณนาม ông เหมือนกษัตริย์ ดังจะเห็นได้ว่าคำนามทั้งสองประเภท (คำนามประเภทมนุษย์หมายถึงเฉพาะกษัตริย์) มีอรรถลักษณะ [+ นับถือ] ซึ่งเป็นอรรถลักษณะที่แสดงความเคารพนับถือร่วมกัน ส่วนอรรถลักษณะ [+ เปรียบมนุษย์และมนุษย์ (ยกย่อง)] ของคำลักษณนาม ông ที่ใช้กับสัตว์ เป็นอรรถลักษณะ

ที่แสดงลักษณะร่วมกับอรรถลักษณะ [+ มีชีวิต] ของคำลักษณนาม ๐ภง ที่ใช้กับมนุษย์และ
 อมนุษย์ เนื่องจากเปรียบเทียบว่า เป็นสัตว์ที่ได้รับการเคารพยกย่องว่ามีความสามารถเหมือน
 มนุษย์ในกลุ่มกษัตริย์ และอมนุษย์กลุ่มเทวดา

อรรถลักษณะเด่นอื่น ๆ ของคำลักษณนาม ๐ภง ที่แสดงให้เห็น
 ความเหมือนและความแตกต่างในการนำคำลักษณนาม ๐ภง ไปใช้ ดังนี้

1. อรรถลักษณะที่แสดงเพศ มี 1 อรรถลักษณะ คือ
 [+ ชาย] คำลักษณนาม ๐ภง ที่ใช้กับมนุษย์และ
 อมนุษย์จะใช้กับเพศชายเท่านั้น
2. อรรถลักษณะที่แสดงวัย มี 1 อรรถลักษณะ คือ
 [+ ผู้ใหญ่] คำลักษณนาม ๐ภง ที่ใช้กับมนุษย์และ
 อมนุษย์จะใช้เฉพาะวัยผู้ใหญ่เท่านั้น
3. อรรถลักษณะที่แสดงสถานภาพทางสังคม มีดังนี้
 [+ นับถือ] คำลักษณนาม ๐ภง ที่ใช้กับมนุษย์และสัตว์
 แสดงให้เห็นสถานภาพทางสังคมของมนุษย์และสัตว์ว่า มีสถานภาพทางสังคมสูง และได้รับการ
 ยกย่องในสังคม
 [+ นับถือ] คำลักษณนาม ๐ภง ที่ใช้กับมนุษย์แสดงให้เห็น
 เห็นสถานภาพทางสังคมของมนุษย์ว่า อาจจะใช้กับบุคคลที่มีสถานภาพทางสังคมสูง หรือใช้กับ
 บุคคลที่มีสถานภาพทางสังคมต่ำก็ได้
4. อรรถลักษณะที่แสดงความสุภาพ มีดังนี้
 [+ สุภาพ] คำลักษณนาม ๐ภง ที่ใช้กับอมนุษย์จะใช้
 เป็นคำราชาศัพท์เท่านั้น

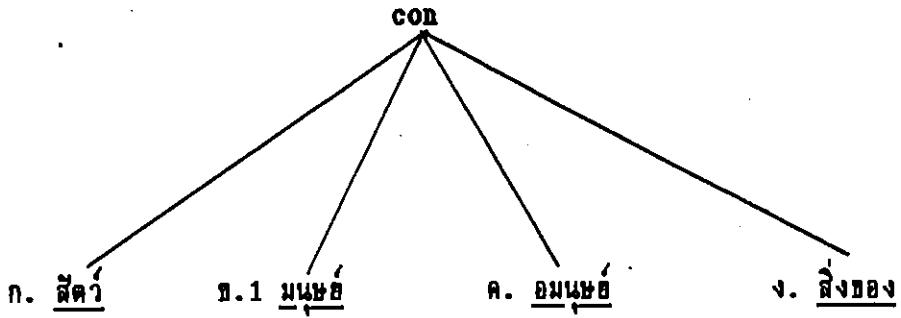
5. อรรถลักษณะที่แสดงความน่าเกรงขาม มี 1 อรรถลักษณะ คือ
 [+ น่าเกรงขาม] คำลักษณนาม *oŋg* ที่ใช้กับสัตว์
 เป็นคำที่ใช้กับสัตว์ที่น่าเกรงขาม เนื่องจากเปรียบเทียบกับมนุษย์ และอนุมานว่า เป็นที่น่า
 เกรงขาม น่านับถือบูชาเหมือนกษัตริย์และเทพหรือเทวดา

6. อรรถลักษณะที่แสดงขนาด มี 1 อรรถลักษณะ คือ
 [+ ใหญ่] คำลักษณนาม *oŋg* ที่ใช้กับสัตว์อาจจะใช้
 กับสัตว์ที่มีขนาดเล็กหรือขนาดใหญ่* ก็ได้

3.3.3.2 อรรถลักษณะของคำลักษณนามที่ใช้กับมนุษย์, อนุมาน, สัตว์ และ
 สิ่งของ มีเพียง 1 คำ คือ *con* 'คน', 'ตัว', 'คน', 'ดวง', 'เล่ม', 'ฝา', 'ใบ',
 'คัน'

สถาบันวิทยบริการ
 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

* สัตว์ที่มีขนาดใหญ่บางชนิดก็ไม่ใช้คำลักษณนาม *oŋg* เนื่องจากไม่มีความน่าเกรงขาม
 เช่น ไคโนเสาร์ จะไม่พูดว่า **oŋg khúng long* แต่จะพูดว่า *con khúng long*

- + มีชีวิต
- + ใหญ่
- นับถือ

- + เปรียบสัตว์โลก
- + ชาย
- + ผู้ใหญ่

- + เปรียบสัตว์โลก
- + ชาย
- + ผู้ใหญ่
- + นับถือ

- + เปรียบสัตว์
(การกระทำ)
- + หัว
- + ฮาว
- + ใหญ่
- + เครื่องมือ
- + เคลื่อนที่
- + เส้นทาง

ข.2 มนุษย์
ผู้หญิง (เชิงคุณก)

- + เปรียบสัตว์โลก
- ชาย
- + ผู้ใหญ่
- นับถือ
- คนดี

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ก. ปรากฏร่วมกับคำนามประเภทสัตว์ ใช้กับสัตว์ทุกชนิด

ยกเว้นช้าง เช่น

một con thỏ 'กระต่าย 1 ตัว'

một con chó 'สุนัข 1 ตัว'

hai con mèo 'แมว 2 ตัว'

hai con chim vet 'นกแก้ว 2 ตัว'

ข.1 ปรากฏร่วมกับคำนามประเภทมนุษย์ ใช้กับมนุษย์ที่ตรงกับนิยามว่ามีวิธาะ สามารถหายใจ เคลื่อนไหวได้ กินอาหารได้ ขับถ่ายได้ เจริญเติบโตได้ สืบพันธุ์ได้ เป็นต้น สิ่งเหล่านี้แสดงให้เห็นถึงความเป็นมนุษย์ (human being) เน้นที่ความเป็นมนุษย์เท่านั้น ไม่ได้แบ่งเรื่องชนชั้นวรรณะและสถานภาพทางสังคม เช่น

một con người 'มนุษย์ 1 คน'

ข.2 ปรากฏร่วมกับคำนามประเภทมนุษย์ ใช้กับผู้หญิงเท่านั้นเพื่อ

แสดงการคุณ เช่น

một con y tá 'นั้งพยาบาล 1 คน'

một con ca sĩ 'นั้งนั้กร้อง 1 คน'

hai con phụ ân xin 'อึ้ / นั้งขอทาน 2 คน'

hai con diêm 'อึ้ตัว 2 คน'

ค. ปรากฏร่วมกับคำนามประเภทอมนุษย์ ใช้กับอักษั, ผี, ปีศาจ

และเปรต เช่น

một con quỷ 'ปีศาจ 1 ตัว (คน)'

một con yêu ma 'เปรต 1 ตัว (คน)'

hai con ma 'ผี 2 ตัว (คน)'

hai con người không lồ 'อักษั 2 ตัว (คน)'

ง. ปรากฏร่วมกับคำนามประเภทสิ่งของ ใช้กับสิ่งที่มีอยู่ตามธรรมชาติ (รวมอวัยวะบางส่วนของมนุษย์ด้วย) และสิ่งของที่มนุษย์สร้างขึ้น มีรูปทรงยาวหรือไม่ยาวก็ได้ เป็นคำที่ใช้เพื่อชี้หน่วยของสิ่งของที่มีลักษณะของการกระทำหรือรูปร่างเหมือนสัตว์ สกเว็น con dao^๑ เช่น

๑๐๓ con tim	'หัวใจ 1 ดวง'
๑๐๓ con dao	'มีด 1 เล่ม'
hai con mắt	'ดวงตา 2 ดวง'
hai con sông	'แม่น้ำ 2 สาย'
ba con suối	'ลำธาร 3 สาย'
ba con kênh	'คลอง 3 สาย'
bốn con đường	'ถนน 4 สาย'
bốn con tem	'แสตมป์ 4 ดวง'
năm con bài	'ไพ่ 5 ใบ'
năm con đũa	'ตราประทับ 5 ดวง'
sáu con dream	'รถมอเตอร์ไซด์สี่ล้อสองล้อ 6 คัน'

คำลักษณนามที่ใช้กับคำนามประเภทมนุษย์, อมนุษย์, สัตว์ และสิ่งของในภาษาเวียดนาม มีเพียง 1 คำ คือ con จากการวิเคราะห์หรือรดลักษณะของคำลักษณนามดังกล่าว จะเห็นได้ว่าอรรถลักษณะ [+ สัตว์ (การกระทำ)] ที่ใช้กับสิ่งของจำพวก มีด, แม่น้ำ, ลำธาร, คลอง, ถนน,แสตมป์, ไพ่, ตราประทับ และรถมอเตอร์ไซด์สี่ล้อสองล้อ

^๑ con dao 'มีด' con เป็นคำที่เขียนเสียงมาจากคำว่า cón ซึ่งเป็นภาษาถิ่นกลาง มีความหมายว่า "ต้นไม้" cón จึงมีความหมายเหมือน cây cón เป็นคำลักษณนามที่ใช้เรียกสิ่งของที่เป็นแท่งยาว หรือมีรูปทรงยาว เช่น cón mít = cây mít 'ต้นขนุน', cón roi = cây roi 'ไม้เรียว', cón sào = cây sào 'ราวตากผ้า' เป็นต้น

(ใช้ภาษาสแลงเท่านั้น) รวมทั้งอวัยวะบางส่วนของมนุษย์ เช่น หัวใจ และดวงตา เป็น อรรถลักษณะที่แสดงลักษณะร่วมกับอรรถลักษณะ [+ มีชีวิต] ที่ใช้กับ สัตว์ เพราะมีลักษณะเด่นร่วมกันบางประการ ซึ่งผู้บอกภาษาได้อธิบายว่า เนื่องจาก

"ดวงตา" และ "หัวใจ" เคลื่อนไหวได้เหมือนสัตว์

"แม่น้ำ", "ลำธาร" และ "คลอง" เคลื่อนไหว ลดเลี้ยวไปมา
เหมือนสัตว์

"ถนน" ทอดยาวลดเลี้ยวเหมือนสัตว์ ซึ่งคนเวียดนามจะใช้กริยา
chay 'วิ่ง' กับถนน เช่น Con đường chạy qua làng. 'ถนนวิ่งผ่านหมู่บ้าน' เปรียบ
เสมือนว่าถนนสามารถวิ่งได้เหมือนสัตว์

"ตราประทับ", "ไฟ" และ "แสตมป์" มีการเปรียบเทียบและมีที่
มาต่อเนื่องกัน คือ เดิมที่ตราประทับเป็นตัวอักษรจีน ซึ่งเวียดนามเรียกว่า con chữ โดยแปล
จากภาษาจีนอีกทีหนึ่ง ตราประทับจึงเรียกว่า con dấu แม้ทุกวันนี้จะเป็นสัญลักษณ์ที่ประกอบ
ด้วยรูปภาพ และตัวหนังสือแล้วก็ตาม ส่วนไฟพื้นเมืองของเวียดนามก็มีตัวอักษรจีนและรูปคน
รูปสัตว์ จึงเรียกว่า con bả มาจนทุกวันนี้ ส่วนแสตมป์นั้นหึ่งจะมีมาไม่กี่ร้อยปีเอง แต่
รูปสัญลักษณ์ไม่ต่างกับไฟหรือตราประทับ ดังนั้นจึงใช้คำลักษณนาม con เหมือนกันไปเลย

"รถมอเตอร์ไซด์" (ใช้เป็นภาษาสแลงเท่านั้น) เพราะสามารถ
เคลื่อนไหวได้เหมือนสัตว์ และถือว่าเป็นสัตว์นาหนะ

ส่วนการใช้คำลักษณนาม con กับมนุษย์และอมมนุษย์นั้น เกิดจาก
การเปรียบเทียบว่า มนุษย์และอมมนุษย์เป็นสัตว์โลก (สิ่งมีชีวิตในโลกถือว่าเป็นสัตว์โลกทั้งหมด)
ดังนั้นจึงใช้คำลักษณนาม con ร่วมกัน และถือว่าเป็นสัตว์ มนุษย์ และอมมนุษย์เป็นสัตว์โลกที่มี
ความเท่าเทียมกัน

นอกจากคำลักษณนาม con จะสามารถใช้กับคำนามประเภทมนุษย์
ในแง่ดีแล้ว ยังสามารถใช้กับมนุษย์ในแง่ไม่ดีได้ด้วย โดยเฉพาะการนำ con ไปใช้กับผู้หญิงที่
ประพฤติตัวไม่ดี เช่น โสเภณี (อีตัว) เป็นต้น การใช้ในกรณีดังกล่าวนี้ ผู้บอกภาษาอธิบายว่า
นิยมใช้กันมากในปัจจุบัน และจะใช้เฉพาะผู้หญิงเท่านั้น เพราะความหมายตามรูปคำ con
หมายถึง "ผู้หญิง" (ตรงข้ามกับคำลักษณนาม thàng ที่ใช้เฉพาะผู้ชายที่ประพฤติตัวไม่ดี
ซึ่งมีความหมายตามรูปคำว่า "ผู้ชาย") นอกจากนี้ ยังมีคำลักษณนาม con ที่ใช้กับผู้หญิงไม่
ดีเช่นกัน แต่มีความแตกต่างกันคือ ถ้าใช้ con แล้ว จะแสดงความดูถูกดูหมิ่นมากกว่าใช้ con
อย่างไรก็ตาม ยังมีข้อควรระวังว่า ถ้าใช้ con กับเด็กผู้หญิงซึ่งพบว่า มีเพียง 1 คำ คือ bé
'เด็ก' เมื่อพูดว่า con bé 'นิงหนู 1 คน' จะแสดงความน่ารักน่าเอ็นดู ไม่ได้แสดง
การดูถูก ในขณะที่ con จะไม่นำมาใช้กับเด็ก con ใช้กับผู้หญิงไม่ดีที่อายุมากกว่า 40 ปี ส่วน
con ใช้กับผู้หญิงไม่ดี ที่ยังสาวอยู่หรือชราแล้วก็ได้

อย่างไรก็ตามยังมีอรรถลักษณะเด่นรองที่แสดงให้เห็นความเหมือน
และความแตกต่างบางอย่างที่นอกเหนือจากลักษณะเด่นที่มีร่วมกัน เป็นลักษณะที่แตกต่างเมื่อนำ
คำลักษณนาม "con" ไปใช้กับคำนามทั้ง 4 ประเภท ดังนี้

1. อรรถลักษณะที่แสดงเพศ มี 1 อรรถลักษณะ คือ

[- ชาย] คำลักษณนาม con 'คน' ที่ใช้กับมนุษย์
(ผู้หญิงไม่ดี) จะใช้เฉพาะเพศหญิงเท่านั้น

[+ ชาย] คำลักษณนาม con 'คน', 'ตน', 'ตัว'
ที่ใช้กับมนุษย์ทั่วไปและมนุษย์ใช้ได้ทั้งเพศชายและเพศหญิง

2. อรรถลักษณะที่แสดงวัย มี 1 อรรถลักษณะ คือ

[+ ผู้ใหญ่] คำลักษณนาม con 'คน', 'ตน', 'ตัว'
ที่ใช้กับมนุษย์ทั่วไปและมนุษย์ใช้ได้ทั้งวัยเด็ก, วัยแรกรุ่น, วัยรุ่น, วัยผู้ใหญ่ และวัยชรา ส่วน
คำลักษณนาม con 'คน' ที่ใช้กับมนุษย์ (ผู้หญิงไม่ดี) ที่ยังสาวอยู่หรือชราแล้วก็ได้

3. อรรถลักษณะที่แสดงสถานภาพทางสังคม มีดังนี้

[- นับถือ] ใช้กับคำลักษณนาม con 'ตัว', 'คน' ที่ใช้กับสัตว์และมนุษย์ (ผู้หญิงไม่ดี) เพื่อแสดงว่าสัตว์มีสถานภาพทางสังคมที่ต่ำกว่ามนุษย์ และผู้หญิงไม่ดี มีสถานภาพทางสังคมที่ต่ำมากและบุคคลในสังคมไม่ให้ความเคารพนับถือ

4. อรรถลักษณะที่แสดงความประพฤติ มี 1 อรรถลักษณะ คือ

[- คนดี] ใช้เฉพาะคำลักษณนาม con 'คน' ที่ใช้กับมนุษย์ (ผู้หญิงไม่ดี) เท่านั้น เพื่อแสดงว่าผู้หญิงคนนั้นเป็นบุคคลที่มีความประพฤติไม่ดี

5. อรรถลักษณะที่แสดงขนาด มี 1 อรรถลักษณะ คือ

[+ ใหญ่] คำลักษณนาม con 'ตัว', 'เล่ม', 'สาธ', 'ดวง', 'ใบ', 'คัน' ที่ใช้กับสัตว์และสิ่งของ ใช้ได้ทั้งสัตว์หรือสิ่งของที่มีทั้งขนาดเล็กและขนาดใหญ่

6. อรรถลักษณะที่แสดงลักษณะตามธรรมชาติ มี 1 อรรถลักษณะ

[+ หัว] ใช้เฉพาะคำลักษณนาม con 'สาธ' ที่ใช้กับสิ่งของจำพวก ถนน, แม่น้ำ, ลำธาร และคลอง เท่านั้น เพื่อแสดงว่าสิ่งของดังกล่าวอาจจะอยู่ต้นทาง (ต้นสาธ) หรือปลายทางก็ได้ในขณะที่กล่าวถึง

7. อรรถลักษณะที่แสดงรูปทรง มี 1 อรรถลักษณะ คือ

[+ ฮาว] ใช้เฉพาะคำลักษณนาม con 'เล่ม', 'สาธ' ที่ใช้กับสิ่งของจำพวก มีด, ถนน, แม่น้ำ, ลำธาร และคลอง เท่านั้น เพื่อแสดงว่าสิ่งของดังกล่าวอาจจะมีทั้งรูปทรงยาวหรือสั้นก็ได้

8. อรรถลักษณะที่แสดงหน้าที่ทางวัฒนธรรม มี 1 อรรถลักษณะ คือ
 [+ เครื่องมือ] ใช้เฉพาะคำลักษณนาม con 'เล่ม',
 'สาธ', 'ดวง', 'ใบ', 'คัน' ที่ใช้กับสิ่งของเท่านั้น เพื่อแสดงว่าสิ่งของที่ใช้กับคำลักษณนาม
 ดังกล่าวอาจใช้เป็นเครื่องมือหรือไม่ใช่เครื่องมือก็ได้

9. อรรถลักษณะที่แสดงลักษณะพิเศษ มี 1 อรรถลักษณะ คือ
 [+ เคลื่อนที่] ใช้เฉพาะคำลักษณนาม con 'เล่ม',
 'สาธ', 'ดวง', 'ใบ', 'คัน' ที่ใช้กับสิ่งของเท่านั้น เพื่อแสดงว่าสิ่งของที่ใช้กับคำลักษณนาม
 ดังกล่าวอาจจะเป็นสิ่งที่เคลื่อนที่ได้หรือเคลื่อนที่ไม่ได้ก็ได้

[+ เส้นทาง] ใช้เฉพาะคำลักษณนาม con 'เล่ม',
 'สาธ', 'ดวง', 'ใบ', 'คัน' ที่ใช้กับสิ่งของเท่านั้น เพื่อแสดงว่าสิ่งของที่ใช้กับคำลักษณนาม
 ดังกล่าวอาจเป็นเส้นทาง (ทางน้ำและทางบก) ที่มนุษย์ใช้ในการเดินทางหรืออาจจะไม่ใช่เส้นทาง
 ก็ได้

จะเห็นได้ว่าคำลักษณนาม con เป็นคำลักษณนามเพียงคำเดียว
 ในภาษาเวียดนามที่ใช้กับคำนามได้หลายประเภท และใช้ได้มากที่สุดถ้าเทียบกับคำลักษณนาม
 คำอื่น ๆ กล่าวคือ คำลักษณนาม con สามารถใช้กับคำนามได้ทั้งคำนามที่เป็นสิ่งมีชีวิต ได้แก่
 มนุษย์ (ทั้งในแง่คิดและแง่ไม่คิด) อมนุษย์ และสัตว์ และคำนามที่เป็นสิ่งไม่มีชีวิต คือ สิ่งของ
 เป็นต้น

3.3.4 อรรถลักษณะของคำลักษณนามที่ใช้กับสิ่งไม่มีชีวิตและสิ่งที่เปรียบเหมือนสิ่ง
 ไม่มีชีวิต คำลักษณนามที่ใช้กับสิ่งไม่มีชีวิต และสิ่งที่เปรียบเหมือนสิ่งไม่มีชีวิต ในที่นี้หมายถึง
 คำลักษณนามที่ใช้กับสิ่งไม่มีชีวิตประเภทนี้ร่วมกับสิ่งมีชีวิต หรือสิ่งมีชีวิตที่ถูกนำไปเปรียบกับ
 ลักษณะบางอย่างว่าเหมือนพืช เนื่องจากมีลักษณะร่วมบางประการที่เหมือนกัน สิ่งที่เปรียบ
 เหมือนสิ่งไม่มีชีวิต ผู้วิจัยจำแนกออกเป็น 2 กลุ่ม คือ

ก. สิ่ง que เปรียบกับรูปร่างของสิ่งไม่มีชีวิต หมายถึง สิ่งไม่มีชีวิตประเภท
 สิ่งของถูกนำไปเปรียบเทียบกับรูปร่างของพืช โดยเฉพาะส่วนประกอบหลักที่สำคัญของพืช ได้แก่
 ลำต้น, ใบ, ดอก, ผล (รวมเมล็ด) และยอด

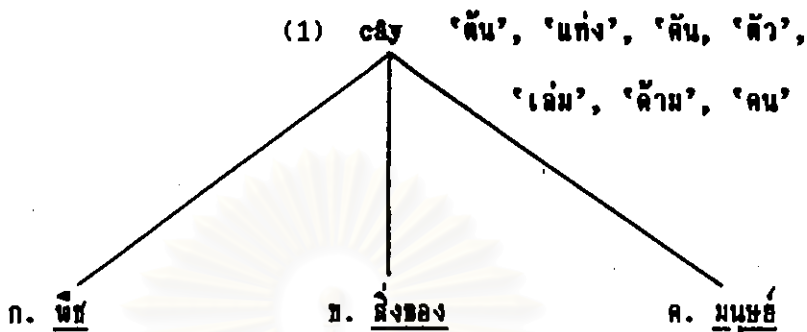
ข. สิ่ง que เปรียบกับความโดดเด่นของสิ่งไม่มีชีวิต หมายถึง สิ่งมีชีวิตประเภท
 มนุษย์ที่ถูกนำไปเปรียบเทียบกับความโดดเด่นของพืช กล่าวคือ เปรียบความโดดเด่นระหว่างสิ่ง
 que เป็นหลักกับสิ่งที่ถูกนำไปเปรียบเทียบ เช่น คำลักษณะนาม "cay" สามารถใช้กับคำนามประเภทพืช,
 สิ่งของ, และมนุษย์ สิ่ง que เป็นหลักคือพืช และสิ่ง que ถูกนำไปเปรียบเทียบ คือ มนุษย์ โดยการเปรียบเทียบ
 ในเรื่องความโดดเด่นที่ทั้งสองสิ่งมีร่วมกัน

คำลักษณะนามประเภทนี้ ใช้กับคำนามได้มากกว่า 1 ประเภท อรรถลักษณะ
 ของคำลักษณะนามที่ใช้กับสิ่งไม่มีชีวิต และสิ่ง que เปรียบเหมือนสิ่งไม่มีชีวิต จำแนกออกเป็น 2 ประเภท
 ได้แก่

สถาบันวิทยบริการ
 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

3.3.4.1 อรรถลักษณะของคำลักษณนามที่ใช้กับพืช, สิ่งของ, และมนุษย์ มีเพียง

1 คำ คือ cây

<ul style="list-style-type: none"> + <u>สาว</u> - <u>หัว</u> + <u>ฮึดฮุด</u> + <u>ใหญ่</u> + <u>ทำอาหาร</u> 	<ul style="list-style-type: none"> + <u>เปรียบพืช</u> (รูปทรง) - <u>หัว</u> + <u>ฮึดฮุด</u> + <u>ใหญ่</u> 	<ul style="list-style-type: none"> + <u>เปรียบพืช</u> (ความโดดเด่น) + <u>มีชีวิต</u> + <u>ชาย</u> + <u>ผู้ใหญ่</u> + <u>นับถือ</u> + <u>มีความสามารถ</u>
--	---	--

- ก. ปรากฏร่วมกับคำนามประเภทพืช ใช้กับต้นไม้ทุกชนิด เช่น
- một cây hồng 'ต้นกุหลาบ / ต้นพลับ / ต้นตะโก 1 ต้น'
 - một cây xà lách 'ต้นผักกาดหอม 1 ต้น'
 - hai cây dừa 'ต้นมะพร้าว 2 ต้น'
 - hai cây ổi 'ต้นฝรั่ง 2 ต้น'

ข. ปรากฏร่วมกับคำนามประเภทสิ่งของ ใช้กับสิ่งของที่มีลักษณะเป็นแท่งตรง หรือมีลำต้นคล้ายพีช มีรูปทรงยาว เช่น

một cây cột 'เสา 1 ต้น'

một cây đá 'น้ำแข็งแท่งใหญ่ 1 ต้น'

hai cây sắt 'เหล็ก 2 แท่ง'

hai cây vĩ cầm 'ซอ 2 ต้น'

ba cây đàn tam thập lục 'ขิม 3 ตัว'

ba cây đàn ghita 'กีตาร์ 3 ตัว'

bốn cây giáo 'หอก / ทวน 4 เล่ม'

bốn cây nến 'เทียน 4 เล่ม'

năm cây bút chì 'ดินสอ 5 แท่ง'

năm cây bút mực 'ปากกาหมึกซึม 5 ลำ'

ค. ปรากฏร่วมกับคำนามประเภทมนุษย์ ใช้กับบุคคลที่มีความสามารถโดยเฉพาะในด้านการแสดง (วงการบันเทิง) และการกีฬา เช่น

một cây văn nghệ 'ศิลปินเดี่ยว 1 คน'

một cây bóng bàn 'นัก (จอม) เล่นเทเบิลเทนนิส
เดี่ยว 1 คน'

hai cây bóng đá 'นัก (จอม) เล่นฟุตบอลเดี่ยว
2 คน'

คำลักษณนามที่ใช้กับพีช, สิ่งของ และมนุษย์ ในภาษาเวียดนามมี

ทั้งหมด 1 คำ คือ cây

จากตัวอย่างข้างต้นจะเห็นได้ว่า คอลัมน์ ข ถูกเปรียบเทียบกับคอลัมน์ ก
สิ่งของ (คอลัมน์ ข) ซึ่งเป็นสิ่งไม่มีชีวิต ถูกเปรียบว่าเหมือนพีช (คอลัมน์ ก) โดยเปรียบเทียบ
ในเรื่องรูปทรง ดังนั้นอัตราลักษณ [+ เปรียบพีช (รูปทรง)] ของคำลักษณนาม "cây" ที่

ใช้กับสิ่งของ จึงมีลักษณะเด่นร่วมกับอรรถลักษณะ [+ ฮาว] ของคำลักษณนาม "cay" ที่ใช้กับพืช ซึ่งแสดงให้เห็นว่าคำนามประเภทพืชและสิ่งของใช้คำลักษณนาม "cay" ร่วมกัน เนื่องจากมีรูปทรงยาวเหมือนกัน ส่วนคอฉิมน์ ค ถูกเปรียบกับคอฉิมน์ ก มนุษย์ในคอฉิมน์ ค ถูกนำไปเปรียบกับความโดดเด่นของพืช โดยเฉพาะพืชที่งอกก่อนหรือเกิดขึ้นก่อน และเจริญงอกงามมากที่สุดในการเติบโตด้วยกัน บุคคลที่มีความสามารถในด้านภารกิจและการแสดง เช่น เล่นฟุตบอลเก่ง ร้องเพลงเก่ง เล่นละครเก่ง เป็นต้น ซึ่งเป็นลักษณะที่เด่นกว่าบุคคลอื่น ถูกนำมาเปรียบกับพืช ลักษณะเด่นของบุคคลกลุ่มนี้คือ เป็นบุคคลที่มีชื่อเสียง เป็นที่รู้จักของบุคคลในสังคม ดังนั้นจึงเปรียบบุคคลดังกล่าวว่ามีความโดดเด่นเหมือนพืชที่เจริญงอกงามมากที่สุดในกลุ่มพืชประเภทเดียวกัน ซึ่งเป็นลักษณะของเมล็ดพันธุ์ดีถ้าเทียบกับเมล็ดพันธุ์อื่น ๆ ที่ใช้เพาะพันธุ์

อย่างไรก็ตาม ยังมีอรรถลักษณะเด่นอื่น ๆ ที่แสดงให้เห็นความแตกต่างบางอย่างที่นอกเหนือจากลักษณะร่วมที่มีร่วมกัน เป็นลักษณะที่แตกต่างเมื่อนำคำลักษณนาม "cay" ไปใช้กับคำนามทั้ง 3 ประเภท ดังนี้

1. อรรถลักษณะที่แสดงเพศ

[+ ชาย] ใช้เฉพาะคำลักษณนาม cay 'คน' ที่ใช้กับมนุษย์เท่านั้น เพื่อแสดงให้เห็นว่าใช้ได้ทั้งเพศหญิงและเพศชาย

2. อรรถลักษณะที่แสดงวัย

[+ ผู้ใหญ่] ใช้เฉพาะคำลักษณนาม cay 'คน' ที่ใช้กับมนุษย์เท่านั้น เพื่อแสดงให้เห็นว่าใช้ได้ทั้งวัยเด็ก, วัยแรกวัย, วัยรุ่น, วัยผู้ใหญ่ และวัยชรา

3. อรรถลักษณะที่แสดงสถานภาพทางสังคม

[+ นับถือ] ใช้เฉพาะคำลักษณนาม cay 'คน' ที่ใช้กับมนุษย์เท่านั้น เพื่อแสดงให้เห็นว่าเป็นบุคคลที่มีสถานภาพทางสังคม และบุคคลในสังคมให้ความเคารพนับถือ

4. อรรถลักษณะที่แสดงความสามารถ

[+ มีความสามารถ] ใช้เฉพาะคำลักษณนาม c&y 'คน'

ที่ใช้กับมนุษย์เท่านั้น เพื่อแสดงว่าเป็นบุคคลที่มีความสามารถในสังคม

5. อรรถลักษณะที่แสดงรูปทรง

[+ ฮาว] ใช้เฉพาะคำลักษณนาม c&y 'ตัน' ที่ใช้กับพืช

เท่านั้น เพื่อแสดงว่าเป็นสิ่งที่มีรูปทรงฮาว

6. อรรถลักษณะที่แสดงความยืดหยุ่น

[+ ยืดหยุ่น] คำลักษณนาม c&y 'ตัน', 'แท่ง', 'คั่น',

'ด้าม', 'เล่ม', 'ตัว' ที่ใช้กับพืชและสิ่งของ ใช้กับพืชและสิ่งของที่อาจจะพับหรือหักงอได้ หรืออาจจะมีความแข็งก็ได้

7. อรรถลักษณะที่แสดงลักษณะตามธรรมชาติ

[- หัว] คำลักษณนาม c&y 'ตัน', 'แท่ง', 'คั่น',

'ด้าม', 'เล่ม', 'ตัว' ที่ใช้กับพืชและสิ่งของ จะหมายถึงพืชและสิ่งของที่อยู่ส่วนปลายหรือส่วนท้าย

8. อรรถลักษณะที่แสดงขนาด

[+ ใหญ่] คำลักษณนาม c&y 'ตัน', 'แท่ง', 'คั่น',

'ด้าม', 'เล่ม', 'ตัว' ที่ใช้กับพืชและสิ่งของ ใช้ได้ทั้งพืชและสิ่งของที่มีทั้งขนาดเล็กและขนาดใหญ่

9. อรรถลักษณะที่แสดงหน้าที่ทางวัฒนธรรม

[± ทำอาหาร] ใช้เฉพาะคำลักษณนาม c&y 'ตัน'

ที่ใช้กับพืชเท่านั้น เพื่อแสดงว่าอาจจะทำเป็นอาหารได้หรือทำเป็นอาหารไม่ได้

- một nhánh sông 'แม่น้ำ (ที่แยกออกมา) 1 สาย(สาขา)'
 một nhánh suối 'ลำธาร (ที่แยกออกมา) 1 สาย'
 hai nhánh kênh (ที่แยกออกมา) 'คลอง 2 สาย'
 hai nhánh đường (ที่แยกออกมา) 'ถนน 2 สาย'
 ba nhánh hầm 'อุโมงค์ 3 ช่อง'

(2) cánh 'กลีบ', 'ใบ', 'บาน'

ก. พืช

ข. สิ่งของ

+ <u>บาน</u>	+ <u>เปรียบพืช</u>
+ หัว	(รูปทรง)
- ฮาว	+ ฮาว
+ สีดหุ้ม	- สีดหุ้ม
- ใหญ่ (เล็ก)	+ ใหญ่
+ <u>ทำอาหาร</u>	

ก. ปรากฏร่วมกับคำนามประเภทพืช ใช้กับกลีบของดอกไม้และ
 พืชน้ำบางชนิด เช่น

một cánh hoa 'ดอกไม้ 1 กลีบ'

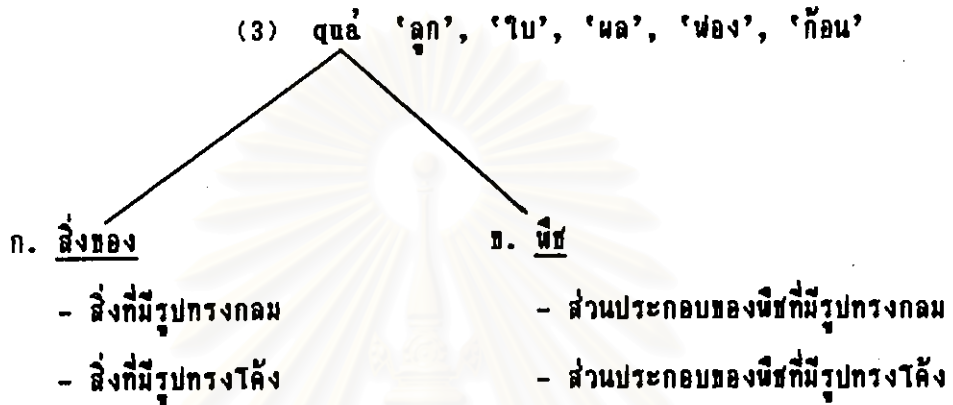
một cánh sen 'ดอกบัว 1 กลีบ'

hai cánh bè 'จอก / แหน 2 ใบ'

ข. ปรากฏร่วมกับคำนามประเภทสิ่งของ ใช้กับสิ่งที่มีรูปทรงแบน
แข็ง และหนา อาจจะใช้เป็นเครื่องมือหรือไม่ใช้เป็นเครื่องมือก็ได้ เช่น

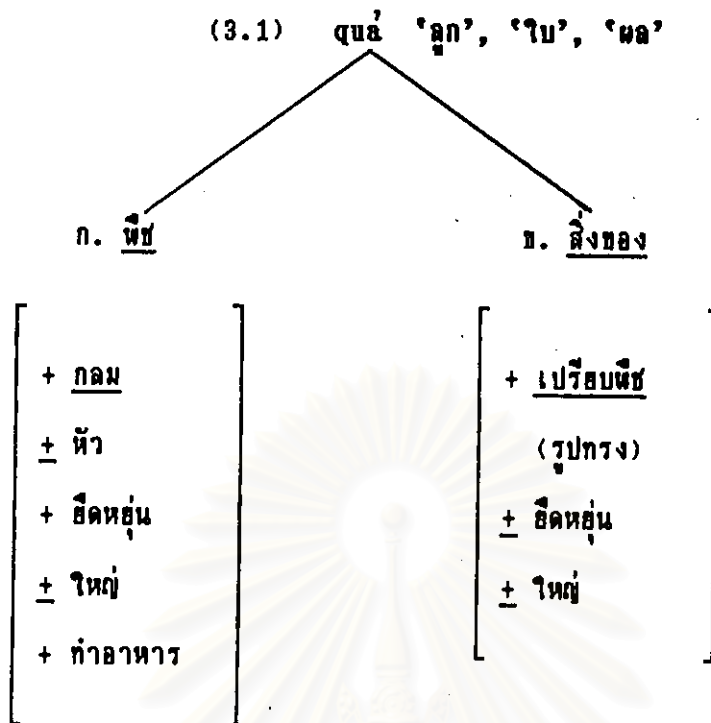
một cánh cửa" 'บานประตู 1 บาน'

hai cánh cửa sô" 'บานหน้าต่าง 2 บาน'

เนื่องจากคำลักษณนาม quả 'ลูก', 'ใบ', 'ผล', 'ฟอง', 'ก้อน' มีความหลากหลายในการนำไปใช้ กล่าวคือ สามารถนำไปใช้กับคำนามประเภทสิ่งของ และนิสัยที่มีลักษณะเด่นที่รูปทรงกลมและรูปทรงโค้งร่วมกัน (แต่โดยปกติเป็นคำลักษณนามที่ใช้กับสิ่งที่มีรูปทรงกลมมากกว่ารูปทรงโค้ง) ดังนั้น ผู้วิจัยจึงจำแนกการวิเคราะห์อรรถลักษณะของคำลักษณนาม "quả" ออกเป็น 2 ชุด คือ ชุดที่มีความเด่นที่รูปทรงกลมและชุดที่มีความเด่นที่รูปทรงโค้ง การจำแนกชุดอรรถลักษณะดังกล่าวไม่ได้หมายความว่าคำลักษณนาม "quả" ในแต่ละชุดเป็นคนละคำกัน แต่ถ้อยคำลักษณนาม "quả" มีความหลากหลายเนื่องจากสามารถนำไปใช้กับคำนามได้เป็นจำนวนมาก

* หมายถึง บานประตูและหน้าต่างที่อยู่ติดกับประตูหรือหน้าต่างแล้ว

ก. ปรากฏร่วมกับคำนามประเภทพืช ใช้กับผลไม้ทุกชนิดที่มีรูปทรงกลมหรือโค้งก็ได้ แต่ในที่นี้จะยกตัวอย่างเฉพาะผลไม้ที่มีรูปทรงกลมเท่านั้น เพื่อให้เห็นอรรถลักษณะที่เป็นลักษณะร่วมกันของคำนามทั้ง 2 ชนิด เช่น

๓๐๓๓	quả cam	'ส้ม 1 ลูก (ใบ, ผล)'
๓๐๓๓	quả măng cụt	'มังคุด 1 ลูก (ใบ, ผล)'
๓๐๓๓	quả lê	'สาลี่ 2 ลูก (ใบ, ผล)'
๓๐๓๓	quả vú	'ลิ้นจี่ 2 ลูก (ใบ, ผล)'
๓๐๓๓	quả dưa	'มะพร้าว 3 ลูก (ใบ, ผล)'
๓๐๓๓	quả bưởi	'ส้มโอบ 3 ลูก (ใบ, ผล)'

ข. ปรากฏร่วมกับคำนามประเภทสิ่งของ ใช้กับสิ่งที่มีรูปทรงกลม

เช่น

๓๐๓๓	quả bóng đá	'ลูกฟุตบอล 1 ลูก
๓๐๓๓	quả cân	'ลูกตุ้มชั่งน้ำหนัก 1 ลูก'
๓๐๓๓	quả bóng bay	'ลูกโป่ง 2 ลูก (ใบ)'

hai quả bóng chuyền 'ลูกวอลเลย์บอล 2 ลูก'

ba quả bóng bàn 'ลูกบิงปอง 3 ลูก'

(3.2) quả 'ลูก', 'ใบ', 'ผล', 'ฟอง', 'ก้อน'

ก. พืช

ข. สิ่งของ

+ <u>โต้ง</u>	+ <u>เปรี๊ยะ</u>
+ หัว	(รูปทรง)
+ ฮึดฮุ้น	+ ฮึดฮุ้น
+ <u>ใหญ่</u>	+ <u>ใหญ่</u>
+ ทำอาหาร	+ <u>ทำอาหาร</u>

ก. ปรากฏร่วมกับคำนามประเภทพืช ใช้กับผลไม้ทุกชนิดที่มีรูปทรงโต้งหรือกลมก็ได้ แต่ในที่นี้จะยกตัวอย่างเฉพาะผลไม้ที่มีรูปทรงโต้งเท่านั้น เพื่อให้เห็นอรรถลักษณะที่เป็นลักษณะร่วมกันของคำนามทั้ง 2 ชนิด เช่น

một quả sắn riêng 'ทุเรียน 1 ลูก (ใบ, ผล)'

một quả mít 'ขนุน 1 ลูก (ใบ, ผล)'

hai quả xoài 'มะม่วง 2 ลูก (ใบ, ผล)'

hai quả dưa chuột 'แตงกวา 2 ลูก (ใบ, ผล)'

ba quả hồng xiêm 'ละมุด 3 ลูก (ใบ, ผล)'

ข. ปรากฏร่วมกับคำนามประเภทสิ่งของ ใช้กับสิ่งที่มีรูปทรงโต้ง

เช่น

một quả trứng gà 'ไข่ไก่ 1 ฟอง (ลูก, ใบ)'
 một quả trứng vịt 'ไข่เป็ด 1 ฟอง (ลูก, ใบ)'
 hai quả trứng ngỗng 'ไข่นกกระทา 2 ฟอง (ลูก, ใบ)'
 hai quả trứng chim cút 'ไข่นกกระทา 2 ฟอง (ลูก, ใบ)'

ba quả [núí 'ภูเขา 3 ลูก'
 [dôi

(4) ngon 'สด', 'เปลา', 'อัน'

ก. พืช

ข. สิ่งของ

+ ใค้	+ เปรียบพืช
+ หัว	(รูปทรง)
+ สดหุ่่น	+ หัว
- ใหญ่ (เล็ก)	+ แหลม
+ ทำอาหาร	- สดหุ่่น
	+ ใหญ่

ก. ปรากฏร่วมกับคำนามประเภทพืช ใช้กับบริเวณส่วนยอดหรือปลายของต้นไม้ เช่น

một ngọn cây 'ยอดไม้ 1 ยอด'

ข. ปรากฏร่วมกับคำนามประเภทสิ่งของ ใช้กับสิ่งที่มีรูปทรงใค้ เป็นยอดแหลม และอยู่ส่วนหัวหรือส่วนยอดเท่านั้น ไม่รวมส่วนฐานหรือค้ำจับ เช่น

hai	[hạt me 'มะขาม 2 เมล็ด (เม็ด)'
]	hột
ba	[hạt xoài 'มะม่วง 3 เมล็ด (เม็ด)'
]	hột
ba	[hạt mít 'เม็ดขนุน 3 เมล็ด (เม็ด)'
]	hột
bốn	[hạt đậu xanh 'เม็ดถั่วเขียว 4 เมล็ด (เม็ด)'
]	hột

ข. ปรากฏร่วมกับคำนามประเภทสิ่งของ ใช้กับสิ่งที่มีรูปทรงกลม
ขนาดเล็กมาก อาจจะใช้ทำอาหารได้หรือใช้ทำอาหารไม่ได้ เช่น

một	[hạt lạc 'เมล็ด 1 เม็ด'
]	hột
một	[hạt đuông cát trắng 'น้ำตาลทราย 1 เม็ด'
]	hột
một	[hạt bột 'แป้ง 2 เม็ด'
]	hột
hai	[hạt bụi 'ฝุ่น 2 เม็ด'
]	hột
ba	[hạt cát 'ทราย 3 เม็ด'
]	hột
ba	[hạt muối 'ฝน 3 เม็ด (หยด)'
]	hột
bốn	[hạt châu 'น้ำตาล (เปรี้ยวเหมือนไข่มุก*) 4
]	hột หยด'

* เป็นการเปรียบเทียบอุปมาอุปไมย

bón [hat ngoc 'ไข่มุก 4 เม็ด'
hót

คำลักษณนามที่ใช้กับคำนามประเภทพืชและสิ่งของร่วมกันในภาษาเวียดนามมีทั้งหมด 6 คำ ได้แก่ nhánh, cánh, quỏ, ngon, hat และ hót จาก การวิเคราะห์อรรถลักษณะของคำลักษณนาม จะเห็นได้ว่าอรรถลักษณะ [+ เปรียบพืช (รูปทรง)] ของคำลักษณนามทั้ง 6 คำดังกล่าวที่ใช้กับสิ่งของ เป็นอรรถลักษณะที่แสดงลักษณะร่วมกับอรรถลักษณะต่าง ๆ ที่ใช้กับพืช ดังนี้

[+ ฮาว] แสดงอรรถลักษณะของคำลักษณนาม nhánh 'ก้าน', 'ต้น', 'แขนง', 'สาอ', 'สาขา', 'ช่อง'

[+ แบน] แสดงอรรถลักษณะของคำลักษณนาม cánh 'กลีบ' 'ใบ', 'บาน'

[+ กลม] แสดงอรรถลักษณะของคำลักษณนาม quỏ 'ลูก', 'ใบ', 'ผล', และ hat (hót) 'เมล็ด', 'เม็ด', 'หอย'

[+ ไค้ง] แสดงอรรถลักษณะของคำลักษณนาม quỏ 'ลูก', 'ใบ', 'ผล', 'ฟอง', 'ก้อน' และ ngon 'ฮอด', 'เปลว', 'อัน'

อย่างไรก็ตามยังมีอรรถลักษณะเด่นอื่น ๆ ที่แสดงให้เห็นความแตกต่าง บางอย่างที้นอกเหนือจากลักษณะเด่นหรือลักษณะร่วมที่มีร่วมกัน เป็นลักษณะที่แตกต่างเมื่อนำคำลักษณนาม nhánh, cánh, quỏ, ngon, hat และ hót ไปใช้กับคำนามทั้ง 2 ประเภท ดังนี้

1. อรรถลักษณะที่แสดงรูปทรง มี 1 อรรถลักษณะ คือ

[+ แกลม] คำลักษณนามที่ใช้กับสิ่งที้อาจจะมีรูปทรงปลาอ แกลมหรือปลาอไม่แกลมก็ได้ คือ ngon ที่ใช้กับสิ่งของ

2. อรรถลักษณะที่แสดงความคงตัว มีดังนี้

[+ ยึดหยุ่น] คำลักษณนามที่ใช้กับสิ่งที่สามารถพับ หัก งอ หรือโค้งได้ ได้แก่ *nhánh, cánh, quỏ* และ *ngon* ที่ใช้กับพืช

[- ยึดหยุ่น] คำลักษณนามที่ใช้กับสิ่งที่มีความแข็ง ไม่สามารถพับ หัก งอ หรือโค้งได้ ได้แก่ *cánh* และ *ngon* ที่ใช้กับสิ่งของ

[+ ยึดหยุ่น] คำลักษณนามที่ใช้ได้ทั้งสิ่งที่สามารถพับ หัก งอ หรือโค้งได้ หรือสิ่งที่มีความแข็ง ได้แก่ *quỏ* และ *bat (bòt)* ที่ใช้กับสิ่งของ

3. อรรถลักษณะที่แสดงขนาด มีดังนี้

[+ ใหญ่] คำลักษณนามที่ใช้กับสิ่งที่มีขนาดใหญ่ ได้แก่ ที่ใช้กับพืช และ *nhánh* และ *cánh* ที่ใช้กับสิ่งของ

[- ใหญ่ (เล็ก)] คำลักษณนามที่ใช้กับสิ่งที่มีขนาดเล็ก ธรรมดา ได้แก่ *nhánh, cánh* และ *ngon* ที่ใช้กับพืช

[- ใหญ่ (จิ๋ว)] คำลักษณนามที่ใช้กับสิ่งที่มีขนาดเล็กมาก คือ *bat (bòt)* ที่ใช้กับสิ่งของ

[+ ใหญ่] คำลักษณนามที่ใช้กับสิ่งที่มีขนาดใหญ่หรือเล็ก ได้แก่ *quỏ* ที่ใช้กับพืช และ *quỏ* และ *ngon* ที่ใช้กับสิ่งของ

[+ ใหญ่ (จิ๋ว)] คำลักษณนามที่ใช้กับสิ่งที่มีขนาดกลางหรือเล็กมาก คือ *bat (bòt)* ที่ใช้กับพืช

4. อรรถลักษณะที่แสดงลักษณะตามธรรมชาติ มีดังนี้

[+ หัว] คำลักษณนามที่แสดงถึงตำแหน่งของสิ่งที่อยู่ส่วนหัว หรือส่วนยอด ได้แก่ *cánh* และ *ngon* ที่ใช้กับพืช และ *ngon* ที่ใช้กับสิ่งของ

[- หัว] คำลักษณนามที่แสดงถึงตำแหน่งของสิ่งที่อยู่ส่วนท้าย คือ *nhánh* ที่ใช้กับพืช

[± หัว] คำลักษณนามที่อาจแสดงถึงตำแหน่งของสิ่งที่อยู่
ส่วนหัวหรือส่วนยอดหรือแสดงตำแหน่งของสิ่งที่อยู่ส่วนท้ายก็ได้ ได้แก่ *quả* และ *hạt* (*hột*)
ที่ใช้กับพืช และ *nhánh* ที่ใช้กับสิ่งของ

4. อรรถลักษณะที่แสดงหน้าที่ทางวัฒนธรรม มีดังนี้

[+ ทำอาหาร] คำลักษณนามที่ใช้กับสิ่งที่ทำเป็นอาหารได้
ได้แก่ *nhánh* และ *quả* ที่ใช้กับพืช

[± ทำอาหาร] คำลักษณนามที่ใช้กับสิ่งที่ทำเป็นอาหารได้
หรือทำเป็นอาหารไม่ได้ ได้แก่ *cánh* และ *hạt* (*hột*) ที่ใช้กับพืช และ *quả* ที่ใช้กับสิ่งของ

5. อรรถลักษณะที่แสดงลักษณะพิเศษ มีดังนี้

[+ เส้นทาง] คำลักษณนามที่ใช้กับสิ่งของที่แสดงเส้นทางได้
คือ *nhánh* ที่ใช้กับสิ่งของ

3.4 สรุปการวิเคราะห์อรรถลักษณะของคำลักษณนามในภาษาเวียดนาม

จากการวิเคราะห์อรรถลักษณะของคำลักษณนามในภาษาเวียดนามพบว่า คำลักษณนาม
ในภาษาเวียดนามมีความหลากหลายในการนำไปใช้เหมือนภาษาไทย แต่ความหลากหลายที่พบนั้น
มีมากกว่าภาษาไทย กล่าวคือ ในภาษาเวียดนามมีคำลักษณนามที่ใช้กับคำนามมากกว่าหนึ่งประเภท
มากกว่าภาษาไทย อรรถลักษณะของคำลักษณนามที่พบในภาษาเวียดนาม ได้แก่ อรรถลักษณะของคำ
ลักษณนามที่ใช้กับสิ่งมีชีวิต อรรถลักษณะของคำลักษณนามที่ใช้กับสิ่งไม่มีชีวิต อรรถลักษณะของคำ
ลักษณนามที่ใช้กับสิ่งมีชีวิตและสิ่งที่เปรียบเหมือนสิ่งมีชีวิต และ อรรถลักษณะของคำลักษณนามที่ใช้
กับสิ่งไม่มีชีวิตและสิ่งที่เปรียบเหมือนสิ่งไม่มีชีวิต ในการเปรียบเทียบเพื่อหาอรรถลักษณะที่เด่นที่
สุดของคำลักษณนามที่ใช้กับคำนามได้มากกว่าหนึ่งประเภทนั้น ใช้เกณฑ์ในการวิเคราะห์เหมือน
ภาษาไทย แต่ในภาษาเวียดนามนั้น คำลักษณนามบางคำมีลักษณะพิเศษคือ คำลักษณนามที่ใช้
กับคำนามได้มากกว่าหนึ่งประเภทบางคำนั้น ส่วนที่นำมาเปรียบเทียบกับส่วนหลักอาจจะไม่ได้
พิจารณาถึงความเป็นสิ่งมีชีวิต หรือความเป็นสิ่งไม่มีชีวิตเลย แต่จะพิจารณาเรื่องความโดดเด่น

โดยหาว่าทั้งสองส่วนมีความโดดเด่นอะไรที่เหมือนกัน เช่น คำลักษณนาม cly 'ดิน', 'น้ําท่ง', 'ดิน', 'เล่ม', 'ด้าม', 'ตัว', 'คน' สามารถใช้กับคำนามได้ถึงสามประเภท คือ คำนามประเภทพืช, สิ่งของ และ มนุษย์ ในการวิเคราะห์อรรถลักษณะของคำลักษณนาม cly ที่ใช้กับคำนามทั้งสามประเภทนี้จะแตกต่างจากคำลักษณนามคำอื่น เนื่องจากคำนามประเภทพืช เป็นส่วนที่ทำหน้าที่เปรียบเทียบกับรูปทรงของสิ่งของ และในขณะเดียวกันก็ทำหน้าที่เป็นส่วนหลัก ำกับกับคำนามประเภทมนุษย์ด้วย คำนามประเภทมนุษย์ถูกเปรียบเทียบกับความโดดเด่นของ คำนามประเภทพืชว่า บุคคลที่มีความสามารถในด้านการกีฬาและการแสดง (ศิลปิน) ซึ่งเป็น ลักษณะที่เด่นกว่าบุคคลอื่น เปรียบเหมือนพืชที่เจริญงอกงามมากที่สุดในบรรดาพืชอื่น ๆ ที่อยู่ ในประเภทเดียวกัน

ความแตกต่างของอรรถลักษณะของคำลักษณนามที่ใช้กับคำนามแต่ละประเภทนั้นขึ้นอยู่กับ อรรถลักษณะที่เด่นที่สุดของคำลักษณนาม ซึ่งเป็นเกณฑ์ที่ใช้ในการพิจารณาเหมือนภาษาไทย อรรถลักษณะที่เด่นที่สุดของคำลักษณนามดังกล่าวสามารถจำแนกประเภทคำนามแต่ละประเภทที่ แตกต่างกันออกจากกันได้ แต่อรรถลักษณะที่เด่นรองลงมานั้น บางอรรถลักษณะพบว่ามีความซับซ้อน ในการแบ่งอรรถลักษณะมาก เช่น อรรถลักษณะที่แสดงขนาดของวัตถุ อรรถลักษณะที่แสดงวัย และ อรรถลักษณะที่แสดงลักษณะพิเศษ เป็นต้น มีจำนวนอรรถลักษณะมากกว่าภาษาไทยเนื่องจากคำนาม ที่ใช้อรรถลักษณะดังกล่าวแสดงขนาดของวัตถุ วัยของมนุษย์ และลักษณะพิเศษซับซ้อนกว่า ภาษาไทย ดังนั้นในการวิเคราะห์อรรถลักษณะของคำลักษณนามในภาษาเวียดนามจะเห็นได้ว่า อรรถลักษณะที่แสดงขนาดของวัตถุ อรรถลักษณะที่แสดงวัย และอรรถลักษณะที่แสดงลักษณะพิเศษ มีความสำคัญไม่น้อยกว่าอรรถลักษณะอื่น เช่น อรรถลักษณะของคำลักษณนามที่ใช้กับดวงอาทิตย์และ ดวงดาว ถึงแม้ว่าดวงอาทิตย์และดวงดาวจะมีรูปทรงเหมือนกัน คือ รูปทรงกลม แต่ไม่ได้ หมายความว่าจะใช้คำลักษณนามคำเดียวกันเนื่องจากมีลักษณะร่วมคือ "รูปทรงกลม" เหมือนกัน เหมือนภาษาไทย แต่อรรถลักษณะที่แสดงความแตกต่างของคำนามทั้งสองคำ คือ อรรถลักษณะที่ แสดงลักษณะพิเศษ กล่าวคือ ดวงอาทิตย์มีลักษณะพิเศษ คือ มีแสงสว่างจ้ากว่าดวงดาว ดังนั้น จึงใช้คำลักษณนาม vãng 'ดวง' กับ ดวงอาทิตย์ ในขณะที่ดวงดาวมีลักษณะพิเศษ คือ อยู่กระจัดกระจาย และโดดเด่นบนเมืองสูง (สวรรค์) จึงใช้คำลักษณนาม ngõi และ vi 'ดวง' จากตัวอย่างดังกล่าวนี้แสดงให้เห็นว่า คำนามที่อยู่ในประเภทเดียวกันไม่ว่าจะเป็น

คำนามที่ใช้กับคำลักษณะนามได้เพียงคำเดียวหรือสองคำ หรือคำลักษณะนามคำเดียวที่สามารถใช้กับคำนามได้สองประเภท สามประเภท หรือสี่ประเภท ก็ยังสามารถจำแนกความแตกต่างของคำนามในประเภทเดียวกันได้ โดยวิเคราะห์จากอรรถลักษณะเด่นอื่น ๆ ที่มีความสำคัญรองจากอรรถลักษณะที่เด่นที่สุดได้อีกด้วย จากการวิเคราะห์อรรถลักษณะเด่นที่แตกต่างกันในกลุ่มคำนามประเภทเดียวกัน ทำให้จำแนกกลุ่มของคำนามในประเภทเดียวกันในภาษาเวียดนามได้ดังนี้

1. คำนามประเภทมนุษย์ แบ่งเป็น 5 กลุ่ม ได้แก่ กษัตริย์, นักบวช, สามัญชนชั้นสูง เช่น ประธานาธิบดี, สามัญชนชั้นกลาง และสามัญชนชั้นต่ำ
2. คำนามประเภทสัญลักษณ์หรือรูปเคารพกนมนุษย์ มี 1 กลุ่ม คือ รูปปั้นพระพุทธรูป
3. คำนามประเภทอมนุษย์ แบ่งเป็น 2 กลุ่ม คือ อมนุษย์ชั้นสูง ได้แก่ เทวดา, เทวดาครึ่งคนครึ่งสัตว์ เช่น เงือก และวิบุรุษที่หมายถึงเทพเจ้า อีกกลุ่มหนึ่ง คือ อมนุษย์ชั้นต่ำ ได้แก่ อีกร์, ผี, ปีศาจ และเปรต
4. คำนามประเภทสัตว์ แบ่งเป็น 2 กลุ่ม คือ สัตว์พิเศษ ได้แก่ ช้าง และสัตว์ทั่วไป ได้แก่ สัตว์ชนิดอื่น ๆ ยกเว้นช้าง

* การแบ่งกลุ่มนี้แบ่งโดยพิจารณาจากการใช้คำลักษณะนามที่แตกต่างกันเป็นหลัก ไม่ได้หมายความว่าแบ่งตามชั้นชั้นของคนในสังคม ถึงแม้ว่าในปัจจุบันเวียดนามจะไม่มีกษัตริย์แล้ว แต่คำลักษณะนามที่ใช้กับกษัตริย์ก็ยังปรากฏอยู่ในปัจจุบัน ดังนั้นการแบ่งกลุ่มดังกล่าวผู้วิจัยจึงไม่ได้นำเรื่องการปกครองเข้ามาเกี่ยวข้อง เนื่องจากปัจจุบันเวียดนามปกครองแบบสังคมนิยมทุกคนมีสถานภาพทางสังคมเท่าเทียมกัน ไม่ได้มีการแบ่งแยกชั้นชั้นกันอย่างชัดเจนเหมือนการปกครองแบบคอมมิวนิสต์ซึ่งถือระบบศักดินาเช่นในอดีต

5. คำนามประเภทพืช แบ่งเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มส่วนประกอบของพืชส่วนที่สำคัญที่ใช้คำลักษณนามร่วมกับสิ่งของได้ และมีลักษณะเด่นร่วมกันที่รูปทรง กล่าวคือ สิ่งของถูกนำมาเปรียบเทียบกับรูปทรงของพืชส่วนนี้ และ อีกกลุ่มหนึ่ง คือ กลุ่มส่วนประกอบของพืชส่วนย่อย หมายถึงส่วนประกอบของพืชส่วนอื่น ซึ่งไม่สามารถใช้คำลักษณนามร่วมกับสิ่งของได้

6. คำนามประเภทสิ่งของ ทั้งสิ่งที่มีอยู่ตามธรรมชาติ และสิ่งที่มนุษย์สร้างขึ้น แบ่งเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มที่มีความเด่นที่รูปทรง แบ่งเป็นรูปทรงมีมิติและรูปทรงไม่มีมิติ และอีกกลุ่มหนึ่งคือ กลุ่มที่มีความเด่นที่ความคงตัว แบ่งเป็นกลุ่มที่มีความยืดหยุ่น ซึ่งสามารถพับ หัก หรืองอได้ และกลุ่มที่มีความแข็ง ไม่สามารถพับ หัก หรืองอได้ ทั้งนี้ในสองกลุ่มดังกล่าวอาจมีขนาดของสิ่งของ ทั้งขนาดเล็กและขนาดใหญ่ที่แสดงความแตกต่างด้วย

คำลักษณนามที่ทุกประเภทในภาษาเวียดนามมีทั้งหมด 74 คำ ปรากฏร่วมกับอรรถลักษณะทั้งหมด 70 อรรถลักษณะ คำลักษณนามที่ทุกประเภทดังกล่าวจำแนกย่อยได้ ดังแสดงในตารางต่อไป

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 3 : จำนวนคำลักษณนามที่ทุกประเภทในภาษาเวียดนาม

คำลักษณนามที่ในภาษาเวียดนาม							
ใช้กับคำนามหนึ่งประเภท		ใช้กับคำนามสองประเภท		ใช้กับคำนามสามประเภท		ใช้กับคำนามสี่ประเภท	
ประเภท	จำนวน	ประเภท	จำนวน	ประเภท	จำนวน	ประเภท	จำนวน
1) มนุษย์	17	1) มนุษย์ +	3	1) มนุษย์ +	1	1) มนุษย์ +	1
2) สัตว์	1	อมมนุษย์		อมมนุษย์ +		อมมนุษย์ +	
3) พืช	12	2) มนุษย์ +	1	สัตว์		สัตว์ +	
4) สิ่งของ	29	สัตว์		2) พืช + สิ่งของ	1	สิ่งของ	
5) รูปเคารพ	1	3) มนุษย์ +	1	+ มนุษย์			
		สิ่งของ					
		4) พืช+สิ่งของ	6				
รวม	60		11		2		1
							74

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย